

SISÄLLYSLUETTELO

Konsernijaosto pöytäkirja 20.11.2023

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Konsernijaoston pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Yhteisön toiminnan ja tavoitteiden raportointi 2023 / Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)	5
4 § Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) yhtymäkokous 28.11.2023	7
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) yhtymäkokoukset 2023/Toiminta- ja taloussuunnitelma 2024-2026/Syysyhtymäkokous 28.11.2023	14
5 § Ennakkosuostumus Korson Pienteollisuustalo Oy:lle maanvuokrasopimuksen pidentämiselle	68
6 § Pääkaupunkiseudun suurten kuntayhtymien HSL:n ja HSY:n PKS-raportti tammi-syyskuu	70
- PKS-raportti Tammi-syyskuu 2023	72
7 § Omistajaohjauskeskustelut 2023 / Kiinteistö Oy Tiedepuisto, 12.10.2023	98
- Yhtiön esitys / Kiinteistö Oy Tiedepuisto, 12.10.2023	100
8 § Omistajaohjauskeskustelut 2023 / Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy, 12.10.2023	105
- Yhtiön esitys / Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy, 12.10.2023	107
9 § Omistajaohjauskeskustelut 2023 / Kiinteistö Oy Kehäsuora, 12.10.2023	113
- Yhtiön esitys / Kiinteistö Oy Kehäsuora, 12.10.2023	115
10 § Omistajaohjauskeskustelut 2023/ Kiinteistö Oy Hakucenter, 12.10.2023	121
- Yhtiön esitys / Kiinteistö Oy Hakucenter, 12.10.2023	123
11 § Green Net Finland ry:n syyskokous 22.11.2023	128
12 § Konsernijaoston toiminnan itsearviointi 2023	130
- Konsernijaoston itsearviointikysely 2023	131
13 § Tiedoksi merkittävät asiat 2023/Konsernijaosto	135
- Samkommunen för Västra Nylands folkhögskola yhtymäkokous 31.10.2023	136
- Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:n valtuuskunnan kokous 30.10.2023	139
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle	142
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	143



Konsernijaoston kokous

Aika Maanantai 20.11.2023 klo 13.05-13.58

Paikka Kaupunginhallituksen kokoussuone, Asematie 7, 01300 Vantaa

Osallistujat

Jäsenet		Varajäsenet	
Tahvanainen Säde, puheenjohtaja	-	Hilden Joni	x
Kanerva Sami, 1. varapuheenjohtaja	-	Kaiju Susanna	x
Lundell Kai-Ari, 2. varapuheenjohtaja	x	Virkamäki Pekka	
Abdi Faysal	x	Kähkönen Osmo	
Hakala Heli	x	Raja-Aho Maarit	
Kaukola Ulla	x	Vesa Tiina	
Kuusela Minna	x	Rämö Eve	
Orpana Anitta	x	Rokkanen Sakari	
Rehnström Kristian	x	Multala Sari	
Saimen Tuukka	-	Kärki Niilo	x
Vacker Marjo	x	Tuomela Tiina	
Lisäjäsen			
Nguyen Chau	x	Karinen Ville	
Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto			
Tahvanainen Säde, puheenjohtaja	x 13:09-13:58, §:t 2-13		
Kaira Lauri, I varapuheenjohtaja	-		
Aidanjuuri Tanja, II varapuheenjohtaja	x		
Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto			
Kasonen Mika, puheenjohtaja	x 13:07-13:58, §:t 1-13		
Niikko Mika, II varapuheenjohtaja	-		
Muut osallistujat			
Timonen Pekka, kaupunginjohtaja	x 13:07-13:58, §:t 1-13		
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja	x		
Westlin Henry, apulaiskaupunginjohtaja vs.	x		
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja	x		
Lievonen Kirsi-Marja, henkilöstö- ja konsernijohtaja	x		
Lehto Otto, konsernilakimies	x		
Säyriö Oona, hallintoasiantuntija, pöytäkirjanpitäjä	x		
Nykänen Mika, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) toimitusjohtaja	x 13:10-13:46, § 3		



Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin.

Konsernijaoston puheenjohtaja Säde Tahvanainen on pidättäytynyt konsernijaoston puheenjohtajan tehtävästä tultuaan valituksi kaupunginvaltuuston puheenjohtajaksi ja hän oli kokouksessa paikalla kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ominaisuudessa.

Allekirjoitukset

2. varapuheenjohtaja Kai-Ari Lundell

Pöytäkirjanpitäjä Oona Säyriö

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 27.11.2023, sähköisesti.

Pöytäkirjantarkastajat

Kristian Rehnström

Marjo Vacker

§:t 4,5 ja 11 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 29.11.2023 Vantaan kaupungin internetsivuilla, paatokset.vantaa.fi



1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Konsernijaosto 20.11.2023 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.



2 §

Konsernijaoston pöytäkirjan tarkastaminen

Konsernijaoston päätöksen 24.10.2022 § 10 mukaan vuonna 2023 pidettävien konsernijaoston kokousten pöytäkirjan tarkastamista varten nimetään kulloinkin kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti kokousta seuraavana maanantaina, ellei jonkin pöytäkirjan tai päätöksen osalta toisin päätetä. Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä Vantaan kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) tarkastusta seuraavana keskiviikkona.

Pöytäkirjantarkastajiksi ovat seuraavina vuorossa Rehnström Kristian, Saimen Tuukka ja Vacker Marjo.

Konsernijaosto 20.11.2023 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään nimetä kaksi pöytäkirjantarkastajaa tarkastamaan nyt pidettävän kokouksen pöytäkirja sähköisesti maanantaina **27.11.2023**.

Päätös:

Päätettiin nimetä Kristian Rehnström ja Marjo Vacker tarkastamaan nyt pidettävän kokouksen pöytäkirja sähköisesti maanantaina **27.11.2023**.



3 § Yhteisön toiminnan ja tavoitteiden raportointi 2023 / Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä (HSL)

VD/2263/02.01.02.02/2023

PT/K-ML/RK-K/OS

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) toimintaa konsernijaoston kokouksessa esittelee kuntayhtymän toimitusjohtaja Nykänen Mika.

Jäsenkunnat	Espoo, Helsinki, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Sipoo, Vantaa, Siuntio, Tuusula;
Yhtymäkokous	Jäsenkunnat valitsevat edustajansa yhtymäkokoukseen. Jäsenkuntien äänivalta jakautuu asukasluvun mukaan, mutta yhden kunnan ääniosuus on enintään 50 %. Ääniosuudet: Helsinki/49,7 %, Espoo/21,5 %, Vantaa/17,2 %, Kirkkonummi/3,1 %, Tuusula/3,0 %, Kerava/2,8 %, Sipoo/1,6 %, Kauniainen/0,7 %, Siuntio/0,5 %;
Hallitus	14 jäsentä ja 14 henkilökohtaista varajäsentä. Toimikausi 4 vuotta. Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien peruspääomaosuuksien mukaan. Vantaalla 3 jäsentä ja varajäsentä. Hallituksen kokoonpanon tulee täyttää kuntalain 58.3 §:n säännös poliittisesta suhteellisuudesta sekä tasa-arvolain säännös;
Hallitus 2021–2025	Vantaan edustajat: kolme jäsentä ja kaksi varajäsentä;
Asiantuntijajäsen 2021–2025	Vantaalta: kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja ja varalla kaupungininsinööri;
Tarkastuslautakunta	Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Toimikaudella 2017–2021 lautakunnan jäsenistä Helsinki/3 jäsentä ja 3 varajäsentä, Espoo ja Vantaa/1 jäsen ja 1 varajäsen poliittisten voimasuhteiden mukaan;
Tarkastuslautakunta 2021–2025	Vantaan edustajat: puheenjohtaja ja tämän henkilökohtainen varajäsen;
Tilintarkastaja 2022–2025	BDO Audiator Oy

Konsernijaosto 20.11.2023 § 3

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi kuntayhtymän esitys.

Käsittely:

Merkittiin, että Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) toimitusjohtaja Mika Nykänen esitteli yhtiön toimintaa ja tavoitteita kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja -valituskielto



Lisätiedot:

Konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)



VD/2967/00.01.05.03/2023

PT/K-ML/RK-K/JN/OL

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) yhtymäkokouksessa 28.11.2023 käsitellään lausunnon antaminen yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arviointikertomuksen johdosta, osavuositarkastus 2/2023, vuoden 2023 talousarvion muuttaminen (infrakorvaukset), HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026, eron myöntäminen kahdelle hallituksen jäsenelle ja uuden hallituksen jäsenen valinta, uuden tarkastuslautakunnan varajäsenen valinta sekä sidonnaisuusilmoitusten tiedoksi merkitseminen.

Jäsenkunnat	Espoo, Helsinki, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Sipoo, Vantaa, Siuntio , Tuusula;
Yhtymäkokous	Jäsenkunnat valitsevat edustajansa yhtymäkokoukseen. Jäsenkuntien äänivalta jakautuu asukasluvun mukaan, mutta yhden kunnan ääniosuus on enintään 50 %. Ääniosuudet: Helsinki 48,99 %, Espoo 21,83 %, Vantaa 17,69 %, Kirkkonummi 2,99 %, Tuusula 2,89 %, Kerava 2,77 %, Sipoo 1,62 %, Kauniainen 0,76 %, Siuntio 0,46 %;
Hallitus	14 jäsentä ja 14 henkilökohtaista varajäsentä. Toimikausi 4 vuotta. Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien peruspääomaosuuksien mukaan. Vantaalla 3 jäsentä ja varajäsentä. Hallituksen kokoonpanon tulee täyttää kuntalain 58.3 §:n säännös poliittisesta suhteellisuudesta sekä tasa-arvolain säännös;
Hallitus 2021–2025	Vantaan edustajat: kolme jäsentä ja kaksi varajäsentä;
Asiantuntijajäsen 2021–2025	Vantaalta: kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja ja varalla kaupungininsinööri;
Tarkastuslautakunta	Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Toimikaudella 2021–2025 lautakunnan jäsenistä Helsinki/3 jäsentä ja 3 varajäsentä, Espoo ja Vantaa/1 jäsen ja 1 varajäsen poliittisten voimasuhteiden mukaan;
Tarkastuslautakunta 2021–2025	Vantaan edustajat: puheenjohtaja ja tämän henkilökohtainen varajäsen;
Tilintarkastaja 2021–2025	BDO Oy

Lausunnon antaminen yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arviointikertomuksen johdosta

HSL:n yhtymäkokous merkitsi 23.5.2023 § 2 tiedoksi vuoden 2022 arviointikertomuksen. Vuotta 2022 koskevassa arviointikertomuksessa tarkastuslautakunnan arvioinnin kohteena olivat koronan vaikutukset, HSL:n strategian ja tuloskortin toteutuminen vuonna 2022, henkilöstö, talousarvion 2022 toteutuminen ja talouden keskeisten tunnuslukujen tulkinta ja seuranta sekä asiakastyytyväisyyskyselyn johtopäätökset. Hallitus esittää syysyhtymäkokoukselle lausunnossaan vuoden 2023 aikana tehdyt toimenpiteet, joihin tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitettyjen kehotusten johdosta on ryhdytty. Lisäksi tarvittavia kehittämistoimia toteutetaan osana toiminta- ja taloussuunnitelman toteuttamista.



Osavuositarkastus

M€	TA 2023	Ennuste OVK 2/2023
Toimintatulot, joista	869,9	865,8
<i>lipputulot</i>	381,0	376,1
<i>kuntaosuudet</i>	467,3	467,3
<i>tuet ja avustukset</i>	12,2	12,2
Toimintakulut	-875,7	-842,9
Toimintakate	-5,7	22,8
Investoinnit	23,4	22,9
Tilikauden yli-/alijäämä	-21,7	6,3

Koronapandemia romahdutti HSL:n matkustajamäärät, eikä joukkoliikenteen käyttö ole palautunut koronaa edeltävälle tasolle. Etätyö ja talouden epävarmuus ovat muuttaneet liikkumiskäyttäytymistä. Lipputulot ovat kuitenkin kivunneet lähelle koronaa edeltävää tasoa. Taloudelliseksi riskitekijöiksi tunnistetut polttoaineiden ja sähköjen hintojen kehitykset ovat pysytelleet suhteellisen vakaalla tasolla raportointikaudella.

Toimintatuottoja arvioidaan kertyvän yhteensä 865,8 miljoonaa euroa ennusteessa, mikä alittaa talousarvion 4,2 milj. eurolla. Lipputulot arvioidaan kertyvän 376,1 milj. euroa. Lipputulot ovat kivunneet jo lähelle koronaa edeltävää tasoa ja vuoteen 2022 verrattuna lipputulot ovat kasvaneet 51,8 miljoonalla eurolla. Nousijamäärän arvioidaan jäävän 352 milj. nousuun tavoitteen ollessa tälle vuodelle 362 miljoonaa nousua (vuonna 2019: 396,9 milj. nousua). Vantaalla matkustajamäärät ovat palautuneet koronaa edeltäneelle tasolle.

Toimintakulujen määräksi arvioidaan 842,9 miljoonaa euroa, mikä alittaa talousarvion 32,7 miljoonalla eurolla. Alitus selittyy pääosin operointikustannusten kustannussäästöillä, jotka ovat peräisin kustannustason, erityisesti sähkönhinnan, maltillistumisesta sekä ennakoitua suuremmista vähennyksistä. Myös muissa palveluostoissa ennustetaan selkeää kustannusten laskua johtuen lipputilihankkeen aikataulun venymisestä, mikä näkyy IT-käyttöpalveluiden kustannuksissa.

HSL:n tilikauden 2023 tuloksen arvioidaan olevan 6,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Talousarviossa oli varauduttu 21,7 miljoonan euron alijäämään. Kertyvällä ylijäämällä katetaan koronan akuutissa tilanteessa nostetun talousarviolainan lyhennyksiä sekä varaudutaan tulevana vuosina palvelutason parantamiseen ja kustannusten kasvuun.

Vuoden 2023 investointimenojen arvioidaan olevan yhteensä 22,9 miljoonaa euroa, joka alittaa talousarvion 0,5 miljoonalla eurolla. Lainakanta elokuun lopulla oli 36,8 miljoonaa euroa. Lisälainalle ei ole toistaiseksi tarvetta.

Vuoden 2023 talousarvion muuttaminen

Jäsenkunnat laskuttavat HSL:ltä erillisillä sopimuksilla joukkoliikenteen käyttöön osoitetusta joukkoliikenneinfraomaisuudesta käyttökorvausta. Erillisessä infrasopimuksessa määritellään, että kuntayhtymältä laskutettava ja edelleen HSL:n tuloilla katettava infrakorvaus perustuu HSL:n talousarvioon. Infrasopimuksessa määritellään myös, että mikäli vuoden aikana tulee tietoon huomattavia muutoksia joukkoliikenteen infrakorvauksen suuruuteen, käsitellään muutokset HSL:ssä



talousarviomuutoksena. Yhtymäkokous hyväksyi HSL:n vuoden 2023 talousarvion kokouksessaan 29.11.2022 § 16.

Aikataulu pikaratikan PR15 liikennöinnin aloitukselle on tarkentunut ja aloitusajankohdan tarkentumisen myötä tulee myös tarkastaa talousarvio Espoolle ja Helsingille maksettavan infrakorvausten osalta. Joukkoliikenneinfraa koskevien sopimusten lähtökohtana on, että HSL maksaa kaupungeille korvausta uudesta infrasta seuraavan täyden kuukauden alusta alkaen siitä, kun infra on otettu käyttöön. PR15 aloitti liikennöinnin 21.10.2023. Espoo ja Helsinki voivat siten laskuttaa PR15 osuuden infrakorvauksia HSL:ltä 1.11.2023 alkaen. Talousarviossa oli varauduttu maksamaan infrakorvauksia jo aiemmin.

HSL:n talousarvio 2023 sisältää PR15 osuudesta Espoolle maksettavaa infrakorvausta 1 229 043,33 euroa ja Helsingille maksettavaa korvausta 4 552 631,24 euroa. Talousarvio esitetään muutettavaksi niin, että korvaus PR15 osuudesta Espoolle on 614 521,66 euroa ja Helsingille 1 990 000,00 euroa.

PKS omistajaohjaustavoitteet

Pääkaupunkiseudun kaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat valmistelleet vuosittain suurille kuntayhtymille HSL:lle ja HSY:lle yhteiset omistajaohjaustavoitteet. Vuoden 2024–2026 tavoitteiden valmistelussa otettiin lähtökohtaksi se, että tavoitteet pysyvät koko tavoitekauden samoina, mutta tavoitteisiin liittyviä mittareita voidaan täsmentää vuosittain. Tällä tavoitellaan parempaa jatkuvuutta ja ennakoitavuutta kuntayhtymän näkökulmasta. HSL:lle asetetut tavoitteet ovat:

1. Tuottavuuden nousu koko tarkastelukaudella yhteensä vähintään 5 % vuosien 2015–2019 keskiarvoon verrattuna	2. Kuntakohtaiset subventio-osuudet tarkastelukauden loppuun mennessä enintään 50 % kuntakohtaisista kokonaiskustannuksista	3. Joukkoliikenteen toimivuuden parantaminen ja vastuullisuus
Mittarit: 1. Tuottavuusohjelman toimeenpano sisältäen tuottavuusmittarien päivittämisen sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi jäsenkuntien taloustilanteet huomioon ottaen 2. Matkustajakilometrikustannus (infrakulujen kanssa ja ilman) 3. Nousujen määrä (jos mahdollista seurata ja tilastoida jo 2024 alkaen)	Mittarit: 1. Tuottavuusohjelman ja muiden suunnitelmien toteuttaminen ja muokkaaminen siten, että kuntakohtainen subventiotavoite voidaan saavuttaa 2. Kuntaosuuksien tarkastelu kuntakohtaisesti vuosittain ja keskipitkän aikavälin (5–7 vuotta) ennusteilla 3. Joukkoliikenteen infra- ja operointikustannusten kumulatiivisen kehityksen tarkastelu kuntakohtaisesti ja koko HSL-alueen osalta vähintään suurten infrahankkeiden	Mittarit: 1. Suunnitelman toteuttaminen pandemian liikkumiseen aiheuttamiin muutoksiin sopeutumiseksi 2. Alueittainen asiakas- ja asukastyytyväisyys vuosittain 3. Joukkoliikenteen co2-päästöt vuoteen 2025 mennessä vähintään -90 % verrattuna vuoden 2010 tasoon



	suunnitteluvaiheessa päivitettävillä pitkän aikavälin ennusteilla, jotka tukevat jäsenkuntien hankekohtaista päätöksentekoa	
--	---	--

Omistajaohjaustavoitteiden lisäksi muuna omistajalinjauksena esitettiin, että kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus.

HSL:n tulisi huomioida PKS-omistajaohjaustavoitteet talous- ja toimintasuunnitelmassaan. Subventioprocentin osalta tavoitteita ei ole huomioitu talous- ja toimintasuunnitelmassa. Vantaan osalta subventioprocentti vuonna 2024 on toiminta- ja taloussuunnitelman mukaan 50,5 %. TTS-suunnitelmassa TTS-kauden lopulla 2026 koko HSL:n subventio% on keskimäärin 54 % ilman edellisten vuosien yli-/alijäämää. Koko HSL:n subventio% ei ole siis TTS-kauden lopulla PKS-omistajaohjaustavoitteen mukainen.

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Tilikauden 2024 tuloksen arvioidaan olevan 16 miljoonaa euroa alijäämäinen ja sen kattamiseksi on tarkoitus käyttää kertyneitä ylijäämiä 16 miljoonaa euroa.

Toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää vuonna 2020 nostetun 50 miljoonan euron talousarviolainan. Tätä lainaa on jäljellä vuoden 2023 lopussa 34,2 miljoonaa euroa ja sitä lyhennetään 5,3 miljoonaa euroa vuosittain. TTS-suunnitelma ei sisällä varausta uuden talousarviolainan nostoon.

Ne menot, joita ei voida kattaa lipputuloin tai muilla tuloilla, maksavat jäsenkunnat HSL:n kuntaosuuksina. Toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026 on laadittu siten, että laskutettavissa kuntaosuuksissa huomioidaan vähennyksenä suunniteltu ylijäämien käyttö, 16 miljoonaa euroa vuosittain. Taloussuunnitelma sisältää varauksen operointikustannusten kasvattamiseen vuosina 2024–2026, yhteensä 27,4 miljoonaa euroa (6 milj. euroa vuonna 2024, 10,7 milj. euroa vuosina 2025 ja 2026). Kertynyt osavuositarkastusennusteen 2/2023 mukainen ylijäämäkertymä on yhteensä 76,755 miljoonaa euroa, josta Vantaan kuntakohtainen ylijäämäkertymä on 16,5 miljoonaa euroa.

Vantaan laskutettavaksi kuntaosuudeksi vuodelle 2024, ilman edellisten vuosien yli- tai alijäämää, esitetään yhteensä 63,9 milj. euroa, vuonna 2025 59,2 milj. euroa ja vuonna 2026 62,2 milj. euroa. Vuoden 2023 kumulatiivinen ylijäämä esitetään jaettavaksi suunnitelmavuosille 2024–2026 vain osittain. Vantaan 16,5 miljoonan euron kertyneen kuntakohtaisen ylijäämän käyttö on jakotettu niin, että kolmena tulevana vuotena ylijäämää käytetään vuosittain 3,44 miljoonaa euroa. Todellinen kuntaosuus muodostuu laskutettavasta kuntaosuudesta ja kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä, sillä Vantaan kuntakohtainen ylijäämä on tosiasiaa HSL:n velkaa Vantaalle. Ylijäämän muodostuminen johtuu siitä, että Vantaan kuntaosuuden arviolaskutus on ollut todellisia joukkoliikenteen järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia suurempaa.

M€	Ylijäämääennuste 31.12.2023	Käyttö kuntaosuudessa			Jäljelle jäävä ylijäämä
		2024	2025	2026	
Vantaa	16,503	-3,440	-3,440	-3,440	6,183



Vantaan kuntaosuus	2024 TA	2025 TS	2026 TS
Ennen ylijäämien käyttöä	63,9	59,2	62,2
Ylijäämien käytön jälkeen	60,5	55,7	58,7

HSL:n viimeisimmän ylijäämäennusteen mukaan kuntakohtaisten ylijäämien kokonaismäärä vuoden 2023 lopussa tulisi olemaan noin 76,755 miljoonaa euroa. Kertyneitä ylijäämiä on tarkoitus käyttää joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvattamiseen ja palvelutason parantamiseen strategiatavoitteiden saavuttamiseksi.

Taloussuunnitelma sisältää varauksen operointikustannusten kasvattamiseen (asiakasmäärien kasvuun tähtäävät toimenpiteet, jäljempänä "Nousut nousuun -toimenpiteet") vuosina 2024–2026, yhteensä 27,4 miljoonaa euroa (6,0 milj. euroa vuonna 2024 ja 10,7 milj. euroa vuosina 2025 ja 2026). Nousut nousuun toimenpiteitä ei ole yksilöity ja niiden vaikutuksia analysoitu siten, kuin Vantaa on edellyttänyt TTS-suunnitelman luonnoksesta antamassaan lausunnossa. Tämän takia esitetään, että yhtymäkokous kehottaa HSL:ää osallistamaan jäsenkunnat Nousut nousuun -toimenpiteiden jatkovalmisteluun ja esittämään seuraavassa TTS-suunnitelmassa yksilöidyt toimenpiteet Nousut nousuun -toimenpiteiden osalta vuosille 2025–2026. Nousut nousuun toimenpiteiden lisäksi HSL:n tulee palvelutasomuutoksissa huomioida myös muut jäsenkuntien huomioidut, kuten Vantaan esiin nostama ongelma heikentyneistä joukkoliikenneyhteyksistä etenkin pientalovaltaisilla alueilla ja koululaisten liikenneyhteyksissä.

HSL:lle kokonaisuudessaan kertyneet kuntakohtaiset ylijäämät ja Vantaan osuus niistä on seuraava:

M€	Kumulat. yli-/alijäämä TP 2022	Käyttö-en-nuste OV2 2023	Yli-/alijäämä-ennuste 31.12.2023	Käyttö kuntaosuuksissa 2024	Käyttö kuntaosuuksissa 2025	Käyttö kuntaosuuksissa 2026
Helsinki	24,741	7,791	32,532	6,781	6,781	6,781
Espoo	19,756	-1,483	18,273	3,809	3,809	3,809
Kauniainen	0,352	-0,362	-0,01	-0,002	-0,002	-0,002
Vantaa	14,852	1,651	16,503	3,44	3,44	3,44
Kerava	3,826	-0,359	3,467	0,723	0,723	0,723
Kirkkonummi	4,709	-0,92	3,789	0,79	0,79	0,79
Sipoo	0,594	0,186	0,78	0,163	0,163	0,163
Tuusula	1,379	-0,085	1,294	0,27	0,27	0,27
Siuntio	0,204	-0,077	0,127	0,026	0,026	0,026
Yhteensä	70,412	6,342	76,755	16,000	16,000	16,000

TTS-suunnitelmakaudella on jätetty huomioimatta kuntakohtaisia ylijäämiä yhteensä n. 28,755 milj. euroa. HSL:n toiminnassa vakiintunut käytäntö on ollut, että kertyneet kuntakohtaiset yli- ja alijäämät on huomioitu kuntaosuuksia pienentävinä tai nostavina erinä kolmena seuraavana vuonna.

Tämän vuoksi esitetään yhtymäkokoukselle TTS-suunnitelmaa muutettavaksi siten, että koko kuntakohtaisten ylijäämien kertymä (tällä hetkellä yhteensä 76,755 milj. euroa) huomioidaan jäsenkuntien kuntaosuuksia pienentävinä määrinä TTS-suunnitelmakauden aikana vuosina 2024–2026 sen mukaisesti, kuin kullekin kunnalle on kertynyt kuntakohtaista ylijäämää. Lisäksi esitetään, että muutokset toteutetaan siten, etteivät ne vaaranna HSL maksukykyä.

Hallitus esittää, että HSL ei maksa vuonna 2023 jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai peruspääomasta tai laskuta korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Mikäli yhtymäkokous päättää maksaa korkoa, koron määräytymisperuste päätetään erikseen. PKS-omistajaohjaustavoitteiden lisäksi muuna omistajalinjauksena HSL:lle on ilmoitettu, että kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan



huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus. Tämän vuoksi yhtymäkokoukselle esitetään, että peruspääomalle maksetaan talousarviovuonna 1,5 % korkoa.

Eron myöntäminen kahdelle hallituksen jäsenelle ja uusien hallituksen jäsenen valinta sekä tarkastuslautakunnan varajäsenten valinta

Vantaan kaupungin nimeämä hallituksen jäsen ja tarkastuslautakunnan varajäsen ovat pyytäneet eroa tehtävistään, joten Vantaan tulee esittää uudet jäsenet eronneiden tilalle.

Ennustettu ylijäämä vuodelta 2023 ja vaikutus Helsingin kuntaosuuteen 2023

HSL:n viimeisimmän ylijäämäennusteen mukaan HSL kuntakohtaiset kumulatiiviset ylijäämät tulisivat vuoden 2023 lopussa olemaan yhteensä noin 76,755 miljoonaa euroa. Helsingin osuus tästä on 32,532 milj. euroa. Helsingin kaupunki on ilmoittanut, että se tulee esittämään vuoden 2023 talousarvioon muutosta, jossa Helsingin vuoden 2023 kuntaosuutta pienennetään noin 0,98 milj. euroa hyödyntämällä kuntakohtaista kertynyttä/kertyvää ylijäämää. Esitystä ei ole syytä vastustaa, sillä Vantaakin tulee esittämään TTS-suunnitelmaan 2024–2026 muutosta siten, että HSL:lle kertyneet kuntakohtaiset ylijäämät tulee kokonaisuudessaan huomioida jäsenkuntien kuntaosuuksien vähennyksenä TTS-suunnitelmakaudella 2024–2026.

Konsernijaosto 20.11.2023 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valtuuttaa konsernilakimies Otto Lehto, varalla konsernilakimies Samuli Vartiainen edustamaan Vantaan kaupunkia Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän yhtymäkokouksessa 28.11.2023;
- b) antaa kokoukseen menettelyohjeena esittää muutoksena TTS-suunnitelmaan ja sitovaan kuntaosuuksien tuloarvioon 2024, että kuntakohtaisten ylijäämien kertymä (arviolta 76,755 milj. euroa) huomioidaan kokonaisuudessaan jäsenkuntien kuntaosuuksia pienentävinä määrinä TTS-suunnitelmakauden aikana vuosina 2024–2026 sekä esittää, että muutos on huomioitava seuraavissa vuosien 2025–2026 TTS-suunnitelmissa siten, ettei se vaaranna HSL:n maksukykyä;
- c) esittää, että yhtymäkokous kehottaa HSL:ää osallistamaan jäsenkunnat Nousut nousuun -toimenpiteiden jatkovalmisteluun ja esittämään seuraavassa TTS:ssa 2025–2027 yksilöidyt toimenpiteet Nousut nousuun -toimien osalta vuosille 2025–2026;
- d) esittää, että peruspääomalle maksetaan PKS-omistajaohjaukslinjauksen mukaisesti talousarviovuonna 1,5 % korkoa;
- e) kannattaa Helsingin mahdollista esitystä vuoden 2023 Helsingin kuntaosuuden muuttamista koskien edellyttäen, ettei se vaaranna HSL:n maksukykyä;
- f) esittää hallituksen jäseneksi valittavaksi Anssi Aura ja tarkastuslautakunnan varajäseneksi Sari Paukku-Sani; ja
- g) todeta, että muilta osin voidaan kannattaa hallituksen esityksiä yhtymäkokoukselle.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.



Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Yhtymäkokouksen hyväksyttäväksi esitettävä HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen,
(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2024-2026

Talousarvio vuodelle 2024
Taloussuunnitelma vuosille 2025-2026

HSL:n hallitus 31.10.2023

HSL Helsingin seudun liikenne

HSL Helsingin seudun liikenne
Opastinsilta 6 A
PL 100, 00077 HSL00520 Helsinki
puhelin (09) 4766 4444
www.hsl.fi

Lisätietoja: Mika Nykänen, toimitusjohtaja
 Jussi M. Saarinen, johtaja
 Maarit Hauskamaa, talouspäälikkö
 etunimi.sukunimi(at)hsl.fi

Sisällysluettelo

1	Toimitusjohtajan esipuhe	2
2	Yleisperustelut	4
2.1	Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys	4
2.2	HSL-alueen markkinakatsaus	6
2.3	Keskeiset riskit	7
3	Kuntayhtymän strategia ja keskeiset tavoitteet TTS-kaudella 2024-2026	9
3.1	Strategiset menestystekijät varmistavat tavoitteiden saavuttamisen	11
3.1.1	Kasvu asiakasymmärryksellä	12
3.1.2	Sujuvat matkaketjut	13
3.1.3	Tieto ja osaaminen	14
4	Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa	15
4.1	Talousarvion sitovuus	15
4.2	Toimintatulot	15
4.2.1	Lipputulot	16
4.2.2	Kuntaosuudet 2024-2026	16
4.2.3	Muut tulot	17
4.3	Toimintamenot	17
4.3.1	Palvelujen ostomenot	18
4.3.2	Henkilöstömenot	21
4.3.3	Muut toimintamenot	21
4.4	Rahoitustuotot ja -kulut	22
4.5	Tilikauden tulos	22
5	Investoinnit ja poistot	23

Liitteet:

Liite 1: Tuloslaskelma 2024-2026

Liite 2: Rahoituslaskelma 2024-2026

Liite 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026

Liite 4: Kuntaosuuslaskelmat ja kuntaosuuksien laskentaperusteet 2024-2026

Liite 5: Keskipitkän tähtäimen kuntaosuusennusteet 2030 ja 2035

Liite 6: Suoritteet ja tunnusluvut 2010-2026

1 Toimitusjohtajan esipuhe

HSL:n strategiakausi 2022-2025 lähestyy puoliväliä. Olemme hyvin edenneet strategian mukaisessa toiminnassa, strategiset tavoitteet ohjaavat toimintaamme ja Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026 perustuu omistajien ja hallituksen asettamiin tavoitteisiin. Samalla on kuitenkin arvioitava toimintaympäristössä tapahtuvia ennakoitua suurempia muutoksia ja niiden vaikutuksia.

Toiminta- ja taloussuunnitelman perusoletuksena on ollut strategiatyön aikana vuonna 2021 laadittu ennuste, jonka mukaan joukkoliikenteen käyttö palautuisi koronaa edeltävään tilanteeseen vuonna 2025. Päivittyneet ennusteet kertovat palautumisen hidastuneen merkittävästi alkuperäisistä oletuksista. Tulevana vuonna 2024 olemme maltillisella kasvu-uralla, mutta suunnitelma sisältää aikaisempaa suurempia epävarmuustekijöitä. Lähdemme hakemaan matkustajamäärien kasvua. Tässä arviomme eri vaihtoehtoja, mm. kohdennettujen tarjonnan lisäysten ja hinnoittelutoimien avulla. Mahdolliset lisäykset kohdennetaan järkevästi sinne, missä niillä on suurin vaikuttavuus ja potentiaali nousujen kasvattamiselle. Tarjonnan parantamiseen ja hinnoittelutoimiin hyödynnetään valtion vuonna 2022 myöntämää ylimääräistä koronatukea, joka oli tarkoitettu nimenomaan joukkoliikenteen kulkumuutosuuden kasvattamiseen.

Etätyön jääminen laajasti ja pysyvästi käytännöksi monilla työpaikoilla vaikuttaa laajasti joukkoliikennemarkkinaa HSL:n alueella. Lähivuosien liikkumisen kehitys tuleekin näyttämään, missä määrin kulluttajien liikkumiskäyttäytymisen muutos on pysyvää. Kuinka suuri osa liikkumistarpeesta tyydytetään tulevaisuudessa joukkoliikenteen avulla vai olemmeko nyt lukemissa, jotka kuvaavat uutta normaalitilaa. Lähtökohdat loppuvuoteen 2023 ja edelleen seuraavia vuosia ajatellen on markkinatilanteen osalta HSL:ttä voimakkaasti haastava. Tätä aiheuttaa lisääntyvä reaalitaloutta koetteleva epävarmuus, toteutunut kustannustason kohoaminen sekä toimintaa ohjaavat ja sitouttavat strategiset tavoitteet, erityisesti talouden tasapainon saavuttaminen.

Seuraavien vuosien osalta olemme tilanteessa, jossa toimintaamme ohjaa edelleen halu kasvattaa kestävästi liikkumisen ja joukkoliikenteen markkinaosuutta, tasapainoinen talous ja kustannustehokkuus. Haemme volyymia nostaaksemme nousijamäärät uusiin ennätyslukemiin. Jotta onnistuisimme tässä tavoitteessa pitää meidän panostaa vahvasti kasvuun houkutellessamme asiakkaita kestävien liikkumismuotojen pariin, tarjonnan lisäämisellä, vaikuttavilla hinnoitteluratkaisuilla ja tarjoamalla houkuttelevia ja asiakkaiden tarpeisiin sopivia tuotteita ja asiakaskokemuksen osalta maksamisen ja matkustamisen vaivattomuutta.

Uudet joukkoliikenteen infraan tehtävät investoinnit kasvattavat merkittävästi HSL:n infrakustannuksia ja vaikuttavat osaltaan joukkoliikenteen matkalippujen hintoihin. Valmistuvat suuret infrahankkeet luovat painetta korottaa lippujen hintoja kustannustason nousua enemmän. Vuonna 2010 infrakustannukset olivat 59,1 milj. euroa ja ensi vuonna niiden arvioidaan olevan 220,6 milj. euroa. Infrakustannusten voimakkaalla kasvulla on suora vaikutus lippujen hinnoitteluun. Mikäli lippujen hintoja ei koroteta kustannusten kasvua vastaavasti ja joukkoliikenteen palvelutaso halutaan säilyttää nykyisellään, syntyy paineita kuntien rahoitusosuuksien kasvattamiseen. Mikäli hintoja taas korotetaan, johtaa se matkustajamäärien vähenemiseen ja siihen, että infrahankkeista ei saada täysimääräistä hyötyä, kun käyttäjiä on vähemmän.

HSL on sitoutunut strategian mukaisiin tavoitteisiin ja kestävästi liikkumisen kasvutavoitteisiin. Kaikki toimintamme tähtää strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Hyvien palvelujen, asiakkailta saatavien

lipputulojen ja kuntaosuuksien toimivan tasapainon ytimessä on liiketoiminnan tuloksellisuuden parantaminen. Se onnistuu vain hyvällä yhteistyöllä henkilöstömme, jäsenkuntien, muiden viranomaisten, kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa. Haluankin kiittää kaikkia tahoja tähänastisesta yhteistyöstä. Vain yhdessä voimme onnistua.

Mika Nykänen
Toimitusjohtaja

2 Yleisperustelut

2.1 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Yleinen taloustilanne

Suomen talouskasvun ennustetaan hiipuvan loppuvuonna 2023. Vaikka taloudellisen toimintaympäristön tila on suhteellisen vakaa, ovat näkymät kaupan, rakentamisen ja teollisuuden kannalta kääntyneet paikoin jopa huolestuttaviksi. Nollakorkoajan äkillisen päättymisen jäljiltä erityisesti rakennusalan tilanne on heikko ja jo realisoituneiden konkurssien määrä korkealla. Suomen talouden kannalta tärkeä vientisektori on kohdannut ongelmia monien globaalien talouden vetureiden heikon talouskehityksen vuoksi.

Vuonna 2022 alkanut Venäjän hyökkäys Ukrainaan kärjisti elinkustannuskriisiä, mikä ohjasi mandaattejaan noudattavien keskuspankkien ohjauskorot nopeille nousu-urille ja poikkeukselliset rahapolitiiset toimet vähintäänkin tauolle. Lisäksi valtioiden finanssipolitiikan epäsymmetriat rahapolitiikkaan nähden ovat ajaneet korkotasoa ylemmäs.

Koronnostojen välittyminen talouteen vaihtelee maakohtaisesti. Suomen talous on vaihtuvien korkojen yleisyyden vuoksi lukuisia muita euromaita herkempi koronnostoille. On mahdollista, että reaalikorko nousee Suomessa positiiviseksi muihin eurotalouksiin nähden epäoptimaalisesti. Yleisesti ottaen ainakin kuluttajien lainanhoitokyvyn odotetaan silti pysyvän kertyneen varallisuudenkin myötä hyvänä.

Kuluttajien luottamus talouteen on jossain määrin palautunut inflaatiopiikin ajan pohjalukemistaan, mutta on edelleen heikkoa erityisesti kestokulutushankintojen, mukaan lukien henkilöautot, osalta. Tilanne näyttää heikolta erityisesti asuinrakennusinvestointien kehityksen kannalta. Muu rakentaminen selviää vähemmällä, kone- ja laiteinvestoinneista puhumattakaan. Myös puhdas siirtymä saattaa silti hidastua.

Työllisyyskehitys on talouden pohjavireen kannalta monessa mielessä ratkaisevan tärkeää. Palvelut ja ainakin vielä toistaiseksi korkealla tasolla pysynyt työllisyys ovat kannatelleet taloutta, mutta riskit tilanteen heikkenemisen suhteen ovat huomattavia. Työttömyys on kääntynyt maltilliseen kasvuun ja avointen työpaikkojen lukumäärä on alkanut vähentyä. Myös konkurssit ovat lisääntyneet, mutta aiempiin kriiseihin nähden taso on yleisesti maltillinen. Neuvotellut ja voimaan astuneet palkankorotukset tekevät työllistämisestä kalliimpaa, mutta ylläpitävät ostovoimaa, jonka hidas palautuminen on vasta alussa, mikäli inflaation hidastuminen pitää ja korotkin palautuvat ajan kanssa lasku-uralle.

Ruuan ja energian heilahtelevista eristä puhdistettu pohjainflaatio on kuitenkin ollut myös Euroopassa edelleen suhteellisen korkealla tasolla ja sen hidastumisesta odotetaan vielä lisää merkkejä. Energia-markkinoilla tilanne on pysytellyt jopa hyvänä vuodentakaiseen nähden ja yleiseurooppalaiseen tilanteeseen nähden sähkö on keskimäärin jopa suhteellisen edullista.

Julkisen talouden alijäämät ovat maan hallituksen kunnianhimoisista sopeutustavoitteista huolimatta raskaita, sillä korkomenot ovat jo huomattavassa kasvussa. Menopaineet kasvavat myös työmarkkinoiden heikkenevän kehityksen seurauksena. Julkisen velkasuhteen odotetaan nousevan 73 prosenttiin bruttokansantuotteesta.

Helsingin seudun asukkaat, asuminen ja elinkeinoelämä

Helsingin seudun väestö kasvaa pääkaupunkiseudun, erityisesti Espoon ja Helsingin vetämänä. Pääkaupunkiseudun väestönkasvussa on kirjattu vuonna 2023 ennätyslukuja. Pandemian aikainen heikko väestökehitys vaikuttaa jääneen väliaikaiseksi. Kehitys ja sen rakenteet kuitenkin vaihtelevat osa-alueittain. Myös kehyskuntien kasvu on jälleen kiihtynyt.

Seudun väestönkasvua kirittää erityisesti runsas nettomaahanmuutto, joka on paljon muualta kuin Ukrainasta. Myös seudun kotimainen nettomuutto on palautunut positiiviseksi, mikä johtuu etenkin lähtömuuttojen vähenemisestä. Syntyvyyden pandemia-ajan elpyminen on hiipunut. Heikkenevät työmarkkinat tulevat todennäköisesti vaikuttamaan työperäisen maahanmuuton hyvään vetoon. Samansuuntaisia vaikutuksia voi olla myös hallitusohjelman linjausten toimeenpanolla.

Taloudellisen toimintaympäristön kehityssuuntien voidaan odottaa vaikuttavan myös seudun liikenne-markkinaan. Jo yli neljännes koko maassa ensirekisteröidyistä henkilöautoista on Uudellemaalle rekisteröityjä sähkökäyttöisiä henkilöautoja. Lisäksi alkukesän aikana pääkaupunkiseudulla myönnettiin ainakin kymmenen vuoden tilastohistorialla ennätysmäärä varsinaisia henkilö- ja pakettiauton ajo-oikeuden sisältäviä ajokortteja.

Liikkumistarpeiden ja -toiveiden kehitys vaihtelee ja esimerkiksi kysyntä- ja rahoitusshokit heijastuvat liikennepalvelumarkkinan tarjontapuoleen. Kaupunkialueen vetovoimaa palvelevia tapahtumia ja innovatiivista kaupunkitilan käyttöä on jälleen runsaasti, mutta erityisesti talvikaudella keskeisen suurtaapahtuma-areenan pysyminen venäläisomistuksessa jarruttaa positiivista kehitystä yhdessä elinkustannuskriisin pitkittymisen ja pandemian muovaamien kysyntärakenteiden muutoksen kanssa.

Hotellikapasiteettia on valmistunut ja valmistumassa pääkaupunkiseudulle runsaasti, mutta myös matkailua palvelevat elinkeinot kärsivät paikoin yllätyksettömästi idästä saapuvien matkailijoiden määrän vähäisyydestä pandemiaa ja sotaa edeltäviin aikoihin nähden. Lisäksi Helsingin keskustan vetovoima on ollut erinäisistä positiivisista kehityskuluista huolimatta koetuksella, kun esimerkiksi liikenneympäristön lukuisat työmaat ovat heikentäneet kantakaupungin saavutettavuutta monista eri suunnista.

Etätyössä Suomi on edelleen Euroopan huippua. Työmarkkinakehitys voi edesauttaa lähityön hidasta palautumista. Esimerkiksi Helsingissä työttömien määrä kasvoi heinäkuussa 4 % vuodentakaisesta ja avoimia työpaikkoja oli 41 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Joka tapauksessa toimitilamarkkinat kärsivät rakenteellisen kysynnänmuutoksen ja kustannuskriisin yhdistelmästä.

Asunto- ja kiinteistömarkkinat ovat laajemminkin odottavassa sopeutumistilassa nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Myönnettyjen rakennuslupien perusteella rakentaminen on laajalti hiipumassa. Rakentamisen voimakas hidastuminen osuu erityisesti seudulle. Vähintäänkin se vaikuttaa hieman pidemmän välin väestönkasvupotentiaaliin. Tämän seurauksena myöskään uusien raideyhteyksien varret eivät välttämättä saa saamaan asukkaita odotettuun tahtiin.

Asuntoja on valmistunut ja valmistumassa edelleen runsaasti. Erityisesti vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen saatavuus on hyvä ja uusia valmistuu vielä runsaasti. Varsinkin Helsingin ARA-kannan vuokriin tulee toteutumaan huomattavan suuria kertakorotuksia. Erityisesti korkojen sekä kaukolämmön ja veden hinnannousun aiheuttamat kustannuspaineet ovat huomattavia. Vähänkään pidemmällä

aikavälillä asuinrakentamisen voimakas väheneminen uhkaa joukkoliikenteen käyttäjämäärien kasvua seudun väestönkasvua hidastavan vaikutuksensa myötä.

Toimintaympäristössä on muutostekijöitä, jotka edellyttävät jatkuvaa seurantaa. Suurimpia riskitekijöitä ovat yleisesti herkkä taloudellinen tilanne ja mahdollinen taantuma. Ostovoiman heikkeneminen ja hidas palautuminen voivat johtaa liikkumistarpeiden- ja tapojen sopeutumiseen, mikä voi näkyä esimerkiksi joukkoliikenteen käytön positiivisena kehityksenä erityisesti hyvän palvelutason alueilla. Toisaalta taantuma heikentää työllisyyttä, mikä voi vaikuttaa liikkumistarpeisiin vähentävästi.

2.2 HSL-alueen markkinakatsaus

HSL:n vuotta 2023 on kutsuttu uuden normaalin tason löytämisen vuodeksi Covid-19 jälkeisenä aikana. Olemme tällä hetkellä tilanteessa missä voimme todeta, että uusi normaali on matkustajamäärien osalta alemmalla tasolla vuoteen 2019 nähden. Kuluvan vuoden osalta tulemme jäämään asetuista tavoitteista erityisesti nousijamäärien osalta. Vaikka nousijamäärät ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna niin vuoden 2024 osalta joudumme kirittää, jotta strategiakaudelle asetetut tavoitteet saavutettaisiin.

Kohtaamme vuoden 2024 ja tulevat TTS-kaudet haastavista asetelmista, ja tulevaa vuotta on sanottu nousujen vuodeksi. Tavoitteenamme on saada lisää matkustajia joukkoliikenteen pariin, missä keskeisinä vetureina on tarjonnan kohdentaminen sinne missä siltä saadaan merkittävin vaikutus. Hinnoittelun osalta haluamme olla houkutteleva vaihtoehto muiden liikkumismuotojen tarjonnassa sekä esittelemme sarjalipun lisäämistä lipputuotevalikoimaan, ja tarjota paremmin asiakastarpeita palvelevia tuotevaihtoehtoja erityisesti epäsäännöllisempään matkustustarpeeseen.

Aiemmat hinnan korotukset ovat vaikuttaneet kappalemääräiseen myyntiin erityisesti AB- ja BC-alueilla, missä hinnankorotuksilla ei ole saavutettu tavoiteltua kasvua lipputulossa. Lähitulevaisuuden hinnoittelulla pyrimme löytämään ratkaisun, jonka keskiössä on volyymien ja käyttäjämäärien kasvattaminen. Lipputuotevalikoiman ja sen kehittämisen osalta haluamme luoda joustavampia ratkaisuja, joissa uusi lipputilijärjestelmä toimii aiempaa parempana mahdollistaja.

Työmaat ja niiden aiheuttamat poikkeusliikennejärjestelyt haastavat koko liikennemarkkinaa, mutta erityisesti joukkoliikennettä. Kuluvana vuonna Mannerheimintien remontti, Pasilan ratikkatyömaat ja Espoon kaupunkiradan valmistelevat työt ovat heikentäneet joukkoliikenteen matkustuskokemusta ja saavutettavuutta, mikä heijastuu edelleen nousijamääriin. Korvaavan liikenteen järjestäminen myös kasvattaa kustannuksia. Tulevina vuosina poikkeusliikennejärjestelyt laajenevat entisestään koskemaan laajemmin koko HSL markkina-alueita itään, länttä ja etelää. Alueemme kasvavat uuden rakentamisen myötä ja samalla se vaatii olemassa olevan korjaamista. Nykyisen infran perushankkeiden ja uusien investointihankkeiden myötä ja asettavat uusia rajoitteita liikennetarjonnan kehittämiselle ja haastaa edelleen nousijamäärien kasvattamista ja asiakaskokemusta.

Vuoden 2024 osalta suurimmat tunnistetut kasvunajurit on loppuvuonna 2023 liikennöinnin aloitettava pikaraitiotie 15. Tämän lisäksi valmistuvat pikaraitiotieyhteydet kuten Kalasatama-Pasila tukevoittavat sujuvan raideverkoston kehittymistä.

HSL alue on jaettu kolmeen maantieteelliseen markkina-alueeseen itään, etelään ja länteen. Etelä asettuu maantieteellisesti niin sanottuun tiiviiseen ratikkakaupunkiin, joka rajoittuu pohjoisessa noin

Kehä 1:n kohtaa ja lännessä Hämeenlinnan väylään ja idässä Vantaanjokeen. Etelä, jota voidaan luonnehtia valmiina, tiiviinä ja urbaanina ratikkakaupunkialueena; länteen, missä tavoitellaan kolmen toteutettavan raideliikennekäytävän avulla tasapainoista, kestävää kasvua nykyistä kaupunkiympäristöä ja asukkaita oikeudenmukaisesti huomioiden, sekä itään, joka tulee nojaamaan vahvasti tasapainoiseen asiakaskysyntä- pohjaiseen kasvuun. Alueellisella jaolla haluamme syventyä asiakkaisiimme paremmin ja tuntemalla heidän liikkumistarpeen ja kysynnän, pystymme tarjoamaan heille parempaa ja kohdennetumpaa joukkoliikennepalvelua sekä ja myyntikanaviemme kautta tarjottavaa palvelua erityisesti digitaalisten kanavien ja lipputuotteiden välityksellä.

Vaikka HSL:n alueella vaikuttavien kuntien väestönmäärä kasvaa, ei kehitys sijoitu tasaisesti kaikille asuinalueille. Keskukset ja raideverkko toimivat yhdyskuntarakenteen selkärankana. Lisäksi uudet, asuinalueiksi muutetut satama-alueet kasvavat ja kehittyvät vielä tämän vuosikymmenen ajan. Pitkällä tähtäimellä kaupungistuminen jatkuu ja väestön määrä jatkaa kasvua Helsingin seudulla.

Seuraavien vuosien osalta olemme tilanteessa, jossa toimintaamme ohjaa edelleen tasapainoinen talous, kustannustehokkuus ja vahvat kasvun vuodet. Haemme volyymia nostaaksemme nousijamäärät uusiin ennätyslukemiin. Jotta onnistuisimme tässä tavoitteessa pitää meidän **panostaa vahvasti kasvuun houkutellaksemme asiakkaita kestävien liikkumismuotojen pariin, tarjonnan mahdollisella lisäämisellä, sensitiivisillä hinnoitteluratkaisuilla ja tarjoamalla houkuttelevia ja asiakkaiden tarpeisiin sopivia tuotteita ja asiakaskokemuksen osalta maksamisen ja matkustamisen vaivattomuutta.**

2.3 Keskeiset riskit

HSL:n strateginen tavoite vuodelle 2025 on 400 miljoonaa nousua. Sen tavoittamiseksi nykyennusteen mukaan tulisi joka vuosi 2023–25 löytää keinot saada noin 2,8 % lisää matkustajia (joka vuosi uudet 2,8 %). Jotta matkustajamäärät saadaan kannattavaan kasvuun, tarvitsemme oikein kohdennettuja tarjonnan lisäyksiä, hinnoittelutoimenpiteitä, vaikuttavaa digitaalista myyntiä ja markkinointia, nopeita avauksia digikehityksessä jne. Pelkästään säästämällä ja tarjonnan supistuksilla ei saada aikaan tavoiteltavia tuloksia.

Merkittävimmät riskit liittyvät matkustajamäärien palautumiseen, rahoitustilanteen heikkenemiseen ja kuntien mahdollisuuksiin panostaa joukkoliikenteeseen, tulevien suurten joukkoliikenneinfrahankkeiden kustannusvaikutukseen HSL:n taloudessa, kuljettajapulan realisoitumiseen, liikenteen massiivisiin poikkeusjärjestelyihin sekä tietojärjestelmien häiriöttömään toimintaan ja lipputilihankkeen etenemiseen.

Sähkön ja polttoaineiden hintataso aiheuttaa kustannusriskin liikennöintikustannuksiin. Bussiliikenteessä ja kaupunkiraideliikenteessä kustannustaso on sidottu indekseihin. Globaalin kysynnän vaimeus hillitsee polttoaineiden hintapaineita, mutta vastineeksi öljyntuottajamaat sopeuttavat tuotantoaan. Sähkömarkkinoiden herkkyydet esimerkiksi joustojen ja niiden puutteiden suhteen voivat aiheuttaa huomattavia heilahteluja esimerkiksi tarjonnan vaihtelun aiheuttamien pullonkaulojen ja kysyntäpiikkien ajan-kohtina. Sää- ja ilmasto-olosuhteiden kehityksellä on enenevissä määrin merkitystä talouden toimintaympäristön kannalta.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on muuttanut perustavanlaatuisesti myös Suomen turvallisuus- ja toimintaympäristöä. On todennäköistä, että kyber- ja informaatio-operaatiot lisääntyvät myös kuntatason toimijoita kohtaan.

Liikenteessä kuljettajapula on jatkunut etenkin bussiliikenteessä. Kuljettajapula vaikuttaa liikenteen luotettavuuteen ja lisää ajamattoman liikenteen määrää. Työmaiden vaikutukset joukkoliikenteen sujuvuuteen ovat olleet kuluvana vuonna merkittäviä ja työmaiden laajuus vaikuttaa myös lähivuosina suuresti erityisesti raideliikenteen sujuvuuteen.

Strategiaamme kuuluu tärkeänä osana päästöttömän liikenteen edistäminen. Sähköbussien käyttöönottoa on edistetty eri toimin viime vuosien aikana ja sähköbussien määrää onkin saatu lisättyä huomattavasti vaatimuksia ja tavoitteita enemmän. Sähköbussijärjestelmän laajentamiseen on kuitenkin tunnistettu liittyvän myös riskitekijöitä kaluston hankinnan ja infran rakentamisen osalta.

Joukkoliikenneinfran rakentaminen ja kehittäminen luo mahdollisuuksia parempaan asiakaskokemukseen ja joukkoliikenteen käytön lisäämiseen. Infrahankkeet kuitenkin lisäävät merkittävästi myös HSL:n kustannuksia, joiden kasvu aiheuttaa lipun hintojen korotuspaineita. Uudet hankkeet nostavat myös liikennöintikustannuksia kalusto- ja varikkoinvestointien kautta, jotka ovat edellytys liikennöinnille. Nämä kaikki heijastuvat suoraan HSL:n kustannusrakenteeseen.

3 Kuntayhtymän strategia ja keskeiset tavoitteet TTS-kaudella 2024-2026

HSL:n strategia 2022-2025 – Asiakkuuksista kestäväään kasvuun on hyväksytty yhtymäkokouksessa 2022. Visionamme on olla vuonna 2030 kestävä liikunnan johtava toimija, mahdollistaja ja kumppani. Johdamme seudun kaupunkiliikenteen ekosysteemin kehittämistä omia vahvuuksiamme hyödyntämällä ja hakemalla koko seudulle parhaita ratkaisuja. Mahdollistamme sujuvan liikunnan koko seudulla. Toimimme alustana innovaatioille ja kehittämiselle, mutta emme toteuta kaikkea itse. Vahva yhteistyö on onnistumisemme ja seudun elinvoimaisuuden edellytys. Rakennamme lisäarvoa tuottavia kumppanuussuhteita saumattoman liikenteen mahdollistamiseksi.

Arvot ohjaavat valintojamme, kun pyrimme kohti kunnianhimoisia tavoitteitamme. Uuden strategian mukaiset arvomme ovat:

- **Olemme luottamuksen arvoisia:** Luotamme toisiimme ja meihin voi luottaa. Pidämme antamamme lupaukset ja toimimme vastuullisesti niin taloudellisesti, ekologisesti kuin sosiaalisesti. Toimintamme on johdonmukaista ja avointa.
- **Uudistamme rohkeasti:** Uudistamme ja uudistumme asiakastarpeita kuunnellen. Kehitämme osaamistamme ja asiakasymmärrystämme. Kokeilemme rohkeasti vaihtoehtoisia toimintatapoja ja meillä on lupa oppia myös virheistämme.
- **Onnistumme yhdessä:** Haluamme onnistua yhdessä. Olemme sitoutuneita yhteisiin tavoitteisiimme ja vastaamme niiden saavuttamisesta yhdessä ja yksilöinä. Kuuntelemme, kommunikoimme ja jaamme tietoa aktiivisesti.



Kuva 1: HSL:n strategia 2022-2025 – Asiakkuuksista kestäväään kasvuun

Meillä on **neljä strategista tavoitetta, joissa korostuvat talouden tervehdyttäminen, asiakkaiden paluu joukkoliikenteeseen ja päästöjen vähentäminen:**

- Kohti päästötöntä joukkoliikennettä
- Joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa
- Kustannustehokas joukkoliikenne
- Tasapainoinen talous

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2024-2026 tavoitteet ja budjetointi perustuvat HSL:n yhtymäkokouksen hyväksymään strategiaan ja edellä mainittuihin toiminnan suunnittelua koskeviin linjauksiin ja skenaarioihin.

Tavoite	Mittari
Kohti päästötöntä joukkoliikennettä	<i>Joukkoliikenteen CO₂ päästöt -90% verrattuna vuoden 2010 tasoon</i>
Joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa	<i>Nousijamäärä 400 milj.</i>
Kustannustehokas joukkoliikenne	<i>Matkustajakilometrikustannus pl. infra 0,25 €/km</i>
Tasapainoinen talous	<i>Tulot yhteensä 400 M€, kuntaosuus 50-55 %</i>

Kuva 2: Strategiset tavoitteet 2025.

Toimintaympäristön kehitys tuo haasteita strategian toteuttamiselle toden teolla. Toimintaympäristön taloudessa ja geopolitiikassa korostuu epävarmuus, eikä joukkoliikenteen kannalta suotuisia asioita juurikaan ole tapahtunut. Strategisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta keskeiseen asemaan nousee matkustajamäärien kääntäminen kasvu-uralle. HSL:n tulee onnistua kohdistamaan tarjontaa niin, että loisisimme kannattavaa kasvua myös uusien maksavien asiakkaiden myötä. Kustannustason nousun näkymä on tasaantuva, joka omalta osaltaan tukee kustannustehokkuustavoitetta. Sen saavuttamiseen linkittyy kuitenkin merkittävästi ihmisten liikkumiskäyttäytyminen ja joukkoliikenteen houkuttelevuus liikkumismuotona.

Sähköbussien osuuden kasvulla on merkittävä vaikutus päästötavoitteen saavuttamisen vauhtiin. Aikajänne pitenee hitaassa sähköbussiskenaariossa. Nopeutamme tavoitteemme saavuttamista ympäristöbonuksen ja biopolttoaineiden käytön avulla ja arvion mukaan strategiakauden tavoite on saavutettavissa. Kaikki seudulle tulevat uudet bussit vaadimme päästöttöminä. Globaali maailmantilanne kuitenkin haastaa tilannetta, sillä valtaosa sähköbusseista tuotetaan Kiinassa.

Toimintamme keskiössä tulevana vuosina on hyvän palvelutason säilyttäminen ja sitä kautta matkustajien houkuttelemisen ja joukkoliikenteen käytön lisääntyminen, joka puolestaan parantaa taloutta kasvaneina lipputuloina. **Tavoittelemme ennen kaikkea matkustuksen lisäämistä tarkoituksenmukaisesti kohdennetuilla ja erinomaisen asiakaskokemuksen tarjoamilla palveluilla, emme liikenteen supistamista.**

3.1 Strategiset menestystekijät varmistavat tavoitteiden saavuttamisen

Olennaisena osana strategiaamme on tunnistettu ne kriittiset menestystekijät, joiden avulla varmistamme strategian tavoitteiden saavuttamisen. Kuhunkin menestystekijään liittyy suoraan strategisten tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä toimenpiteitä sekä osaamisen ja organisaation kyvykkyyden määrätietoista kasvattamista koko strategiakauden ajan. Menestystekijöissä on osittain sisäkkäisiä elementtejä ja ne tukevat toisiaan. Kehittämistoimet ovat kiinteä osa HSL:n toimintaa ja sen parantamista.

Kolme keskeistä strategista menestystekijää ovat:

- Kasvu asiakasymmärryksellä
- Sujuvat matkaketjut
- Tieto ja Osaaminen

TTS-kaudelle olemme asettaneet strategisiin menestystekijöihin peilaten yhteensä 10 keskeistä tavoitekokonaisuutta.

Strateginen menestystekijä	TTS-kauden keskeiset tavoitekokonaisuudet
Kasvu asiakasymmärryksellä	1. Kasvatamme myyntiä
	2. Kohdennamme liikennepalveluja asiakastarpeisiin
	3. Rakennamme kyvyn johtaa asiakkuuksia systemaattisesti ja tavoitteellisesti
	4. Varmistamme uuden lipunmyyntijärjestelmän käyttäjäkokemuksen - helppo-käyttöisyys, nopeus ja luotettavuus
Sujuvat matkaketjut	1. Varmistamme joukkoliikenteen saumattomat matkaketjut
	2. Kehitämme matkatiedon laatua
	3. Kasvatamme kestäväää liikkumista
Tieto ja osaaminen	1. Tuotamme analytiikan avulla arvoa asiakkaillemme ja muille sidosryhmillemme
	2. Kehitämme strategista osaamista
	3. Vahvistamme tietojohtamisen kyvykkyyttä

Kuva 3: TTS-kauden keskeiset tavoitekokonaisuudet

Strategiatavoitteiden mittareille on asetettu tavoitearvot TTS-kausille 2024-2026. Strategiakauden lopulla 2025 strategian tavoitteet arvioidaan saavutettavan päästötavoitteen, tulotavoitteen ja kunta-osuustavoitteen osalta. Haastavimmat tavoitteet, nousijamäärät ja matkustajakilometrin hinta, ovat tämän hetken arvion mukaan saavutettavissa aikaisintaan vasta TTS-kauden lopulla vuonna 2026.

Strateginen tavoite	Mittari	ENNUSTE 2023	TAVOITE 2024	TAVOITE 2025	Strategian tavoite	TAVOITE 2026
Kohti päästötöntä joukkoliikennettä	CO2-päästöt	-63 % vrt. 2010 taso	-76 % vrt. 2010 taso	-90 % vrt. 2010 taso	-90 % vrt. 2010 taso	-90 % vrt. 2010 taso
Joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa	Nousut	352 milj.	375 milj.	380 milj.	400 milj.	390 milj.
Kustannustehokas joukkoliikenne	Matkustajakilometri-kustannus pl. infra	0,28 €/km	0,27 €/km	0,26 €/km	0,25 €/km	0,25 €/km
Tasapainoinen talous	Tulot yhteensä (ilman tukia ja kuntaosuuksia)	398 M€	402 M€	429 M€	400 M€	439 M€
	Kuntaosuus (ilman koronatukia)	54,3 %	56,5 %	55,0 %	50-55 %	54,0 %

Kuva 4: Strategian mittareiden tavoitteet 2024-2026

3.1.1 Kasvu asiakasymmärryksellä

Muodostamme alueellisen asiakasymmärryksen ja asiakasdatan palveluiden suunnittelussa ja kohdentamisen perustaksi. **Rakennamme sekä HSL-tasoisena että alueellisen markkina-alueiden näkymät ja hyödyntämisen prosessit niin, että kykenemme johtamaan alueita alueelliseen ja HSL-tasoiseen markkinaymmärrykseen perustuen.** Ymmärrämme alueiden erilaisuutta ja pystymme kohdentamaan palveluita alueiden asiakastarpeiden perusteella.

Keräämme ja hyödynnämme asiakasrajapinnasta saatavaa dataa ja tietoa markkinaymmärryksen vahvistamiseksi sekä HSL:n sisällä, että kumppaniverkostossamme. Asiakasdataa ja alueellista markkinaymmärrystä käytetään palveluiden kohdentamisen lisäksi asiakaskokemuksen parantamiseen tuote- ja palvelukehityksessä.

Kasvatamme myyntiä asiakkuuksia johtamalla ja kohdennetulla markkinoinnilla. Segmentoimme kuluttaja-asiakkaamme motiivipohjaisesti, laadimme asiakkuusstrategian ja asiakkuuden hoitomallit. Asetamme asiakkuuksille tavoitteet toiminnan tuloksellisuuden mittaamisen mahdollistamiseksi. Yritysmyynnissä kehitämme uusia tuotteita ja paketoimme palveluitamme asiakastarpeeseen perustuen. Hankimme erityisesti isoja asiakkuuksia (yli 100 edunsaajaa ja/tai +100keur vuosilaskutusta) myynnin ja asiakkuuksien johtamisen tehostamiseksi.

Vahvistamme markkinointikyvykkyttämme hyödyntämällä kasvuhakkerointia, personoimalla ja kohdentamalla markkinointia, seuraamalla ja ohjaamalla käyttäjäpolkuja sekä mittaamalla asiakkuuden arvoa ja markkinointipanostusten tuottoastetta. Toimenpiteiden seurauksena kykenemme mittaamaan asiakkuuksien liiketoiminnallista arvoa ja potentiaalia, sekä suuntaamaan toimintaa näiden mukaisesti.

Hyödynnämme uuden lipunmyyntijärjestelmän tuottamaa dataa liikennepalveluiden ja lipputuotteiden suunnittelussa. **Uuden lipunmyyntijärjestelmän käyttäjäkokemus varmistetaan todentamalla helppokäyttöisyys, nopeus ja luotettavuus.** Lipunmyyntijärjestelmää hyödynnetään asiakastarpeisiin perustuvien lipputuotteiden kehittämisessä, testaamisessa ja markkinoille tuomisessa. Lipunmyyntijärjestelmän tuottama dataa hallinnoidaan jalostetaan tietotuotteiksi, joita hyödynnetään liikennöinnin

suunnittelussa ja tuotekehityksessä. Dataa hyödynnetään liikenteen suunnittelussa linjastojen reittien ja aikataulujen optimoinnissa.

3.1.2 Sujuvat matkaketjut

Liikkumisen ja matkaketjujen sujuvuudella on yhä tärkeämpi rooli hyvän asiakaskokemuksen sekä joukkoliikenteen kilpailukyvyyn määrittäjänä. Tavoitteenamme on lisätä asiakkaiden tyytyväisyyttä liikumisen sujuvuuteen. Saumattomat matkaketjut lisäävät joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja käyttöä sekä lipputuloja. Matkaketjut onnistuvat eri toimijoiden yhteistyön avulla. Yhteistyö kumppaneiden kanssa tarjoaa mahdollisuuksia taloudelliseen tehokkuuteen.

Varmistamme joukkoliikenteen saumattomat matkaketjut yhdessä eri toimijoiden kanssa. Taavoitlemme yhteistyötä uusien kumppaneiden kanssa ja edistämme monipuolisia sujuvia matkaketjuja mahdollistamalla reittioppaiden käyttöönoton uusille toimijoille ja uusien liikkumismuotojen pilotoinnille ja mahdolliselle käyttöönotolle. Parannamme matkaketjujen asiakaskokemusta edistämällä tunnistamalla, mittaamalla ja kehittämällä matkaketjun kriittisten pisteiden asiakaskokemusta. Edistämme liityntäpysäköinnin käyttöä ja Liityntäpysäköinnin toimenpideohjelman toteutumista yhteistyössä kuntien ja valtion kanssa. Pilotoinme pysäköinnin maksamista HSL-sovelluksella ja parannamme liityntäpysäköinnistä tarjottavaa ajantasaista tietoa. Lisäksi vaikutamme kaavoituksen ja hankesuunnittelun yhteydessä solmupisteiden liityntäpysäköintipaikkojen laadun ja määrän tarkoituksenmukaisuuteen.

Kasvatamme kestävästä liikkumisesta varmistamalla PR15 ja Kalasatamasta Pasilaan -hankkeiden onnistuneen käyttöönoton, markkinoinnin ja liikenteen sujuvuuden. Lisäksi toteutamme muita matkustajamäärän kasvua tukevia toimia. Selvitämme ja valmistelemme yhdessä kuntien kanssa seudullisen kaupunkipyöräjärjestelmän hankintamallia siten, että se toteutetaan asiakaskokemuksellisesti ja liiketoiminnallisesti tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Teemme yhteistyötä tapahtuma-alan ja majoitusliikkeiden kanssa lisätäksemme sujuvaa ja kestävästä liikkumisesta yhteistyössä erilaisten toimijoiden tilaisuuksien yhteydessä. **Uudistamme matkustajainfojärjestelmämme, jotta meillä olisi tulevaisuudessaakin kyky tuottaa kustannustehokkaasti laadukasta ja ajantasaista matkatietoa matkustajille, muille toimijoille ja oman liikennetuotantomme ohjaukselle.** Pyrimme myös hyödyntämään kumppaneiden matkatietoa osana HSL:n tarjoamaan matkustajainformaatiota. Sujuvoitamme maksamista ottamalla käyttöön tilipohjaisen lipunmyynnin kaikissa myyntikanavissa ja lähimaksun kaikissa liikennevälineissä.

Saumattomuuden lisäksi matkaketjujen on oltava kestäviä. Olemme valmistelleet vastuullisuusohjelman, jossa kuvaamme miten edistämme tavoitteellisesti kestävästä liikkumisesta ja tuotamme esteettömiä, saavutettavia, tasa-arvoisia ja inklusiivisia palveluita asiakkaillemme. Joukkoliikenne kuuluu kaikille. Edistämme kestävästä ja turvallista liikkumisesta yhdessä kumppaneidemme kanssa ja tarjoamme ratkaisuja asiakkaille, yrityksille ja yhteiskunnalle. Tavoitteenamme on tarjota päästöttömät joukkoliikennepalvelut vuoteen 2035 mennessä. Kasvatamme päästöttömän liikenteen osuutta joukkoliikenteessä mm. kasvattamalla sähköbussien määrää. Lisäksi hyödynnämme sopimusliikennöitsijöillämme ympäristöbonusmallia, jolla kannustamme päästöjä alentaviin toimenpiteisiin, esimerkiksi biodieselin käytön lisäämiseen.

3.1.3 Tieto ja osaaminen

Hyödynnämme oikea-aikaista, laadukasta tietoa ja korkeaa data- ja analytiikka-asiantuntemusta asiakasarvon ja tuottavuuden vahvistamiseksi sekä tulojen kasvattamiseksi. Kasvatamme systemaattisesti tiedolla johtamisen maturiteettia organisaation tasolla. Parannamme datan saatavuutta ja läpinäkyvyyttä organisaatiolle ja kumppaniverkostoille. Ylläpidämme ja kehitämme datakatalogia, tuotamme perusdatan helppokäyttöisinä tietotuotteina organisaation käyttöön sekä pilotoimme itsepalveluanalytiikkaa mahdollistaaksemme arjen oman työn päätöksenteon tietoon perustuen.

Liikennejärjestelmän laaja-alainen kehittäminen osana muuttuvaa yhteiskuntaa sekä asiakastarpeiden ja kaupunkikehityksen yhteensovittaminen vaativat monipuolista ennakointia, tietoa ja osaamista. Kasvatamme kykyämme ennakoida ja ennustaa sekä tuottaa vaikutusten arviointeja mallinnukseen perustuen pilotoimalla ja edelleen kehittämällä mallinnuksia, ja mahdollisesti hyödyntämällä kaupallisia sovelluksia.

Kehitämme kriittistä osaamistamme ja varmistamme, että osaamista hyödynnetään laajasti toiminnassamme. Varmistamme strategian toteutumisen tunnistamalla tavoitteisiin liittyvät kyvykkyydet ja kriittisen osaamisen ja sen kehittämisen keinot. Hyödynnämme monipuolisesti mm. osaamismuotoilua, reflektointia, työkiertoa, mentorointia ja uusia kehittymisen keinoja. Opimme yhdessä jakamalla osaamista ja tekemällä yhteistyötä.

4 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa

4.1 Talousarvion sitovuus

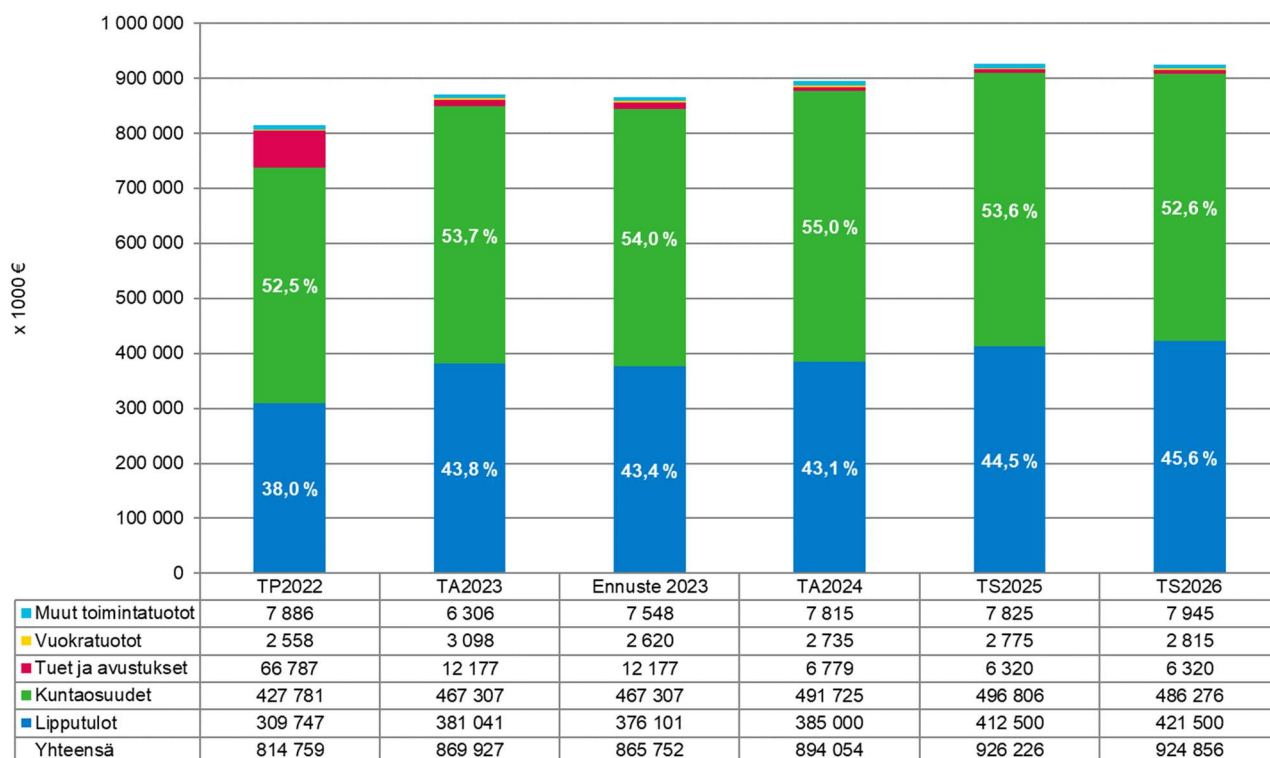
Talousarviossa **sitoviksi määrärahoiksi** esitetään kuntayhtymän toimintamenoja ja investointimenoja ja sitovaksi tuloarvioksi laskutettavia kuntaosuuksia. Kuntayhtymän taloudessa ja toiminnassa noudatetaan talousarviota ja sen muuttamisesta päättää yhtymäkokous.

Talousarviossa sitovat erät vuodelle 2024 muodostuvat seuraavasti:

	TA2023	Ennuste 2023	TA2024	ERO TA2024/TA 2023	
Toimintamenot	876 000 000 €	842 938 960 €	909 000 000 €	33 000 000	3,8 %
Investointimenot	23 387 000 €	22 862 900 €	23 479 000 €	92 000	0,4 %
Kuntaosuudet	467 307 000 €	467 307 000 €	491 725 000 €	24 418 000	5,2 %

4.2 Toimintatulot

Toimintatulot vuonna 2024 ovat yhteensä 894,1 milj. euroa. Kasvua vuoden 2023 ennusteeseen verrattuna on 28,3 milj. euroa (3,3 %). Toimintatuloista vuonna 2024 43,1 % on lipputuloja ja 55,0 % kuntaosuuksia. Toimintatulojen arvioidaan olevat 926,2 milj. euroa vuonna 2025 ja 924,9 milj. euroa vuonna 2026.



Kuva 5: Toimintatulot 2022-2026

4.2.1 Lipputulot

Toiminta- ja taloussuunnitelman lipputuloarvio perustuu tavoitteeseen, jossa matkustajamäärät kasvavat 375 milj. nousuun vuonna 2024. Kokonaisuudessaan vuodelle 2024 tavoitellaan lipputuloja yhteensä 385,0 milj. euron edestä. Lipputulotavoite vuonna 2024 on 8,9 milj. euroa (2,4 %) kuluvan vuoden 2023 ennustetta suurempi. Vuonna 2025 lipputulot on arvioitu 412,5 milj. euron mukaisiksi ja vuonna 2026 421,5 milj. euron mukaan.

Lipputulot vyöhykkeittäin 2024

- AB vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 258,8 miljoonaa euroa. AB lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 67 %.
- ABC vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 60,0 miljoonaa euroa. ABC lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 16 %.
- ABCD vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 17,0 miljoonaa euroa. ABCD lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 4 %.
- BC vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 37,0 miljoonaa euroa. BC lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 10 %.
- BCD vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 3,0 miljoonaa euroa. BCD lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 1 %.
- CD vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 3,6 miljoonaa euroa. CD lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 1 %.
- D vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 4,6 miljoonaa euroa. D lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 1 %.

4.2.2 Kuntaosuudet 2024-2026

HSL:n strategiakauden tavoitteena on, että kuntaosuudet keskimäärin asettuvat 50-55 %:in subventiotasoon. TTS-suunnitelma on laadittu siten, että strategiakauden subventiotavoitteeseen pyritään pääsemään vuonna 2025. Tavoite on haastava. Strategiatavoitteiden saavuttaminen ja erityisesti nousijamäärien saaminen nousuun ja lipputulojen kasvattaminen edellyttää lisäpanostuksia joukkoliikenteeseen TTS-kaudella.

HSL laskuttaa kuntaosuuksia jäsenkunnilta vuonna 2024 yhteensä 491,7 milj. euroa. Kuntaosuuksilla katetaan keskimäärin 56,5 % kuntaosuuksiin kohdistetuista talousarviovuoden 2024 kustannuksista (keskimääräinen subventio-% on 56,5). Vaikka subventioaste on talousarviovuonna 2024 HSL:n strategiatavoitetta korkeampi, päästään strategiakauden lopussa vuonna 2025 strategian tavoitteeseen ja keskimääräinen subventioaste on vuoden 2025 taloussuunnitelmassa 55,0 % ja vuonna 2026 54,0 %.

Taulukko 1: Kuntaosuudet ennen edellisten vuosien ali- ja ylijäämää kunnittain 2022-2026

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2020	227,2	111,8	1,4	58,7	4	6,9	3	3	0,5	416,4
2021	214,7	97,5	1,1	54,1	1,3	3,8	2,8	2,5	0,4	378,1
2022	224,2	118,5	1,5	64,9	4,6	7,7	3,5	3,8	0,4	429,1
2023 TA	243,4	155,1	1,8	65,9	4,9	7,7	4,1	5,1	0,9	489,0
2023 Ennuste	225,3	152,1	2,0	61,0	4,1	7,0	3,7	4,8	1,0	461,0

	Helsinki	Espoo	Kauniaien	Vantaa	Kerava	K:nummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2024 TA	258,8	161,6	2,2	63,9	3,4	8,0	3,7	4,6	1,5	507,7
2025 TS	268,6	161,5	2,3	59,2	3,3	8,1	3,6	4,6	1,5	512,8
2026 TS	259,5	158,4	2,2	62,2	2,9	7,7	3,6	4,4	1,5	502,3

HSL on arvioinut kuntaosuuksien kehitystä myös pidemmällä tähtäimellä. Keskipitkän tähtäimen kuntaosuusennusteet 2030 ja 2035 on esitetty liitteessä 4.

4.2.3 Muut tulot

Tarkastusmaksutuottoja arvioidaan kertyvän 4,5 milj. euroa vuonna 2024, 4,6 milj. euroa vuonna 2025 ja 4,7 milj. euroa vuonna 2026. Tarkastusmaksuista kirjataan luottotappiota/-varauksia yhteensä noin 2,0 milj. euroa vuosittain. Tarkastusmaksutuotot on laskettu TTS:ään voimassaolevan 80 euron tarkastusmaksun määrän mukaisina. Tarkastusmaksun korottamista on esitetty Liikenne- ja viestintäministeriölle, jossa tarkastusmaksun suuruutta koskeva asetus on lausuntokierroksella 10/2023.

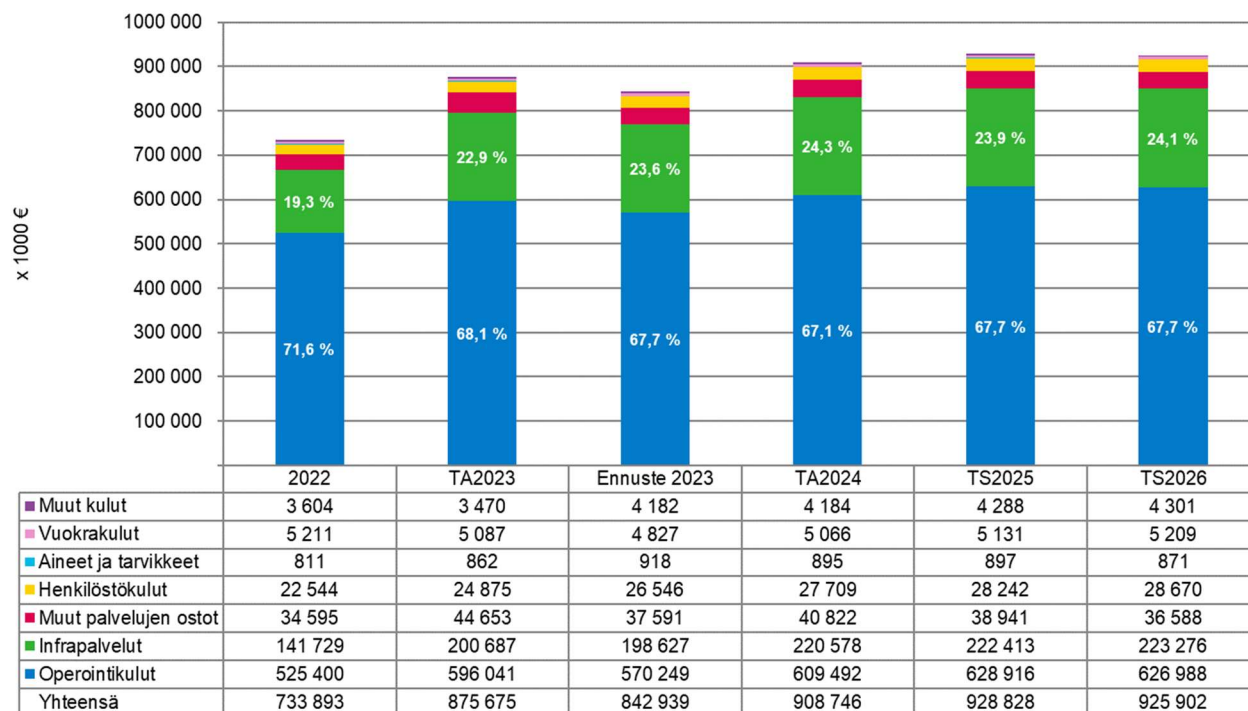
Valtion suurten kaupunkien perusrahoituksen vuosittaiseksi määräksi on arvioitu yhteensä 6,3 milj. euroa vuosina 2024–2026. Tuki on kohdistettu jäsenkunnille asukaslukujen suhteessa. Muita tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan 0,5 milj. euroa vuonna 2024.

Vuokratuloja arvioidaan saatavan matkakorttijärjestelmän laitteista, kuljettajien taukotiloista ja toimitilojen ulosvuokrauksesta 2,7-2,8 milj. euroa vuosittain 2024-2026.

Muut tulot, 3,3 milj. euroa vuonna 2024, syntyvät erilaisista palvelumaksuista (esim. Digitransit, palvelupisteen perimät palvelumaksut) ja edelleen veloitettavista korvauksista.

4.3 Toimintamenot

Toimintamenot vuonna 2024 ovat yhteensä 908,7 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2023 ennusteesta 65,8 milj. euroa (7,8 %). Vuonna 2025 toimintamenojen arvioidaan olevan 928,8 milj. euroa ja 925,9 milj. euroa vuonna 2026.



Kuva 6: Toimintamenot 2022-2026

4.3.1 Palvelujen ostomenot

Palveluiden ostomenot ovat yhteensä 870,9 milj. euroa vuonna 2024, 95,8 % HSL:n kaikista toimintamenoista. Palveluiden ostoon käytetään vuonna 2025 yhteensä 890,3 milj. euroa ja 886,9 milj. euroa vuonna 2026.

Liikennöitsijöille maksettavat korvaukset

Liikennöitsijöille maksetaan joukkoliikenteen operoinnista vuonna 2024 yhteensä 609,5 milj. euroa, joka on 67,1 % toimintamenoista. **Liikennöitsijöille maksettavissa korvauksissa on huomioitu matkustajamäärien kasvun vaatimia lisäpanostus tarjontaan, vuonna 2024 yhteensä 6,0 milj. euroa (kohdentaminen kts. liite 3).**

Bussiliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 356,2 milj. euroa vuonna 2024. Kustannustaso on kasvanut merkittävästi vuodesta 2021 alkaen. Talousarviovuonna 2024 kustannustason kasvun arvioidaan olevan maltillisempaa ja kustannustason vaikutuksen arvioidaan olevan noin 1,7 %. Kustannustasoon kasvuun vaikuttavat pääasiassa alan palkkaratkaisut, polttoaineiden hintataso ja sähkön hintataso liikenteen sähköistyessä. Bussiliikenteen kustannukset sisältävät 1,5 milj. euron varauksen ympäristöbonukseen vuonna 2024. Vuosina 2025 ja 2026 ympäristöbonus nousee 2,7 milj. euroon. Kuntasuuksissa bussiliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi sähköbussien hankinnan nettokustannuksia 0,1 milj. euroa ja Ojangan bussivarikon vuokrakustannuksia 2,0 milj. euroa. Bussiliikenteen operointikustannusten talousarvio vuodelle 2024 sisältää varauksia työmaiden ja poikkeusjärjestelyiden järjestämisen 8,2 milj. euroa. Vuonna 2025 työmaiden ja poikkeusjärjestelyiden on arvioitu kasvavan 9,6 milj. euroon, kun taas vuoden 2026 taloussuunnitelman mukaisesti ylimääräisen liikenteen tarve pienenee varauksen ollessa 6,3 milj. euroa. Joukkoliikenteen lisänousujatavoittelevan kampanjan, *Nousut nousuun*, varauksia bussiliikenteeseen on suunnattu vuodelle 2024 yhteensä 4,2 milj. euroa. Vuosina 2025 ja 2026 bussiliikenteen osuus *Nousut Nousuun* -tehostamistoimenpiteistä on 7,4

milj. euroa. Vuoden 2024 korvauksiin sisältyy myös uusia luotettavuuskorvauksia ja korvauksia liikennöitsijöille maksettavasta matkustajalaskennasta yhteensä 2,5 milj. euroa. Vuonna 2025 kustannuksiksi arvioidaan 362,0 milj. euroa ja 358,7 milj. euroa vuonna 2026.

Metroliiikenteen kustannusten arvioidaan olevan 61,9 milj. euroa vuonna 2024. Metroliiikenteessä suoritteiden yksikköhintoihin vaikuttavan kustannustason arvioidaan kasvavan vuonna 2024 verrattuna nykytasoon noin 3,6 %. Kustannustason kasvuun vaikuttaa pääasiassa arvio käyttöenergian hintatuesta. Vuonna 2025 kustannuksiksi arvioidaan 63,5 milj. euroa ja vuonna 2025 64,4 milj. euroa. Suunnitelmakaudella kaluston pääomakorvaukset kasvavat uusien M300-junien kasvaneiden korkomenojen ja valmistuvien peruskorjaushankkeiden myötä.

Raitioliiikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2024 olevan 71,0 milj. euroa. Raitioliiikenteessä suoritteiden yksikköhintoihin vaikuttavan kustannustason arvioidaan kasvavan vuonna 2024 nykytasoon verrattuna 3,4 %. Kustannuksiksi arvioidaan 77,3 milj. euroa vuonna 2025 ja 76,6 milj. euroa vuonna 2026. Vuoden 2024 aikana varaudutaan vanhojen varikoiden lisäksi korvaamaan jatkossa uuden Ruskeasuon varikon vuokrat. Vuodesta 2025 alkaen on voimassa uuden kaupunkiraitioliiikennesopimuksen mukainen hinnoittelu.

Pikaraitioliiikenteen kustannuksiin vuonna 2024 varataan 19,4 milj. euroa, vuonna 2025 20,8 milj. euroa ja vuonna 2026 21,3 milj. euroa.

Lauttaliikenteen kustannusten arvioidaan vuosina 2024-2026 4,9 milj. euroa vuodessa. Summa sisältää Kruunuvuoren lautan kustannuksia 0,3 milj. euroa vuosittain, joka kuntaosuuksissa on kohdistettu suoraan Helsingin kustannukseksi.

Junaliikenteen kustannusten arvioidaan olevan vuonna 2024 yhteensä 96,1 milj. euroa. Summa sisältää Junakalustoyhtiön vuokrat Sm5-kalustosta ja korvaukset lippuyhteistyöstä. Kuntaosuuksissa junaliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi Pasilan aseman vuokrakuluja 0,8 milj. euroa. Vuonna 2025 junaliikenteen kustannuksiksi arvioidaan yhteensä 100,4 milj. euroa sekä 100,0 milj. euroa vuonna 2026.

Infrakustannukset

Joukkoliikenteen infralla tarkoitetaan jäsenkuntien suoraan tai välillisesti omistamaa, käytössä olevaa joukkoliikenneinfraomaisuutta, josta on erillinen sopimus HSL:n ja jäsenkuntien kesken. Erillisissä sopimuksissa sovittuun joukkoliikenteen infraan ei lueta operointikalustoa, varikkoinfraa, joukkoliikenteen staattisen tai sähköisen informaation infraa, kuljettajien sosiaali-tiloja, liityntäpysäköinnin infra, liiketiloja eikä mainospaikkoja.

HSL:n ja jäsenkuntien välisissä infrasopimuksissa on sovittu joukkoliikenteen infrakorvauksen laskutusperiaatteista. Sopimuksen mukaan **kullekin kaupungille maksettavan joukkoliikenteen infrakorvauksen määrä vahvistetaan HSL:n talousarvion hyväksymisen yhteydessä**. Mikäli kaupungin infran toteutuneet kustannukset poikkeavat HSL:n vahvistetusta talousarviosta, tehdään oikaisut siten, että HSL ottaa mahdollisen ali-/ylijäädyn huomioon tilinpäätösvuotta seuraavana vuonna laadittavassa talousarviossaan. Mikäli talousarviovuoden aikana tulee tietoon huomattavia muutoksia infrakorvauksen suuruuteen, käsitellään ne HSL:ssä talousarvion muutoksena.

Kuntien laskuttamiin inframenoihin sisältyy 50 % pääoman poistoista ja 50 % poistamattomalle pääomalle lasketusta 5 % korosta sekä hallinto- ja ylläpitokulut täysimääräisinä. Pääomakorvauksen laskentaperusteena on ennen vuotta 2010 käyttöön otetun infran osalta käytetty omaisuuden tarkistettua käypää arvoa. Uuden infran osalta laskentaperusteena on hankintahinta, johon on lisätty 5 % vuotuisen rakennusaikainen korko.

Vuonna 2024 infrakuluja arvioidaan maksettavan yhteensä 220,6 milj. euroa. Kuntien HSL:ltä laskuttamat infrakustannukset ovat seuraavat:

- Helsinki 100,3 milj. euroa
- Espoo 105,0 milj. euroa
- Vantaa 12,3 milj. euroa ja
- Kirkkonummi 0,5 milj. euroa

Kuntien laskuttaman infran lisäksi HSL hankkii ostopalveluna Espoossa ja Helsingissä sijaitsevien sähköbussien latausinfran kokonaiskustannuksiltaan 2,5 milj. euroa vuonna 2024. Kustannukset sisältävät varauksen kannusteisiin ja sähkönsiirtoon. HSL:n hankkiman latausinfran kustannukset käsitellään kuntaosuuksissa infrasopimusten periaatteiden mukaisesti.

Infrakustannukset sisältävät vuodesta 2024 alkaen täysimääräisenä kaupungeille lokakuussa 2023 liikennöinnin aloittaneesta PR15:sta maksettavat infran käyttökorvaukset. Uudet joukkoliikenneinvestoinnit kasvattavat merkittävästi HSL:n infrakustannuksia ja vaikuttavat osaltaan joukkoliikenteen matkalippujen hintoihin. Valmistuvat suuret infrahankkeet luovat painetta korottaa lippujen hintoja kustannustason nousua enemmän. Mikäli lippujen hintoja ei koroteta kustannusten kasvua vastaavasti ja joukkoliikenteen palvelutaso halutaan säilyttää nykyisellään, syntyy paineita kuntien rahoitusosuuksien kasvattamiseen. Mikäli hintoja taas korotetaan, johtaa se matkustajamäärien vähenemiseen ja siihen, että infrahankkeista ei saada täysimääräistä hyötyä, kun käyttäjiä on vähemmän.

Infrakustannukset ovat vuoden 2025 suunnitelmassa 222,4 milj. euroa ja vuonna 2026 223,3 milj. euroa.

Muut ostopalvelut

Muuhun kuin liikennöitsijöille maksettaviin liikennöintikorvauksiin ja infrapalvelujen ostoihin käytetään 40,8 milj. euroa vuonna 2024. Muihin palvelujen ostoon käytetään 38,9 milj. euroa vuonna 2025 ja 36,6 milj. euroa vuonna 2026.

IT-käyttöpalveluiden kustannukset (24,7 milj. euroa vuonna 2024) sisältävät lippu- ja informaatiojärjestelmien ohjelmistojen ja laitteiden käyttöpalveluiden sopimusmaksut, kapasiteettipalvelut ja muut vuosittaiset käyttökustannukset. Laitehuoltopalveluihin käytetään 3,2 milj. euroa. IT-käyttöpalveluiden kustannusten ennakoidaan laskevan TTS-kauden lopulla kun uusi lippujärjestelmä (lipputilihanke) valmistuu ja on täysimääräisesti käytössä.

Ulkopuolelta ostettavia asiantuntijapalveluita käytetään omaa osaamista täydentämään silloin, kun se on strategisesti ja taloudellisesti järkevää. Vuonna 2024 ulkopuolisiin asiantuntijapalveluihin arvioidaan käytettävän 4,1 milj. euroa.

Markkinointi- ja ilmoituspalveluihin sekä erilaisiin painatuksiin käytetään 3,3 milj. euroa. Varaus sisältää asiakasviestinnän ja uusien palveluiden markkinoinnin suunnittelupalvelut.

Vartiointipalveluihin käytetään 0,8 milj. euroa. Bussiliikenteen vartiointi- ja järjestyksenvalvontapalveluiden lisäksi järjestyksenvalvojat toimivat matkalippujen tarkastajien avustavissa tehtävissä. Nämä vartiointipalvelut ovat HSL:n suoraan maksamia vartiointipalveluita ja vartiointin kustannuksia sisältyy lisäksi operointikustannuksiin.

Muihin palveluostoihin käytetään yhteensä 4,7 milj. euroa vuonna 2024. Tämä ryhmä sisältää mm. rakennusten, koneiden, kaluston ja laitteiden rakentamis- ja kunnossapidon palvelut, staattisen informaation hoitopalvelut, toimitiloihin liittyvät palvelut sekä henkilöstöön liittyvät palvelut, kuten työterveyshuollon palvelut sekä koulutus- ja matkustuspalvelut.

Taulukko 2: Muut palveluostot 2022-2024

x 1 000 €	2022	Ennuste 2023	TA2024	Ero TA2024/ENN2023		TS2025	TS2026
IT-palvelut, ohjelmistot ja käyttöpalvelut	18 847	23 000	24 701	1 701	7,4 %	22 676	21 391
Asiantuntijapalvelut	4 407	4 984	4 057	-927	-18,6 %	4 607	4 547
Laitteiden huoltopalvelut	3 607	3 600	3 244	-356	-9,9 %	2 936	2 018
Ilmoitukset ja markkinointi	2 870	3 200	3 278	78	2,4 %	3 278	3 278
Painatukset	208	142	235	93	65,6 %	236	246
Vartiointipalvelut	771	1 000	831	-169	-16,9 %	896	881
Muut palvelut	3 884	3 532	4 475	944	26,7 %	4 312	4 227
Muiden palveluiden ostot yhteensä	34 595	39 458	40 822	1 364	3,5 %	38 941	36 588

4.3.2 Henkilöstömenot

HSL:n henkilöstömenot ovat 27,7 milj. euroa vuonna 2024, joka on 3,0 % toimintamenoista. Palkkojen ja palkkioiden osuus henkilöstömenoista on yhteensä 23,9 milj. euroa. Eläkemenoihin ja muihin sivukuluihin on varattu yhteensä 3,8 milj. euroa.

Henkilöstömenoissa on varauduttu noin 440 henkilömäärän työpanokseen ja kunta-alan palkkojen yleiskorotuksiin 2024. Henkilömäärässä on huomioitu uuden tarkastajakurssin lisäys keväällä 2024 (tavoitteena 20 uutta tarkastajaa). Henkilöstömenot eivät sisällä varausta mahdollisen tulos- ja kannustuspalkkion maksamiseen.

4.3.3 Muut toimintamenot

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on vuosina 2024-2026 varattu 0,9 milj. euroa vuosittain. Tämä menoerä sisältää toimisto- ja IT-tarvikkeet, matka- ja kertakorttipohjien hankinnat, kuittirullat, kalusto- ym. tarvikehankinnat.

Vuokramenot vuonna 2024 ovat 5,1 milj. euroa. Vuokramenot sisältävät HSL:n toimitilojen vuokra- ja vastikekustannusten lisäksi kuljettajien sosiaalituloista maksettavia vuokria 1,6 milj. euroa.

Muut menot vuonna 2024 ovat 4,2 milj. euroa. Muihin menoihin sisältyvät tarkastusmaksujen luottotappiot ja luottotappiovaraukset, joita arvioidaan kirjattavan noin 2,0 milj. euroa vuosina 2024-2026. Muihin menoihin sisältyvät myös HSL:n myyntikanavista aiheutuvat maksamisen kulut kuten luottokortti- ym. provisiot, joiden arvioidaan olevan TTS-kaudella 1,9 milj. euron luokkaa vuosittain.

Toimintakatteen ennen rahoitustuottoja –ja kuluja sekä poistoja, arvioidaan olevan vuonna 2024 14,7 milj. euroa alijäämäinen.

4.4 Rahoitustuotot ja -kulut

HSL rahoittaa investointinsa tarvittaessa lainanotolla rahoituslaitoksilta. Toiminta- ja taloussuunnitelma 2024-2026 sisältää vuonna 2020 nostetun 50,0 milj. euron talousarviolainan kustannukset takaisinmaksuerinä rahoituslaskelmassa ja korkoina tuloslaskelmassa. Tätä lainaa on jäljellä vuoden 2023 lopussa 34,2 milj. euroa, jota lyhennetään 5,3 milj. eurolla vuosittain. TTS-suunnitelma ei sisällä varausta uuden talousarviolainan nostoon. Uuden lainan nostotarvetta arvioidaan vuosittain TTS-valmistelun yhteydessä.

Ylimääräisten kassavarojen sijoituksissa noudatetaan HSL:n hallituksen hyväksymää sijoituspolitiikkaa. Sijoituksia tehdään kassavarojen turvaamiseksi pankkien perimiltä negatiivisilta talletuskoroilta, mikäli ylimääräisiä kassavaroja TTS-kaudella on jäljellä.

Rahoitustuotot sisältävät vuosina 2024-2025 arvion kirjanpidollisesta oikaisusta, kun matkakortin käyttämättömän arvon osuus siirretään uuteen lippujärjestelmään digiarvoksi ja tässä yhteydessä arvoa jää taseeseen, mikä joudutaan tulouttamaan rahoitustuottoihin. Tästä syystä rahoituksen nettotuottojen arvioidaan olevan 15,8 milj. euroa vuonna 2024, 5,3 milj. euroa vuonna 2025 ja 5,2 milj. euroa vuonna 2026.

Jäsenkunnille maksettavat tai laskutettavat korot

HSL:n yhtymäkokous päättää vuosittain jäsenkunnille maksettavan peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta. Yhtymäkokous on päättänyt vuosittain myös kuntakohtaisesta ylijäämästä maksamisesta tai alijäämästä perittävästä korosta. TTS-suunnitelma ei sisällä varausta näiden korkojen maksamiseen.

4.5 Tilikauden tulos

Vuosikate rahoituserien jälkeen on 1,1 milj. euroa ylijäämäinen, ja se ei riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja, jotka ovat talousarviossa 17,1 milj. euroa vuonna 2024.

Tilikauden 2024 tulos on 16,0 milj. euroa alijäämäinen, joka tarkoittaa, että kustannusten kattamiseen suunnitellaan käytettäväksi mm. koronatukien ansiosta kertyneitä ylijäämiä 16,0 milj. euroa vuonna 2024.

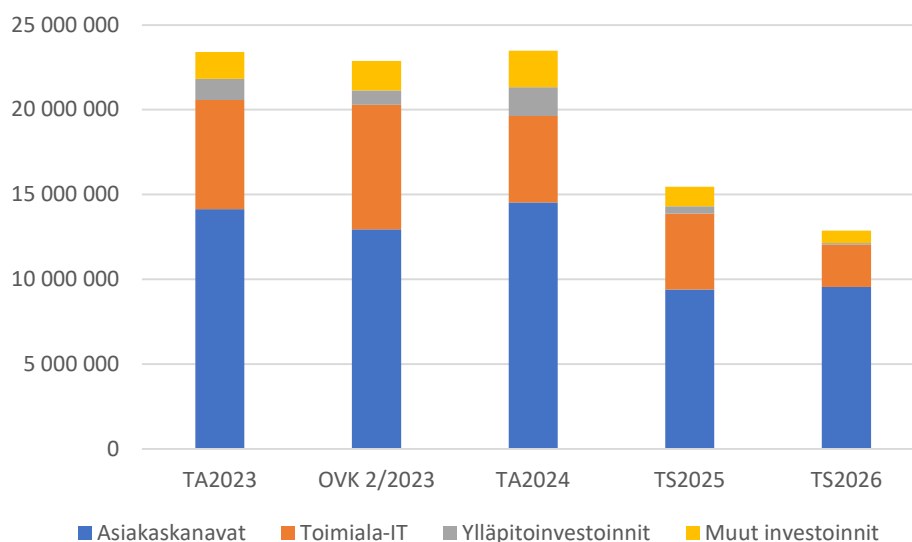
5 Investoinnit ja poistot

HSL:n investointimenot ovat 23,5 milj. euroa vuonna 2024, 15,5 milj. euroa vuonna 2025 ja 12,9 milj. euroa vuonna 2026.

Investointihankkeissa painottuu panostus asiakaskanavien kehittämiseen, kuten uusiin lukijalaitteisiin ja lipputilihankkeen kehittämiseen suunnitellut varaukset.

Investoinnit realisoituvat kuntaosuuksiin suunnitelman mukaisten poistojen kautta. Poistot sisältyvät kuntaosuuslaskennassa yleiskustannuksiin. Poistoajat ovat HSL:n hyväksytyn poistosuunnitelman mukaiset. Poistoajat ovat lippu- ja informaatiojärjestelmien hankkeiden osalta pääosin 8 vuotta (laitteet ja muut aineelliset hankinnat) tai 5 vuotta (muut aineettomat hankinnat). Poistomenetelmänä on tasa-poisto.

Poistoihin on budjetoitu 17,1 milj. euroa vuodelle 2024, 18,7 milj. euroa vuodelle 2025 ja 20,1 milj. euroa vuodelle 2026. Poistomenojen kasvavat kun uusi lipputilihanke valmistuu ja on täysimääräisesti tuotantokäytössä.



Kuva 7: Investoinnit 2023-2026

LIITE 1:

Tuloslaskelma 2024-2026

	TP	TA	Ennuste	ERO ENN2023/TA2023		TA	ERO TA2024/ENN2023		TS	ERO TS2025/TA2024		TS	ERO TS2026/TS2025	
x 1 000 €	2022	2023	2/2023	€	%	2024	€	%	2025	€	%	2026	€	%
Toimintatuotot	814 759	869 927	865 752	-4 175	-0,5 %	894 054	28 302	3,3 %	926 226	32 172	3,6 %	924 856	-1 370	-0,1 %
Myyntituotot	310 151	381 241	376 441	-4 799	-1,3 %	385 200	8 759	2,3 %	412 600	27 400	7,1 %	421 580	8 980	2,2 %
AB vyöhykkeen lipputulot	207 271	263 025	253 638	-9 387	-3,6 %	258 774	5 136	2,0 %	276 766	17 992	7,0 %	283 307	6 541	2,4 %
ABC vyöhykkeen lipputulot	45 853	53 869	58 232	4 364	8,1 %	60 039	1 807	3,1 %	64 562	4 522	7,5 %	65 731	1 170	1,8 %
ABCD vyöhykkeen lipputulot	14 505	13 961	16 481	2 520	18,0 %	16 954	473	2,9 %	18 231	1 277	7,5 %	18 561	330	1,8 %
BC vyöhykkeen lipputulot	32 524	39 303	37 127	-2 176	-5,5 %	37 984	857	2,3 %	40 845	2 861	7,5 %	41 585	740	1,8 %
BCD vyöhykkeen lipputulot	2 887	3 326	2 942	-384	-11,6 %	2 969	28	0,9 %	3 193	224	7,5 %	3 251	58	1,8 %
CD vyöhykkeen lipputulot	3 243	3 581	3 694	113	3,1 %	3 634	-60	-1,6 %	3 908	274	7,5 %	3 978	71	1,8 %
D vyöhykkeen lipputulot	3 465	3 976	3 988	12	0,3 %	4 646	658	16,5 %	4 995	350	7,5 %	5 086	90	1,8 %
Lipputulot yhteensä	309 747	381 041	376 101	-4 939	-1,3 %	385 000	8 899	2,4 %	412 500	27 500	7,1 %	421 500	9 000	2,2 %
Muut myyntituotot yhteensä	404	200	340	140	70,0 %	200	-140	-41,2 %	100	-100	-50,0 %	80	-20	-20,0 %
Korvaukset kunnilta	427 781	467 307	467 307		0,0 %	491 725	24 418	5,2 %	496 806	5 081	1,0 %	486 276	-10 530	-2,1 %
Muut myyntitulot	3 107	2 002	2 573	571	28,5 %	3 015	442	17,2 %	3 025	10	0,3 %	3 065	40	
Valtion tuki	66 218	11 973	11 973		0,0 %	6 320	-5 653	-47,2 %	6 320		0,0 %	6 320		0,0 %
Muut tuet ja avustukset	569	204	204		0,0 %	459	255	125,4 %		-459	-100,0 %			#JAKO/0!
Tuet ja avustukset	66 787	12 177	12 177		0,0 %	6 779	-5 398	-44,3 %	6 320	-459	-6,8 %	6 320		0,0 %
Vuokratuotot	2 558	3 098	2 620	-478	-15,4 %	2 735	115	4,4 %	2 775	40	1,5 %	2 815	40	1,4 %
Muut toimintatuotot	4 376	4 104	4 635	531	12,9 %	4 600	-35	-0,7 %	4 700	100	2,2 %	4 800	100	2,1 %
Toimintakulut	-733 893	-875 675	-842 939	32 736	-3,7 %	-908 746	-65 807	7,8 %	-928 828	-20 082	2,2 %	-925 902	2 926	-0,3 %
Henkilöstökulut	-22 544	-24 875	-26 546	-1 670	6,7 %	-27 709	-1 164	4,4 %	-28 242	-532	1,9 %	-28 670	-428	1,5 %
Palvelujen ostot	-701 723	-841 382	-806 467	34 915	-4,1 %	-870 891	-64 425	8,0 %	-890 271	-19 379	2,2 %	-886 851	3 420	-0,4 %
Bussiliikenteen operointikustannukset	-342 081	-360 341	-345 456	14 886	-4,1 %	-356 234	-10 778	3,1 %	-361 990	-5 756	1,6 %	-358 669	3 321	-0,9 %
Junaliikenteen operointikustannukset	-77 289	-95 226	-92 343	2 882	-3,0 %	-96 055	-3 712	4,0 %	-100 422	-4 367	4,5 %	-101 007	-585	0,6 %
Metrolinikenteen operointikustannukset	-47 317	-64 743	-61 837	2 906	-4,5 %	-61 941	-104	0,2 %	-63 477	-1 536	2,5 %	-64 418	-941	1,5 %
Raitiolinikenteen operointikustannukset	-54 741	-61 864	-59 849	2 015	-3,3 %	-70 992	-11 143	18,6 %	-77 284	-6 292	8,9 %	-76 638	646	-0,8 %
Lauttaliikenteen operointikustannukset	-3 915	-4 150	-4 912	-762	18,4 %	-4 912		0,0 %	-4 912		0,0 %	-4 912		0,0 %
Pikaraitiolinikenteen operointikustannukset	-57	-9 718	-5 853	3 865	-39,8 %	-19 359	-13 506	230,8 %	-20 832	-1 473	7,6 %	-21 344	-512	2,5 %
Liikenteen operointikustannukset yhteensä	-525 400	-596 041	-570 249	25 792	-4,3 %	-609 492	-39 243	6,9 %	-628 916	-19 424	3,2 %	-626 988	1 929	-0,3 %
Bussiliikenteen infrapalvelut	-7 824	-10 272	-10 272		0,0 %	-11 185	-913	8,9 %	-10 158	1 028	-9,2 %	-10 182	-24	0,2 %

LIITE 1:

Tuloslaskelma 2024-2026

Junaliikenteen infrapalvelut	-14 265	-13 888	-13 888		0,0 %	-14 786	-898	6,5 %	-13 928	858	-5,8 %	-13 662	265	-1,9 %
Metrol liikenteen infrapalvelut	-99 508	-150 723	-150 723		0,0 %	-156 584	-5 862	3,9 %	-156 304	281	-0,2 %	-156 347	-43	0,0 %
Raitoliikenteen infrapalvelut	-18 146	-17 444	-17 444		0,0 %	-20 227	-2 784	16,0 %	-24 501	-4 274	21,1 %	-25 750	-1 249	5,1 %
Lauttaliikenteen infrapalvelut	-378	-744	-744		0,0 %	-662	83	-11,1 %	-554	107	-16,2 %	-563	-9	1,6 %
Pikaraitoliikenteen infrapalvelut		-5 782	-3 869	1 913	-33,1 %	-14 593	-10 724	277,2 %	-14 429	164	-1,1 %	-14 231	198	-1,4 %
Muut infrapalvelut	-1 607	-1 835	-1 687	148	-8,1 %	-2 540	-853	50,6 %	-2 540		0,0 %	-2 540		0,0 %
Infrapalvelut yhteensä	-141 729	-200 687	-198 627	2 061	-1,0 %	-220 578	-21 951	11,1 %	-222 413	-1 836	0,8 %	-223 276	-862	0,4 %
Muut palvelujen ostot yhteensä	-34 595	-44 653	-37 591	7 062	-15,8 %	-40 822	-3 230	8,6 %	-38 941	1 880	-4,6 %	-36 588	2 353	-6,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-811	-862	-918	-56	6,5 %	-895	23	-2,5 %	-897	-2	0,2 %	-871	26	-2,9 %
Vuokrakulut	-5 211	-5 087	-4 827	260	-5,1 %	-5 066	-239	5,0 %	-5 131	-65	1,3 %	-5 209	-78	1,5 %
Muut kulut	-3 604	-3 470	-4 182	-713	20,5 %	-4 184	-2	0,0 %	-4 288	-104	2,5 %	-4 301	-13	0,3 %
Toimintakate	80 866	-5 748	22 813	28 561	-496,9 %	-14 692	-37 505	-164,4 %	-2 602	12 090	-82,3 %	-1 046	1 556	-59,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut	258	-10	2 894	2 904	-29038,0 %	15 825	12 931	446,9 %	5 322	-10 503	-66,4 %	5 175	-147	-2,8 %
Rahoitustuotot yhteensä	404	310	3 036	2 726	879,4 %	15 950	12 914	425,3 %	5 447	-10 503	-65,8 %	5 300	-147	-2,7 %
Rahoituskulut yhteensä	-147	-320	-142	178	-55,5 %	-125	17	-12,2 %	-125		0,0 %	-125		0,0 %
Vuosikate	81 124	-5 758	25 707	31 465	-546,5 %	1 133	-24 574	-95,6 %	2 720	1 587	140,1 %	4 129	1 409	51,8 %
Poistot	-19 065	-15 987	-19 365	-3 378	21,1 %	-17 133	2 232	-11,5 %	-18 720	-1 587	9,3 %	-20 129	-1 409	7,5 %
Tilikauden tulos	62 059	-21 745	6 342	28 087	-129,2 %	-16 000	-22 342	-352,3 %	-16 000		0,0 %	-16 000		0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	62 059	-21 745	6 342	28 087	-129,2 %	-16 000	-22 342	-352,3 %	-16 000		0,0 %	-16 000		0,0 %

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	111,0 %	99,3 %	102,7 %		98,4 %		99,7 %		99,9 %
Toimintatuotot ilman kuntaosuuksia, 1 000 €	386 978	402 620	398 445		402 329		429 420		438 580
- ilman kuntaosuuksia, %	52,7 %	46,0 %	47,3 %		44,3 %		46,2 %		47,4 %
Toimintakate, %	9,9 %	-0,7 %	2,6 %		-1,6 %		-0,3 %		-0,1 %
Vuosikate, %	10,0 %	-0,7 %	3,0 %		0,1 %		0,3 %		0,4 %
Vuosikate / Poistot, %	425,5 %	-36,0 %	132,7 %		6,6 %		14,5 %		20,5 %

LIITE 2:
Rahoituslaskelma 2024-2026

26

1 000 €	2022	TA2023	Ennuste 2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	81 124	-5 758	25 707	1 133	2 720	4 129
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-12 537	-23 387	-22 863	-23 479	-15 452	-12 855
Rahoitusosuudet investointimenoihin	554					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustu- lot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	69 141	-29 145	2 844	-22 346	-12 732	-8 726
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys						
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 263	-5 263	-5 263	-5 263	-5 263	-5 263
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-42 011	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Rahavarojen muutos	21 866	-39 408	-7 419	-32 609	-22 995	-18 989
Rahavarat 31.12	95 904	88 328	88 485	55 876	32 881	13 891
Rahavarat 1.1	74 037	127 736	95 904	88 485	55 876	32 881
Investointien tulorahoitus %	677,0 %	-24,6 %	112,4 %	4,8 %	17,6 %	32,1 %
Kassan riittävyys, pv	47,7	36,8	38,3	22,4	12,9	5,5

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026

Ostoliikennesopimusten piirissä olevan bussi-, metro-, lähijuna- ja raitioliikenteen osalta muutokset suunnitelmakaudella ovat seuraavat. (Muutoksissa ei ole huomioitu nousijamäärien kasvattamisen vaatimia lisäpanostuksia tarjontaan. Nämä suunnitellaan tarkemmin syksyn aikana).

Muutokset vuonna 2024

Nousut nousuun toimenpiteet yhteensä 6 milj. euroa. Tarkempi kohdentaminen tehdään Liikennesuunnitelman (Lisu) yhteydessä.

- Juna: 1,3 M€
- Ratikka: 0,5 M€
- Bussit: 4,2 M€
 - Bussit kohdelinjastoittain:
 - Helsingin sisäinen liikenne: 1,4 M€
 - Espoon sisäinen liikenne: 0,75 M€
 - Vantaan sisäinen liikenne: 0,25 M€
 - Tuusulan sisäinen liikenne: 0,05 M€
 - Seutu, poikittais: 1 M€
 - Seutu, Espoon suunta: 0,2 M€
 - Seutu, Vantaan suunta: 0,25 M€
 - Seutu, Kirkkonummi: 0,1 M€
 - Seutu, Tuusula: 0,2 M€
 - Yhteensä 4,2 M€

Metroliiikenne

Metroliiikenteessä varaudutaan tihentämään ruuhka-ajan vuoroväliä 5 minuuttiin per linja jokaisena arkipäivänä (Syysliikenne 23: ma ja pe 6 min vuoroväli per linja). Tämän vaikutus operointikustannuksiin on +700 000 M€

Mahdolliset poikkeukset

Rautatietorin paloturvallisuuden parantaminen

Rautatietorin metroasema suljetaan kesällä 2024 remontin ajaksi, joka kestää 10 viikkoa. Remontissa parannetaan metroaseman paloturvallisuutta. Remontin aikana metroa liikennöidään lännessä välillä Kivenlahti-Kamppiin ja idässä metron haaroilta (Vuosaari ja Mellunmäki) Helsingin yliopistolle asti. Vuoroväli sekä idässä, että lännessä on suunnitelmien mukaan 5 minuuttia. Tämän vaikutus operointikustannuksiin on -400 000€.

Mellunmäen ja Vuosaaren siltatyömaat

Mellunmäen metrosillan remontti kestää noin 1kk, ja sen aikana ei voida liikennöidä metrolla Mellunmäkeen. Vartiokylänlahden sillan uusimisen kesto on 1kk, jonka aikana ei metrolla voida liikennöidä Vuosaaren haaralla Puotilaa pidemmälle. Molemmat hankkeet toteutetaan kesällä 2024. Hankkeita varten ei ole tehty varauksia metroliiikenteeseen.

Kampin Terveys- ja hyvinvointikeskuksen rakentaminen

Hanketta varten ei ole tehty varauksia metroliiikenteeseen. Rakennusvaiheessa suljetaan Kampin läntinen lippuhalli, tällä ei ole vaikutuksia varsinaiseen liikennöintiin.

LIITE 3: **Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026**

Kontula

Kontulan metroaseman laiturialueen peruskorjaus tuo vaikutuksia liikennöintiin. Alustavasti on suunniteltu, että työ toteutetaan yhtä aikaa Mellunmäen siltatyömaan kanssa, jolloin metro liikennöisi Mellunmäen haaralla Myllypuroon saakka. Hankkeita varten ei ole tehty varauksia metrolienteeseen.

Lähijunaliikenne

Lähijunaliikenteessä ei varauduta tarjonnan lisäyksiin.

Espoon kaupunkirata (ESKA)

ESKA:n rakennustöiden takia rantaradan junaliikenteessä on vuosittaiset säännölliset totaalikatkot Leppävaaran länsipuolella viiden viikon ajan juhannuksen jälkeen vuosina 2024, 2025, 2026, 2027 (varalla 2028). Vuoden 2024 viiden viikon katko on 24.6.2024 klo 02:00 – 29.7.2024 klo 04:00. Lisäksi vuoden 2024 keväällä vastaavia totaalikatkoja on neljänä sunnuntaina huhtikuusta toukokuuhun. Vuoden 2024 syksyllä totaalikatkoja on kolmena viikonloppuna (lauantai ja sunnuntai) sekä kahtena sunnuntaina syyskuusta lokakuuhun.

Lähijunaliikenne korvataan totaalikatkojen aikana busseilla osuudella Leppävaara-Kirkkonummi/Siuntio. Helsingin ja Leppävaaran välillä kulkee A-junia 10-15 minuutin vuorovälillä sekä lisäksi Leppävaarassa kääntyviä U-junia 20 minuutin vuorovälillä ma-pe klo 6-9 ja 15-18.

Raitioliikenne

Kalasataman raitiotie

Varaudutaan Kalasataman raitiotien liikennöinnin aloitukseen Nihdin ja Länsi-Pasilan välillä.

Kustannusmuutokset: +1 070 000 € vuonna 2024 ja +2 730 000 € vuosittain.

Pikaraitiolinjan 15 matkustajaliikenne

Varaudutaan pikaraitiolinjan 15 matkustajaliikenteen aloittamiseen ja liikenteen vuorovälin asteittaiseen tihennykseen.

Vaikutukset operointikustannuksiin: +4 500 000 €

Poikkeusreitit

Mannerheimintien peruskorjaus jatkuu vuosina 2024-2025. Keväällä 2023 alkanut vaihe 1 jatkuu syksyyn 2024 asti.

Oopperan risteyksen katko kesällä

- Oopperan risteyksessä on raitioliikenteen täyskatko kesällä 2024. Katkon osalta on varauduttu siihen, että linja 2, 4 ja 10 kiertävät Töölön hallipihan ja Ruusulan kadun kautta. Linja 1 ajetaan Hakaniemen ja Kallion kautta. Linja 8 ajetaan Itämeren kadun jatketta Ensi linjalle. Kyseinen linja tarjoaa myös lisäkapasiteettia Hakaniemi-Kamppi Rautatieaseman metrokatkon ajan.

Kustannusmuutokset: -20 000 € vuonna 2024

Vaihe 2

- Vuoden 2024 syksyllä käynnistyy Mannerheimintien työmaan toinen vaihe. Toisessa vaiheessa on alustavasti varauduttu kierrättämään linjat 4 ja 10 Alppilan kautta, sekä linja 2 Aleksis Kiven kadun ja Helsinginkadun kautta. Työmaan vaikutukset raitioliikenteeseen voivat edelleen tarkentua suunnittelun edetessä.

Kustannusmuutokset: 630 000 € vuonna 2024 verrattuna Mannerheimintien vaihe 1 liikenteeseen

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026

Bussiliikenne

Linja 70 Kamppi – Töölö – Viikki – Pukinmäki – Malmi ja linja 71 Rautatientori – Arabia – Viikimäki – Pihlajamäki – Malmi

Varaudutaan siirtämään linjojen 70 ja 71 päätepysäkit syysliikenteen 2024 alusta lähtien noin kilometrin nykyistä päätepysäkkiä pohjoisemmas alueen asukasmäärän kasvaessa. Muutoksella varaudutaan myös Ala-Malmin Pikkalankadun terminaalin poistumiseen Malmin keskustan maankäytön kehittyessä.

Päätepysäkit pyritään sijoittamaan esimerkiksi Pikitehtaankortteleiden alueelle paikkaan, jossa ne palvelevat samalla Malmin alueen tiivistyvää maankäyttöä, jolloin linjastoon ei ole tarpeen tehdä muita lisäyksiä kasvavan kysynnän palvelemiseksi.

Kustannusvaikutus n. 260 000 € vuonna 2024 ja noin 680 000 € vuositasolla.

Linja 59 Malminkartano – Siilitie/Herttoniemi

Varaudutaan siirtämään linjan 59 päätepysäkki syysliikenteen 2024 alussa Sompasaaresta kohti itää, todennäköisesti Siilitielle Kalasatama-Pasila –raitiotien liikenteen käynnistyessä ja bussin päätepysäkin poistuessa käytöstä Sompasaaresta.

Kustannusvaikutus noin 97 000 € vuonna 2024 ja 255 000 € vuositasolla.

Linja 977 Kerava - Kytömaa

Vahvistetaan linjan 977 palvelua Keravan Kytömaan ja Kivisillan uusilla alueilla.

Kustannusvaikutus + 150 000 € vuonna 2024 ja + 330 000 € vuositasolla.

Mannerheimintien perusparannus

Varaudutaan Mannerheimintien perusparannustyön 2-vaiheen aiheuttamaan bussiliikenteen hidastumiseen syksystä 2024 alkaen.

Kustannusvaikutus v. 2024 yhteensä n. 180 000 €.

- Helsingin sisäiset linjat n. 62 000 €
- Espoon suunnan seutulinjat n. 54 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat n. 62 000 €

Linnanrakentajantien katutyöt

Varaudutaan Linnanrakentajantien katutöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen. Linnanrakentajantien työmaan on arvioitu alkavan kesään 2024 mennessä ja kestävän noin kaksi vuotta.

Kustannusvaikutus n. 390 000 € vuonna 2024 ja vuositasolla n. 700 000 €.

- Helsingin sisäiset linjat 360 00 €
- Seutu, poikittaisliikenne 30 000 €

Herttoniemen metrokorttelin rakentaminen

Varaudutaan Herttoniemen metrokorttelin rakentamisen aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen. Työmaa alkaa arviolta aikaisintaan loppukesästä 2024 ja kesto on noin kaksi vuotta.

Kustannusvaikutus n. 240 000 € vuonna 2024 ja vuositasolla n. 610 000 €.

- Helsingin sisäiset linjat 220 000 €

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026

- Seutu, poikittaisliikenne 20 000 €

Kruunusiltojen raitiotien rakentaminen, Laajasalo ja Hakaniemi

Varaudutaan Kruunusiltojen raitiotien rakentamiseen aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin ja liikenteen hidastumiseen Koirasaarentiellä Laajasalossa.

Kustannusvaikutus Laajasalossa n. 200 000 € vuonna 2024.

Varaudutaan Kruunusiltojen raitiotien rakentamiseen aikaisiin poikkeusjärjestelyihin ja bussiliikenteen hidastumiseen Hakaniemessä. Siltasaarenkadun pohjoisen suunnan katkon kesto on vuonna 2024 noin 9 kk.

Kustannusvaikutus Hakaniemessä n. 420 000 € vuonna 2024.

Kustannusvaikutukset yhteensä n. 620 000 € vuonna 2024.

- Helsingin sisäiset linjat 520 000 €
- Seutu, Vantaan suunta 100 000 €

Sellon pysäköinti- ja palvelutilojen sekä Leppävaaran terminaalin rakennustyöt

Varaudutaan viivästyksiin ja poikkeusreitteihin Leppävaaran terminaalin alueella Sellon uusien pysäköinti- ja palvelutilojen rakennustöiden vuoksi arviolta tammikuusta 2024 alkaen.

Kustannusvaikutukset vuonna 2024 yhteensä noin 870 000 €

- Espoon sisäinen +540 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne +330 000 €

Espoon kaupunkiradan rakennustyöt

Varaudutaan Espoon kaupunkiradan rakennustöistä johtuviin junaliikenteen liikennöintikatkoihin ja korvaavan bussiliikenteen järjestämiskustannuksiin.

Kustannusvaikutus vuonna 2024 n. 1 500 000 €.

Vantaan raitiotien rakennustyöt

Varaudutaan Vantaan ratikan rakennustöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen kevästä 2024 alkaen.

Kustannusvaikutus vuonna 2024 yhteensä n. 540 000 €

- Vantaan sisäinen 320 000 €
- Seutu, Vantaan suunta 220 000 €

Aleksis Kiven Kadun remontti

Varaudutaan Aleksis Kiven Kadun rakentamisen aikaisten järjestelyjen aiheuttamiin viivästyksiin.

Kustannusvaikutus vuonna 2024 yhteensä n. 300 000 €.

- Helsingin sisäiset linjat 150 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne 150 000 €

Tapiolan ja Leppävaaran linjastosuunnitelma sekä runkolinjat 520 ja 530

Varaudutaan mahdollisiin bussilinjojen ajoaikojen muokkauksiin koskien Tapiolan ja Leppävaaran linjastosuunnitelman käyttöönottoa sekä runkolinjojen 520 ja 530 liikenteen käynnistymistä.

Kustannusvaikutus vuonna 2024 yhteensä n. 450 000 €.

- Espoon sisäinen 250 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne 200 000 €

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026

Tikkurila - Kuusijärvi yhteyden järjestäminen

Varaudutaan järjestämään yhteys 25 viikkoa. Toteutuu vuoden 2023 kokeilun perusteella.

Kustannusvaikutus vuonna 2024 n. 45 000 €

Rykmentinpuiston työpaikka-alueen joukkoliikennepalvelu

Varaudutaan käynnistämään joukkoliikennepalvelu Tuusulan rykmentinpuiston työpaikka-alueelle ke-
sästä 2024 alkaen alueen mahdollisen rakentumisen myötä.

Kustannusvaikutus vuonna 2024 n. 90 000 € ja vuositasolla n. 150 000 €

Rautatien metroaseman paloturvallisuuden parantamisen töiden vaikutus bussiliikenteeseen

Rautatien metroasema suljetaan kesällä 2024 kymmeneksi viikoksi remontin ajaksi. Töiden aikana metroa liikennöidään lännessä välillä Kivenlahti-Kamppi ja idässä metron haaroilta (Vuosaari ja Mellunmäki) Helsingin yliopistolle asti. Vuoroväli sekä idässä, että lännessä on suunnitelmien mukaan 5 minuuttia. Bussiliikenteessä varaudutaan lisäämään liikennettä runkolinjoille 500 ja 510.

Kustannusvaikutus vuonna 2024 yhteensä n. 230 000 €.

- Helsingin sisäiset linjat 95 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne 135 000 €

Metron Mellunmäen ja Vartiokylänlahden siltatyömaiden aikainen korvaava bussiliikenne

Siltatyömaat katkaisevat metrolinjojen osuuksilla Kontula - Mellunmäki ja Puotila – Vuosaari arviolta kuukauden ajaksi kesällä 2024. Varaudutaan järjestämään korvaavaa bussiliikennettä osuuksille, joilla ei voida liikennöidä metrolla.

Kustannusvaikutus vuonna 2024 yhteensä n. 350 000 € (Helsingin sisäiset linjat).

Raitioliikenteessä tapahtuvien poikkeusjärjestelyiden vaikutus bussiliikenteeseen

Varaudutaan korvaamaan raitioliikennettä kesällä 2024 Jätkäsaaren ja Arabian välillä raitioliikenteen katkon ajan korvaavalla bussilinjalla 8X. Mannerheimintien 2-vaiheen rakennustöiden ajan varaudutaan korvaamaan Pasilan ja Töölön välistä katkeavaa raitiotieyhteyttä korvaavalla bussilinjalla 2X.

Kustannusvaikutus vuonna 2024 yhteensä n. 1 600 000 €.

Alueelliset linjastotarkastelut

Tulemme tekemään alueellisia linjastotarkasteluja koko HSL-alueella tulevien vuosien aikana. Alueellisilla linjastotarkasteluilla tavoittelemme parempaa asiakasymmärrystä sekä potentiaalisia keinoja parantaa linjaston kustannustehokkuutta. Tarkasteltavat alueet määritellään myöhemmin. Aluekohtaiset tarkastelut vaihtelevat laajuudeltaan. Tarkastelujen avulla selvitämme esimerkiksi tehtyjen liikennöintimuutosten vaikutuksia Vantaan pientaloalueiden joukkoliikenteen käyttöön tai mahdollisuuksia lisätä Kirkkonummen viikonloppuliikenteen tarjontaa.

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026

Muutokset vuonna 2025

Nousut nousuun toimenpiteet yhteensä 10,7 milj. euroa. Tarkempi kohdentaminen tehdään Liikennesuunnitelman (Lisu) yhteydessä.

- Juna: 2,5 M€
- Ratikka: 0,8 M€
- Bussi: 7,4 M€
 - Bussit kohdelinjastoittain:
 - Helsingin sisäinen liikenne: 2,2 M€
 - Espoon sisäinen liikenne: 1,0 M€
 - Vantaan sisäinen liikenne: 0,4 M€
 - Tuusulan sisäinen liikenne: 0,05 M€
 - Seutu, poikittais: 2,7 M€
 - Seutu, Espoon suunta: 0,2 M€
 - Seutu, Vantaan suunta: 0,4 M€
 - Seutu, Kirkkonummi: 0,15 M€
 - Seutu, Tuusula: 0,3 M€
 - Yhteensä 7,4 M€

Metroliiikenne

Metroliiikenteessä ei varauduta tarjonnan lisäyksiin.

Mahdolliset poikkeukset

Herttoniemen remontti

Hankkeita varten ei ole tehty varauksia metroliiikenteeseen.

Herttoniemi

Herttoniemen metroaseman peruskorjaus estää aseman täysimääräisen käytön ainakin laiturialueen peruskorjauksen ajan. Yhdenraiteenajolla aseman ohittaminen tuo tarpeen harventaa metroliiikenteen vuoroväliä. Hanke toteutetaan yhtä aikaa Herttoniemen metrokorttelin uudistamishankkeen aikana aseman peruskorjauksen ajoittuessa vuosille 2025-27. Hankkeita varten ei ole tehty varauksia metroliiikenteeseen.

Junatien metrosillan peruskorjaus

Junatien metrosillan peruskorjaus on alustavasti aikataulutettu vuodelle 2025. Peruskorjaus aiheuttaa mahdollisesti tarpeen liikennöintikatkolle tai vuorovälin kasvattamiselle. Hankkeita varten ei ole tehty varauksia metroliiikenteeseen.

Lähijunaliikenne

Lähijunaliikenteessä ei varauduta tarjonnan lisäyksiin.

Espoon kaupunkirata (ESKA)

ESKA:n rakennustöiden takia rantaradan junaliikenteessä on vuosittaiset säännölliset totaalikatkot Leppävaaran länsipuolella viiden viikon ajan juhannuksen jälkeen vuosina 2024, 2025, 2026, 2027 (varalla 2028).

Lähijunaliikenne korvataan totaalikatkojen aikana busseilla osuudella Leppävaara-Kirkkonummi/Siuntio. Helsingin ja Leppävaaran välillä kulkee A-junia 10-15 minuutin vuorovälillä sekä lisäksi Leppävaarassa kääntyviä U-junia 20 minuutin vuorovälillä ma-pe klo 6-9 ja 15-18.

LIITE 3:**Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026**

Kauklahdessa on eteläisin raide pois liikenteeltä vuoden 2025 viikon katkosta vuoden 2026 viiden viikon katkon loppuun asti. Tästä johtuen Kauklahden asemalla on vain kaksi raidetta käytettävissä ja osa E-junista kulkee vain Espoon asemalle asti.

Raitioliikenne**Mannerheimintien peruskorjaus**

Mannerheimintien peruskorjauksen toinen vaihe jatkuu vuoden 2025 loppuun.

- Kustannusvaikutus: 1 890 000 € vuonna 2025 verrattuna Mannerheimintien vaihe 1 liikenteeseen

Yllä olevan lisäksi maaliskuussa on suunniteltu alkavaksi Pitkäsillan katko. Katkon aikana Hakaniemen ja Rautatieaseman välillä ei ole raitioliikennettä.

- Kustannusvaikutus: - 750 000 € vuonna 2025 verrattuna Mannerheimintie vaihe 2 liikenteeseen

Pikaraitiolinja 550

Varaudutaan pikaraitiolinjan 550 vuorovälin tihentämiseen. Vuorovälin tihentämisen vaikutukset ope-
rintikustannuksiin: +500 000 €

Vuonna 2025 pikaraitiolinjan 550 kokonaiskustannukset ovat +5 000 000 €.

Bussiliikenne**Linja 52 Kuninkaantammi – Kannelmäki – Huopalahti as. – Munkkivuori – Otaniemi**

Varaudutaan jatkamaan linjan 52 reitti Kuninkaantammessa uudelle, Kuninkaantammentien itäpään valmistuvalle pääte pysäkeille. Alueelle on kaavoitettu nykyisen vesilaitoksen ympäristöön sijoittuvan asutuksen lisäksi pientaloasutusta noin 250–300 asukkaalle. Uusi asutus sijoittuu noin 500–1000 metrin päähän lähimmistä nykyisistä bussipysäkeistä. Alueen asukasmäärä on melko pieni, mutta keskuspuiston alue on yksi Helsingin tärkeimmistä virkistysalueista. Uuden pääte pysäkin ympäristöstä alkavat keskuspuiston ulkoilureitit ja pääte pysäkin välittömässä läheisyydessä sijaitsee Pitkälän ulkoilumaja.

Kustannusvaikutus n. 137 000 € vuonna 2025 ja noin 356 000 € vuositasolla.

Linja 87 Herttoniemi (M) - Kruunuvuorenranta

Varaudutaan lisäämään tarjontaa Kruunuvuorenrannan kasvavalle asuinalueelle perustetulle linjalle 87.

Kustannusvaikutus n. 115 000 € vuonna 2025 ja noin 290 000 € vuositasolla.

Lahdenväylän seutulinjat 711 Hakaniemi - Tikkurila, 721 Hakaniemi - Koivukylä, 731 Hakaniemi – Kulomäki

Varaudutaan siirtämään liikenne Hakaniemestä Kalasatamaan uuden terminaalialueen valmistuessa Lahdenväylän linjastosuunnitelman mukaisesti.

Ei merkittäviä kustannusvaikutuksia.

Mannerheimintien perusparannus

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026

Varaudutaan Mannerheimintien perusparannustyön 2-vaiheen aiheuttamaan bussiliikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus v. 2025 yhteensä n. 525 000 €.

- Helsingin sisäiset linjat n. 183 000 €
- Espoon suunnan seutulinjat n. 54 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat n. 183 000 €

Linnanrakentajantien katutyöt

Varaudutaan Linnanrakentajantien katutöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen. Linnanrakentajantien työmaan on arvioitu alkavan kesällä 2024 ja kestävän noin kaksi vuotta.

Kustannusvaikutus n. 700 000 € vuonna 2025.

- Helsingin sisäiset linjat 650 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne 50 000 €

Herttoniemen metrokorttelin rakentaminen

Varaudutaan Herttoniemen metrokorttelin rakentamisen aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen. Työmaa alkaa arviolta aikaisintaan loppukesästä 2024 ja kesto on noin kaksi vuotta.

Kustannusvaikutus n. 610 000 € vuonna 2025.

- Helsingin sisäiset linjat 560 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne 50 000 €

Kruunusiltaojen raitiotien rakentaminen, Laajasalo ja Hakaniemi

Varaudutaan Kruunusiltaojen raitiotien rakentamisen aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin ja liikenteen hidastumiseen Koirasaarentiellä Laajasalossa.

Kustannusvaikutus Laajasalossa n. 200 000 € vuonna 2025.

Varaudutaan Kruunusiltaojen raitiotien rakentamisen aikaisiin poikkeusjärjestelyihin ja bussiliikenteen hidastumiseen Hakaniemessä. Siltasaarencatu Pitkäsillan kohdalla muuttuu yksikaistaiseksi suuntaansa ja liikenteen on ennakoitu hidastuvan merkittävästi. Raitiotieliikenne on poikkeusreitillä.

Kustannusvaikutus Hakaniemessä n. 690 000 € vuonna 2025.

Kustannusvaikutukset yhteensä noin 890 000 € vuonna 2025.

- Helsingin sisäiset linjat 700 000 €
- Seutu, Vantaan suunta 190 000 €

Kulosaaren sillan remontti

Varaudutaan Kulosaaren sillan remontin aikaisiin poikkeusjärjestelyihin ja liikenteen hidastumiseen linjoilla 16, 59, 500 ja 510. Tiedot työmaan aloitusajankohdasta, kestosta ja vaikutuksista ovat epävarmoja. Tässä yhteydessä työmaan on arvioitu alkavan keväällä 2025 ja kestävän vähintään kesään 2026. Liikenteen on arvioitu muuttuvan Kulosaaren sillalla yksikaistaiseksi suuntaansa, mikä aiheuttaa merkittävää hidastumista bussiliikenteelle.

Kustannusvaikutus n. 460 000 € vuonna 2025.

- Helsingin sisäiset linjat 320 000 €

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026

- Seutu, poikittaisliikenne 140 000 €

Sellon pysäköinti- ja palvelutilojen sekä Leppävaaran terminaalin rakennustyöt

Varaudutaan viivästyksiin ja poikkeusreitteihin Leppävaaran terminaalin alueella Sellon uusien pysäköinti- ja palvelutilojen rakennustöiden vuoksi.

Kustannusvaikutukset vuonna 2025 yhteensä noin 870 000 €

- Espoon sisäinen +540 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne +330 000 €

Espoon kaupunkiradan rakennustyöt

Varaudutaan Espoon kaupunkiradan rakennustöistä johtuviin junaliikenteen liikennöintikatkoihin ja korvaavan bussiliikenteen järjestämiskustannuksiin.

Kustannusvaikutus vuonna 2025 n. 1 500 000 €.

Vantaan raitiotien rakentaminen

Varaudutaan Vantaan ratikan rakennustöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus vuonna 2025 yhteensä n. 750 000 €

- Vantaan sisäiset linjat n. 425 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat n. 325 000 €

Raitioliikenteessä tapahtuvien poikkeusjärjestelyiden vaikutus bussiliikenteeseen

Mannerheimintien 2-vaiheen rakennustöiden aikaiset järjestelyt alkavat syksyllä 2024 ja jatkuvat vuoden 2025 loppuun. Mannerheimintien 2-vaiheen rakennustöiden ajan varaudutaan korvaamaan Pasi-lan ja Töölön välistä katkeavaa raitiotieyhteyttä korvaavalla bussilinjalla 2X.

Kustannusvaikutus vuonna 2025 yhteensä n. 2 625 000€.

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026

Muutokset vuonna 2026

Nousut nousuun toimenpiteet yhteensä 10,7 milj. euroa. Tarkempi kohdentaminen tehdään Liikennesuunnitelman (Lisu) yhteydessä.

- Juna: 2,5 M€
- Ratikka: 0,8 M€
- Bussi: 7,4 M€
 - Bussit kohdelinjastoittain:
 - Helsingin sisäinen liikenne: 2,2 M€
 - Espoon sisäinen liikenne: 1,0 M€
 - Vantaan sisäinen liikenne: 0,4 M€
 - Tuusulan sisäinen liikenne: 0,05 M€
 - Seutu, poikittais: 2,7 M€
 - Seutu, Espoon suunta: 0,2 M€
 - Seutu, Vantaan suunta: 0,4 M€
 - Seutu, Kirkkonummi: 0,15 M€
 - Seutu, Tuusula: 0,3 M€
 - Yhteensä 7,4 M€

Metroliiikenne

Metroliiikenteessä ei varauduta tarjonnan lisäykseen.
 Mahdolliset muutokset

Lähijunaliikenne

Lähijunaliikenteessä ei varauduta tarjonnan lisäykseen.

Espoon kaupunkirata (ESKA)

ESKA:n rakennustöiden takia rantaradan junaliikenteessä on vuosittaiset säännölliset totaalikatkot Leppävaaran länsipuolella viiden viikon ajan juhannuksen jälkeen vuosina 2024, 2025, 2026, 2027 (varalla 2028).

Lähijunaliikenne korvataan totaalikatkojen aikana busseilla osuudella Leppävaara-Kirkkonummi/Siuntio. Helsingin ja Leppävaaran välillä kulkee A-junia 10–15 minuutin vuorovälillä sekä lisäksi Leppävaarassa kääntyviä U-junia 20 minuutin vuorovälillä ma-pe klo 6–9 ja 15–18.

Kauklahdessa on eteläisin raide pois liikenteeltä vuoden 2025 viikon katkosta vuoden 2026 viiden viikon katkon loppuun asti. Tästä johtuen Kauklahden asemalla on vain kaksi raidetta käytettävissä ja osa E-junista kulkee vain Espoon asemalle asti.

Raitioliikenne

Varaudutaan vuonna 2026 alkavaan Kaivokadun katkoon. Rautatieaseman ohittava raitioliikenne kiertää Kruununhaan ja Aleksanterinkadun kautta.

Kustannusvaikutus: 1 500 000 € vuonna 2026

Pikaraitiolinja 550

Ei palvelutason muutoksia

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026

Bussiliikenne

Bussiliikenteen muutokset vuonna 2026.

Linja 56 Kalasatama (M) – Kannelmäki

Varaudutaan jatkamaan linja Kalasatamassa metroasemalta Nihdin suuntaan katuverkon valmistuksessa kesällä 2026.

Kustannusvaikutus n. 110 000 € vuonna 2026.

Linja 87 Herttoniemi (M) - Kruunuvuorenranta

Varaudutaan lisäämään tarjontaa Kruunuvuorenrannan kasvavalle asuinalueelle perustetulle linjalle 87.

Kustannusvaikutus n. 290 000 € vuonna 2026.

Linnanrakentajantien katutyöt

Varaudutaan Linnanrakentajantien katutöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen. Linnanrakentajantien työmaan on arvioitu alkavan kesään 2024 mennessä ja kestävän noin kesään 2026.

Kustannusvaikutus n. 230 000 € vuonna 2026.

- Helsingin sisäiset linjat 210 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne 20 000 €

Herttoniemen metrokorttelin rakentaminen

Varaudutaan Herttoniemen metrokorttelin rakentamisen aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen. Työmaa alkaa arviolta aikaisintaan loppukesästä 2024 ja kesto on noin kaksi vuotta, loppukesään 2026.

Kustannusvaikutus n. 370 000 € vuonna 2026.

- Helsingin sisäiset linjat 340 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne 30 000 €

Kruunusiltojen raitiotien rakentaminen, Laajasalo

Varaudutaan Kruunusiltojen raitiotien rakentamisen aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin ja liikenteen hidastumiseen Koirasaarentiellä Laajasalossa.

Kustannusvaikutus Laajasalossa n. 200 000 € vuonna 2026.

- Helsingin sisäiset linjat 200 000 €

Kulosaaren sillan remontti

Varaudutaan Kulosaaren sillan remontin aikaisiin poikkeusjärjestelyihin ja liikenteen hidastumiseen linjoilla 16, 59, 500 ja 510. Tiedot työmaan aloitusajankohdasta, kestosta ja vaikutuksista ovat epävarmoja. Tässä yhteydessä työmaan on arvioitu kestävän alkusyksyyn 2026. Liikenteen on arvioitu muuttuvan Kulosaaren sillalla yksikaistaiseksi suuntaansa, mikä aiheuttaa merkittävää hidastumista bussiliikenteelle.

Kustannusvaikutus n. 460 000 € vuonna 2026.

- Helsingin sisäiset linjat 320 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne 140 000 €

LIITE 3:**Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2024-2026****Mäkelänekadun perusparannustyö**

Varaudutaan Mäkelänekadun perusparannustyön aiheuttamaan bussiliikenteen hidastumiseen kevästä 2026 alkaen.

Kustannusvaikutus vuonna 2026 yhteensä n. 591 000 €

- Helsingin sisäiset linjat n. 358 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat n. 233 000 €

Länsi-Helsingin raitioteiden rakentaminen

Varaudutaan Länsi-Helsingin raitioteiden rakentamisen aiheuttamiin poikkeusjärjestelyihin bussiliikenteessä kevästä 2026 alkaen. Länsi-Helsingin raitioteiden rakentamisen takia bussiliikenteessä tulee käyttöön poikkeusreitit ja/tai bussiliikenne hidastuu eri puolilla läntistä kantakaupunkia ja Länsi-Helsinkiä.

Kustannusvaikutus vuonna 2026 yhteensä n. 500 000 €

- Helsingin sisäiset linjat: 267 000 €
- Espoon suunnan seutulinjat: 112 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat: 121 000 €

Sellon pysäköinti- ja palvelutilojen sekä Leppävaaran terminaalien rakennustyöt

Varaudutaan viivästyksiin ja poikkeusreitteihin Leppävaaran terminaalien alueella Sellon uusien pysäköinti- ja palvelutilojen rakennustöiden vuoksi.

Kustannusvaikutukset vuonna 2026 yhteensä noin 870 000 €

- Espoon sisäinen +540 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne +330 000 €

Espoon kaupunkiradan rakennustyöt

Varaudutaan Espoon kaupunkiradan rakennustöistä johtuviin junaliikenteen liikennöintikatkoihin ja korvaavan bussiliikenteen järjestämiskustannuksiin.

Kustannusvaikutus vuonna 2026 n. 1 500 000 €.

Vantaan raitiotien rakentaminen

Varaudutaan Vantaan ratikan rakennustöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus vuonna 2026 yhteensä n. 750 000 €

- Vantaan sisäiset linjat n. 425 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat n. 325 000 €

Kuntaosuudet 2024
(alv. 0 %)

A. Kustannukset kunnittain										
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ilman ymp.bonusta	343,1	126,1	3,0	100,1	10,0	11,8	5,5	7,5	1,8	609,0
Ympäristöbonus	0,7	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
Yhteensä	343,8	126,6	3,0	100,2	10,1	11,8	5,5	7,6	1,8	610,5
%-jakautuma	56,3 %	20,7 %	0,5 %	16,4 %	1,7 %	1,9 %	0,9 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
Muut kustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Muut toimintatuotot ja avustukset	-6,1	-1,7	0,0	-1,4	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	-9,8
Henkilöstökulut	17,5	4,8	0,1	3,9	0,4	0,5	0,2	0,3	0,1	27,7
Palvelujen ostot	26,4	7,1	0,2	5,5	0,6	0,5	0,2	0,3	0,0	40,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,6	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
Muut toimintakulut	4,6	1,3	0,0	1,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	7,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-10,3	-2,8	-0,1	-2,1	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	-15,8
Poistot	10,4	3,3	0,1	2,5	0,2	0,3	0,1	0,1	0,0	17,0
Yhteensä	43,1	12,1	0,3	9,6	0,9	1,0	0,3	0,6	0,1	68,0
%-jakautuma	63,4 %	17,8 %	0,5 %	14,1 %	1,4 %	1,5 %	0,5 %	0,8 %	0,1 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	103,3	95,6	0,7	16,7	1,0	2,3	0,4	0,5	0,1	220,6
Yhteensä	103,3	95,6	0,7	16,7	1,0	2,3	0,4	0,5	0,1	220,6
%-jakautuma	46,9 %	43,3 %	0,3 %	7,6 %	0,4 %	1,0 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	489,5	233,8	4,0	126,3	12,0	15,1	6,3	8,6	2,0	897,5
- Ympäristöbonus	0,7	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
Yhteensä	490,2	234,3	4,0	126,5	12,0	15,1	6,3	8,6	2,0	899,0
%-jakautuma	54,5 %	26,1 %	0,4 %	14,1 %	1,3 %	1,7 %	0,7 %	1,0 %	0,2 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	228,3	71,3	1,8	61,5	8,4	6,9	2,5	3,8	0,5	385,0
Yhteensä	228,3	71,3	1,8	61,5	8,4	6,9	2,5	3,8	0,5	385,0
%-jakautuma	59,3 %	18,5 %	0,5 %	16,0 %	2,2 %	1,8 %	0,7 %	1,0 %	0,1 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	261,2	162,5	2,3	64,9	3,5	8,2	3,8	4,8	1,5	512,5
- Ympäristöbonus	0,7	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
Yhteensä	261,9	163,0	2,3	65,0	3,6	8,2	3,8	4,8	1,5	514,0
%-jakautuma	50,9 %	31,7 %	0,4 %	12,7 %	0,7 %	1,6 %	0,7 %	0,9 %	0,3 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ed. vuosien yli-/alijäämä	6,8	3,8	0,0	3,4	0,7	0,8	0,2	0,3	0,0	16,0
Suurten kaupunkiseut. perusrahoitus	3,1	1,4	0,0	1,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,0	6,3
Muut tuet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,000
0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,000
Yhteensä	9,8	5,2	0,0	4,6	0,9	1,0	0,3	0,5	0,1	22,3
%-jakautuma	44,1 %	23,4 %	0,2 %	20,4 %	4,0 %	4,4 %	1,2 %	2,0 %	0,2 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Yhteensä	252,0	157,8	2,2	60,5	2,7	7,2	3,5	4,4	1,5	491,7
Yhteensä	252,034	157,780	2,224	60,479	2,669	7,201	3,523	4,350	1,465	491,725
%-jakautuma	51,3 %	32,1 %	0,5 %	12,3 %	0,5 %	1,5 %	0,7 %	0,9 %	0,3 %	100,0 %
Subventio% kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Yhteensä	51,4 %	67,3 %	55,1 %	47,8 %	22,3 %	47,8 %	56,0 %	50,5 %	72,0 %	54,7 %
Vertailu kuntaosuudet 2024 TA ja 2023 TA, ennen vähennyksiä										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2024 TA	261,881	162,996	2,270	65,038	3,566	8,178	3,789	4,807	1,519	514,044
2023 TA	249,282	157,767	1,858	68,032	5,248	8,093	4,277	5,474	0,996	501,027
Erotus	12,599	5,229	0,412	-2,994	-1,682	0,085	-0,488	-0,667	0,523	13,017
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2024 TA	9,847	5,216	0,045	4,560	0,897	0,978	0,266	0,456	0,055	22,320
2023 TA	16,144	7,178	0,204	5,390	1,552	1,969	0,375	0,794	0,112	33,718
Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2024 TA	252,034	157,780	2,224	60,479	2,669	7,201	3,523	4,350	1,465	491,725
2023 TA	233,139	150,587	1,654	62,643	3,694	6,123	3,903	4,680	0,884	467,307
Erotus = alijäämä (+)/yliäämä (-)	18,895	7,193	0,571	-2,164	-1,025	1,077	-0,380	-0,329	0,580	24,418
TA:n alijäämän kertyminen	10,307	4,544	0,111	3,271	1,222	1,611	0,179	0,442	0,057	21,744
Ero ylijäämien käytössä	8,6	2,6	0,5	-5,4	-2,2	-0,5	-0,6	-0,8	0,5	2,7
Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli-/alijäämää										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2024 TA	258,815	161,589	2,222	63,919	3,392	7,991	3,687	4,619	1,491	507,725
Subventio% kunnittain	52,8 %	69,0 %	55,0 %	50,5 %	28,3 %	53,0 %	58,6 %	53,7 %	73,2 %	56,5 %

Koronatukien käytön huomiointi kuntaosuuksista

Vuosien 2024-2026 laskutettavissa kuntaosuuksissa huomioidaan vähennyksenä suunniteltu ylijäämien käyttö, 16,0 milj. euroa vuosittain. Tämä tarkoittaa, että mm. koronatuista kertyneitä ylijäämiä käytetään joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvattamiseen ja palvelutason parantamiseen strategiatavoitteiden saavuttamiseksi, eikä tuota osuutta tarvitse silloin laskuttaa kuntaosuuksina. Taloussuunnitelma sisältää varauksen operointikustannusten kasvattamiseen vuosina 2024-2026, yhteensä 27,4 milj. euroa (6,0 milj. euroa vuonna 2024 ja 10,7 milj. euroa vuosina 2025 ja 2026).

Taulukko 3: Yli-/alijäämäennuste 31.12.2023 ja käyttö 2024-2026 (miinusmerkki alijäämää, ylijäämä ilman etumerkkiä)

M€	Kumulat. yli-/alijäämä Tilinpäätös 2022	Käyttöennuste OVK2 2023	Yli-/alijäämäennuste 31.12.2023	Käyttö kuntaosuuk- sissa 2024	Käyttö kuntaosuuk- sissa 2025	Käyttö kuntaosuuk- sissa 2026
Helsinki	24,741	7,791	32,532	6,781	6,781	6,781
Espoo	19,756	-1,483	18,273	3,809	3,809	3,809
Kauniainen	0,352	-0,362	-0,01	-0,002	-0,002	-0,002
Vantaa	14,852	1,651	16,503	3,440	3,440	3,440
Kerava	3,826	-0,359	3,467	0,723	0,723	0,723
Kirkkonummi	4,709	-0,92	3,789	0,790	0,790	0,790
Sipoo	0,594	0,186	0,78	0,163	0,163	0,163
Tuusula	1,379	-0,085	1,294	0,270	0,270	0,270
Siuntio	0,204	-0,077	0,127	0,026	0,026	0,026
Yhteensä	70,412	6,342	76,755	16,000	16,000	16,000

Kuntaosuudet 2025

(alv. 0 %)

A. Kustannukset kunnittain										
Operointikustannukset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ilman ymp.bonusta	355,8	128,5	3,1	102,5	10,2	12,0	5,6	7,7	1,9	627,2
Ympäristöbonus	1,3	0,9	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	2,7
Yhteensä	357,0	129,4	3,1	102,8	10,3	12,0	5,6	7,7	1,9	629,9
%-jakautuma	56,7 %	20,5 %	0,5 %	16,3 %	1,6 %	1,9 %	0,9 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
Muut kustannukset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Muut toimintatuotot ja avustukset	-5,9	-1,6	0,0	-1,4	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	-9,4
Henkilöstökulut	17,8	4,9	0,1	4,0	0,4	0,5	0,2	0,3	0,1	28,2
Palvelujen ostot	25,1	6,8	0,2	5,3	0,5	0,5	0,2	0,3	0,0	38,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,6	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
Muut toimintakulut	4,7	1,3	0,0	1,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	7,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-3,5	-0,9	0,0	-0,7	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-5,3
Poistot	11,5	3,5	0,1	2,8	0,2	0,3	0,1	0,2	0,0	18,6
Yhteensä	50,3	14,1	0,4	11,1	1,1	1,2	0,4	0,7	0,1	79,3
%-jakautuma	63,4 %	17,7 %	0,5 %	14,0 %	1,4 %	1,5 %	0,5 %	0,8 %	0,1 %	100,0 %
Infrakustannukset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	108,4	96,3	0,8	12,1	1,2	2,5	0,4	0,5	0,1	222,4
Yhteensä	108,4	96,3	0,8	12,1	1,2	2,5	0,4	0,5	0,1	222,4
%-jakautuma	48,7 %	43,3 %	0,4 %	5,5 %	0,5 %	1,1 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	514,5	238,9	4,3	125,8	12,5	15,7	6,4	8,8	2,1	928,9
- Ympäristöbonus	1,3	0,9	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	2,7
Yhteensä	515,8	239,8	4,3	126,1	12,5	15,7	6,4	8,9	2,1	931,6
%-jakautuma	55,4 %	25,7 %	0,5 %	13,5 %	1,3 %	1,7 %	0,7 %	1,0 %	0,2 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	244,1	76,9	1,9	65,8	9,1	7,4	2,7	4,1	0,6	412,5
Yhteensä	244,1	76,9	1,9	65,8	9,1	7,4	2,7	4,1	0,6	412,5
%-jakautuma	59,2 %	18,6 %	0,5 %	15,9 %	2,2 %	1,8 %	0,7 %	1,0 %	0,1 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	270,4	162,1	2,4	60,0	3,4	8,3	3,7	4,7	1,5	516,4
- Ympäristöbonus	1,3	0,9	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	2,7
Yhteensä	271,7	162,9	2,4	60,3	3,5	8,3	3,7	4,8	1,5	519,1
%-jakautuma	52,3 %	31,4 %	0,5 %	11,6 %	0,7 %	1,6 %	0,7 %	0,9 %	0,3 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ed. vuosien yli-/alijäämä	6,8	3,8	0,0	3,4	0,7	0,8	0,2	0,3	0,0	16,0
Suurten kaupunkiseut. perusrahoitus	3,1	1,4	0,0	1,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,0	6,3
Muut tuet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,000
0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,000
Yhteensä	9,8	5,2	0,0	4,6	0,9	1,0	0,3	0,5	0,1	22,3
%-jakautuma	44,1 %	23,4 %	0,2 %	20,4 %	4,0 %	4,4 %	1,2 %	2,0 %	0,2 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennyksen jälkeen										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Yhteensä	261,8	157,7	2,3	55,7	2,6	7,3	3,5	4,4	1,5	496,8
Yhteensä	261,827	157,727	2,343	55,739	2,573	7,285	3,450	4,367	1,494	496,806
%-jakautuma	52,7 %	31,7 %	0,5 %	11,2 %	0,5 %	1,5 %	0,7 %	0,9 %	0,3 %	100,0 %
Subventio% kunnittain										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Yhteensä	50,8 %	65,8 %	54,4 %	44,2 %	20,6 %	46,4 %	53,8 %	48,9 %	71,1 %	53,3 %
Vertailu kuntaosuudet 2025 TS ja 2024 TA, ennen vähennyksiä										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2025 TS	271,674	162,944	2,389	60,298	3,470	8,263	3,716	4,823	1,548	519,125
2024 TA	261,881	162,996	2,270	60,038	3,666	8,178	3,789	4,807	1,519	514,044
Erotus	9,793	-0,053	0,119	-4,740	-0,096	0,084	-0,072	0,017	0,029	5,081
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2025 TS	9,847	5,216	0,045	4,560	0,897	0,978	0,266	0,456	0,055	22,320
2024 TA	9,847	5,216	0,045	4,560	0,897	0,978	0,266	0,456	0,055	22,320
Kuntaosuudet vähennyksen jälkeen										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2025 TS	261,827	157,727	2,343	55,739	2,573	7,285	3,450	4,367	1,494	496,806
2024 TA	252,034	157,780	2,224	60,479	2,669	7,201	3,523	4,350	1,465	491,725
Erotus = alijäämä (+)/yliäämä (-)	9,793	-0,053	0,119	-4,740	-0,096	0,084	-0,072	0,017	0,029	5,081
TA:n alijäämän kertyminen	10,307	4,544	0,111	3,271	1,222	1,611	0,179	0,442	0,057	21,744
Ero ylijäämien käytössä	-0,5	-4,6	0,0	-8,0	-1,3	-1,5	-0,3	-0,4	0,0	-16,7
Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli- /alijäämää										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2025 TS	268,608	161,536	2,341	59,179	3,296	8,075	3,614	4,636	1,520	512,806
Subventio% kunnittain	52,1 %	67,4 %	54,4 %	46,9 %	26,3 %	51,4 %	56,3 %	51,9 %	72,3 %	55,0 %
Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli- /alijäämää										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2024 TA	258,815	161,589	2,222	63,919	3,392	7,991	3,687	4,619	1,491	507,725
Subventio% kunnittain	52,8 %	69,0 %	55,0 %	50,5 %	28,3 %	53,0 %	58,6 %	53,7 %	73,2 %	56,5 %

Kuntaosuudet 2026
(alv. 0 %)

A. Kustannukset kunnittain										
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ilman ymp.bonusta	353,3	128,9	3,1	102,6	10,2	12,0	5,6	7,6	1,9	625,3
Ympäristöbonus	1,3	0,9	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	2,7
Yhteensä	354,6	129,8	3,1	102,9	10,3	12,1	5,6	7,7	1,9	628,0
%-jakautuma	56,5 %	20,7 %	0,5 %	16,4 %	1,6 %	1,9 %	0,9 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
Muut kustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Muut toimintatuotot ja avustukset	-6,0	-1,7	0,0	-1,4	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	-9,6
Henkilöstökulut	18,0	5,0	0,1	4,1	0,4	0,5	0,2	0,3	0,1	28,7
Palvelujen ostot	23,6	6,4	0,2	4,9	0,5	0,5	0,2	0,3	0,0	36,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,6	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
Muut toimintakulut	4,8	1,3	0,0	1,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	7,5
Rahoitustuotot ja -kulut	-3,4	-0,9	0,0	-0,7	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-5,2
Poistot	12,4	3,8	0,1	2,9	0,2	0,3	0,1	0,2	0,0	20,0
Yhteensä	50,0	14,0	0,4	11,1	1,1	1,2	0,4	0,7	0,1	78,9
%-jakautuma	63,4 %	17,7 %	0,5 %	14,0 %	1,4 %	1,5 %	0,5 %	0,8 %	0,1 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	107,5	94,6	0,7	16,3	1,0	2,2	0,4	0,5	0,1	223,3
Yhteensä	107,5	94,6	0,7	16,3	1,0	2,2	0,4	0,5	0,1	223,3
%-jakautuma	48,1 %	42,4 %	0,3 %	7,3 %	0,4 %	1,0 %	0,2 %	0,2 %	0,0 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	510,8	237,6	4,2	130,0	12,2	15,4	6,4	8,7	2,1	927,4
- Ympäristöbonus	1,3	0,9	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	2,7
Yhteensä	512,1	238,4	4,2	130,3	12,3	15,4	6,4	8,8	2,1	930,1
%-jakautuma	55,1 %	25,6 %	0,5 %	14,0 %	1,3 %	1,7 %	0,7 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	249,5	78,6	2,0	67,0	9,2	7,6	2,8	4,2	0,6	421,5
Yhteensä	249,5	78,6	2,0	67,0	9,2	7,6	2,8	4,2	0,6	421,5
%-jakautuma	59,2 %	18,7 %	0,5 %	15,9 %	2,2 %	1,8 %	0,7 %	1,0 %	0,1 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	261,3	158,9	2,2	63,0	3,0	7,8	3,6	4,5	1,5	505,9
- Ympäristöbonus	1,3	0,9	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	2,7
Yhteensä	262,5	159,8	2,2	63,3	3,1	7,8	3,7	4,6	1,5	508,6
%-jakautuma	51,6 %	31,4 %	0,4 %	12,4 %	0,6 %	1,5 %	0,7 %	0,9 %	0,3 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ed. vuosien yli-/alijäämä	6,8	3,8	0,0	3,4	0,7	0,8	0,2	0,3	0,0	16,0
Suurten kaupunkiseut. perusrahoitus	3,1	1,4	0,0	1,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,0	6,3
Muut tuet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,000
0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,000
Yhteensä	9,8	5,2	0,0	4,6	0,9	1,0	0,3	0,5	0,1	22,3
%-jakautuma	44,1 %	23,4 %	0,2 %	20,4 %	4,0 %	4,4 %	1,2 %	2,0 %	0,2 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Yhteensä	252,7	154,6	2,2	58,7	2,2	6,9	3,4	4,2	1,5	486,3
Yhteensä	252,697	154,597	2,177	58,726	2,190	6,865	3,387	4,170	1,467	486,276
%-jakautuma	52,0 %	31,8 %	0,4 %	12,1 %	0,5 %	1,4 %	0,7 %	0,9 %	0,3 %	100,0 %
Subventio% kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Yhteensä	49,3 %	64,8 %	52,0 %	45,1 %	17,8 %	44,5 %	52,9 %	47,3 %	70,3 %	52,3 %
Vertailu kuntaosuudet 2026 TS ja 2024 TA, ennen vähennyksiä										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2026 TS	262,544	159,813	2,223	63,285	3,086	7,843	3,653	4,626	1,522	508,595
2024 TA	261,881	162,996	2,270	65,038	3,566	8,178	3,789	4,807	1,519	514,044
Erotus	0,663	-3,183	-0,047	-1,753	-0,480	-0,335	-0,135	-0,181	0,003	-5,449
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2026 TS	9,847	5,216	0,045	4,560	0,897	0,978	0,266	0,456	0,055	22,320
2024 TA	9,847	5,216	0,045	4,560	0,897	0,978	0,266	0,456	0,055	22,320
Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2026 TS	252,697	154,597	2,177	58,726	2,190	6,865	3,387	4,170	1,467	486,276
2024 TA	252,034	157,780	2,224	60,479	2,669	7,201	3,523	4,350	1,465	491,725
Erotus = alijäämä (+)/yliäämä (-)	0,663	-3,183	-0,047	-1,753	-0,480	-0,335	-0,135	-0,181	0,003	-5,449
TA:n alijäämän kertyminen	10,307	4,544	0,111	3,271	1,222	1,611	0,179	0,442	0,057	21,744
Ero ylijäämien käytössä	-9,6	-7,7	-0,2	-5,0	-1,7	-1,9	-0,3	-0,6	-0,1	-27,2
Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli- /alijäämää										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2026 TS	259,478	158,406	2,175	62,166	2,913	7,655	3,551	4,439	1,493	502,276
Subventio% kunnittain	50,7 %	66,4 %	51,9 %	47,7 %	23,7 %	49,6 %	55,4 %	50,4 %	71,6 %	54,0 %
Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli- /alijäämää										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2024 TA	258,815	161,589	2,222	63,919	3,392	7,991	3,686	4,620	1,491	507,725
Subventio% kunnittain	52,8 %	69,0 %	55,0 %	50,5 %	28,3 %	53,0 %	58,6 %	53,7 %	73,2 %	56,5 %

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE-KUNTAYHTYMÄÄ KOSKEVA PERUSSOPIMUS

Jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina ne kustannukset, joita ei voida kattaa lipputulolla tai muilla tuloilla. Kuntaosuudet muodostuvat lipputulojen, operointikustannusten, joukkoliikenneinfran ja muiden kustannusten eristä.

Kuntaosuudet jaetaan jäsenkunnille perussopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaisesti. Pääperiaate on, että jäsenkunnille kohdistetaan kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut palvelujen käytön mukaisesti. Lipputulot kohdistetaan kunnittain kuntakohtaisen lipputulokertymän perusteella. Kustannusten jaossa käytettävä kysyntätieto (nousut ja matkustuskilometrit liikennemuodoittain ja kunnittain) perustuvat lippulajituskimuksiin ja matkalippujärjestelmän keräämiin tietoihin tai muihin vastaaviin, luotettavista lähteistä kerättyihin tietoihin.

JOUKKOLIIKENTEE KULUJEN JAKO

Perussopimuksessa jäsenkunnille jaettavat kulut on jaettu

- operointikuluihin (liikennöintikorvaukset)
- tilaajaorganisaation suunnittelu, hallinto- yms. kuluihin (ns. yleiskustannukset)
- infrakuluihin

Liikenteen operointikulut

Operointikuluilla tarkoitetaan ostopalveluina hankittavan joukkoliikenteen liikenteenhoidon kustannuksia. Kuntien maksuosuudet operointikuluista määritellään liikennemuodoittain kunkin kunnan asukkaiden tekemien matkustajakilometrien perusteella.

Bussiliikenne

Kulut jaetaan kunnille linjastoakohtaisesti (Helsingin sisäiset, Espoon ja Kauniaisten sisäiset, Vantaan sisäiset, Keravan sisäiset, Sipoon sisäiset, Tuusulan sisäiset, seutulinjat Espoon suunta, seutulinjat Vantaan suunta, poikittaiset seutulinjat, seutulinjat Keravan suunta, seutulinjat Sipoon suunta, seutulinjat Tuusulan suunta, U-linjat suunnittain) kunnille kohdistettujen matkustajakilometrien perusteella.

Kunnille kohdistetut linjastoakohtaiset matkustajakilometrit lasketaan matkakorttijärjestelmästä saatavien nousujen ja viimeisen käytettävissä olevien kuntakohtaisten keskimatkatietojen perusteella. Vuositason nousujen ja keskimatkojen perusteella lasketaan linjastoakohtaiset matkustajakilometrit kunnittain. Niistä lasketaan edelleen jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan kulut kunnille.

Junaliikenne

Kulut jaetaan kunnille viimeisten käytettävissä olevien lippulajituskimusten pohjalta laskettujen kuntakohtaisten nousujen ja matkustajakilometrien perusteella. Matkustajakilometrit kunnittain lasketaan lippulajituskimuksista saatavien nousujen ja keskimatkatietojen perusteella.

Junaliikenteen operointikustannukset jaetaan HSL:n tilaaman liikenteen korvauksiin ja VR:n lähiliikenteen lippuyhteistyökustannuksiin. Junaliikenteen kustannukset kohdistetaan junayksikkökilometrien perusteella HSL:n tilaamalle junaliikenteelle junalinjoittain. Lippuyhteistyön kustannukset kohdistetaan nousujen perusteella VR:n lähiliikenteen junille. Junakalustoyhtiön vuokrat sisällytetään HSL:n tilaamaan junaliikenteen operointikustannuksiin.

HSL:n tilaaman junaliikenteen operointikulut jaetaan kunnille matkustajakilometreistä ja nousuista laskettujen kuntakohtaisten jako-osuuksien painotettuna keskiarvoina junalinjoittain. Painoina on käytetty kummallekin osatekijälle 0,5.

Metroliikenne

Kulut jaetaan kunnille viimeisten käytettävissä olevien matkustajalaskentojen ja lippulajitutkimusten pohjalta laskettujen kuntakohtaisten matkustajakilometrien perusteella.

Matkustajakilometrit kunnittain lasketaan matkustajalaskennoista saatavien nousujen ja lippulajitutkimuksista saatujen kuntalaisuusjakautumien ja keskimatkatietojen perusteella.

Kunnille kohdistetuista matkustajakilometreistä lasketaan edelleen metroliiikenteen kustannusten jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan metroliiikenteen kulut kunnille.

Raitiovaunuliikenne

Kulut jaetaan kunnille viimeisten käytettävissä olevien matkustajalaskentojen ja lippulajitutkimusten pohjalta laskettujen kuntakohtaisten matkustajakilometrien perusteella.

Matkustajakilometrit kunnittain lasketaan matkustajalaskennoista saatavien nousujen ja lippulajitutkimuksista saatujen kuntalaisuusjakautumien ja keskimatkatietojen perusteella.

Kunnille kohdistetuista matkustajakilometreistä lasketaan edelleen raitiovaunuliikenteen kustannusten jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan raitiovaunuliikenteen kulut kunnille.

Pikaraitioliiikenteen PR550 kustannukset on käsitelty kuntaosuuksissa omana eränään.

Lauttaliikenne

Kulut jaetaan kunnille kohdistettujen matkustajakilometrien perusteella.

Kunnille kohdistetut matkustajakilometrit lasketaan matkakorttijärjestelmästä saatavien nousujen ja kuntakohtaisten keskimatkatietojen perusteella.

Nousuina käytetään lippulajeittain laskettuja vuositason nousuja, jotka on kohdistettu kunnille matkakortin kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella.

Kunnille kohdistetuista matkustajakilometreistä lasketaan edelleen lauttaliikenteen kustannusten jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan lauttaliikenteen kulut kunnille.

Tilaajaorganisaation suunnittelu, hallinto yms. kulut

Ko. kuluilla tarkoitetaan HSL- organisaation eri yksiköiden nettokuluja lukuun ottamatta operointikuluja.

Joukkoliikenne- ja liikennejärjestelmäsuunnittelun, viestinnän ja markkinoinnin, lippu- ja informaatiojärjestelmien ylläpidon, hallinnon yms. kulut kohdistetaan kunnille liikennemuodoittain/linjastoittain kuntien asukkaiden tekemien nousujen perusteella.

Joukkoliikenneosaston (joukkoliikenteen suunnittelun) ja matkalippujen tarkastusyksikön nettokulut sekä LIJ-järjestelmän poistot kohdistetaan ensin arvioitujen työpanosten ja laitemäärien perusteella eri liikennemuodoille tai linjastoille. Loput kulut on jaettu nousujen perusteella.

Eri liikennemuodoille/linjastoille kohdistetut yleiskustannukset yhteensä jaetaan edelleen kunnille matkustajakilometrien laskennassa käytettyjä kuntakohtaisten nousujen ja niistä laskettujen jako-osuuksien perusteella.

Infrakulut

Ennen vuotta 2012 käyttöön otetun joukkoliikenneinfran osalta noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Bussiliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille linjastoittain nousujen suhteessa.
- Bussiliikenneterminaalien osalta kulut kohdistetaan ensin linjastoille terminaalista tehtyjen lähtöjen suhteessa.
- Junaliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille junaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.
- Lauttaliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille lauttaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.
- Metroliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille metroliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.
- Raitioliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille raitioliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa. Pikaraitioliikenteen PR550 kustannukset on käsitelty kuntaosuuksissa omana eränään.

Vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otettavien merkittävien joukkoliikenneinvestointien jl-infrakulujen kohdistamisesta jäsenkaupungeille/kunnille on sovittu erikseen. Tällaisia uusia merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja ovat sopimuksen mukaisesti ainakin Länsimetro ja Kehärata. Aikaisempi sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta jää sellaisenaan voimaan. Vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otetun joukkoliikenneinfran osalta noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Junaliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille junaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.
- Lauttaliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille lauttaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.
- Metroliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille metroliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.
- Raitioliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille raitioliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain. Pikaraitioliikenteen PR550 kustannukset on toistaiseksi käsitelty kuntaosuuksista erillään muusta raitioliikenteestä.

Bussiliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille linjastoittain nousujen suhteessa. Bussiliikenneterminaalien osalta kulut kohdistetaan ensin linjastoille terminaalista tehtyjen lähtöjen suhteessa. Joukkoliikennekatujen, -tunnelien ja -siltojen osalta kulut kohdistetaan ensin linjastoille kyseisen joukkoliikennekadun, -tunnelin tai -sillan läpi kulkevien vuorojen suhteessa.

LIPPUTULOT

Lipputulot kohdistetaan kunnille vyöhykkeittäin kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella. Ne lipputulot, joita ei voida kohdistaa suoraan kunnille, kohdistetaan henkilökohtaisten aikuisten ja lasten mobiili- ja arvolipputulojen suhteella vyöhykkeittäin. Kehäradan tuomista lisääntyneistä ABC-lipputulosta vuositain kohdistetaan kolme (3) miljoonaa euroa Vantaan kaupungille kattamaan Vantaalle kohdistuvia Kehäradan infrakustannuksia.

VALTION TUET

Kuntaosuuksia vähentävät valtiolta saadut tuet. Suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki on kohdistettu kuntien asukasluvun perusteella.

Keskipitkän tähtäimen kuntaosuusennusteet 2030 ja 2035

HSL:n keskipitkän aikavälin rahoitusnäkyä on arvioitu rakentamalla ensimmäinen versio todennäköisenä pidettyyn hankeskenaarioon pohjaavasta keskipitkän aikavälin kustannushorisontista (v. 2025-2040) sekä tuottamalla Helmet-liikennemallilla lipputuloennusteet poikkileikkausvuosille 2025, 2030, 2035 ja 2040. Skenaario perustuu tuoreeseen tietoon esimerkiksi päätöksistä, suunnitelmista, ja vaikutusarvioinneista sekä HSL:n nykyisen rahoitusmallin ominaispiirteistä. Skenaarion maankäytön ja liikenneverkon kehitys mukailee MAL-suunnitelmaa. HSL:n talouden keskipitkän aikavälin kehitystä arvioivan laskentamoduulin kehittämisestä ja päivittämisestä vastaa HSL:n strategiaohjausyksikkö.

HSL-talouden kustannusnäkyä mukaan lukien skenaarion tulevaisuuden hankkeiden laajat kustannusvaikutukset on rakennettu vuoden 2022 virallisen TTS-pohjan päälle. Pidemmälle aikavälille kustannuserät on arvioitu kiinteähintaisina eli rahan arvon muutosta ei ole huomioitu. Mukana on myös uusien hankkeiden edellyttämät varikko- ja kalustoinvestoinnit. Lisäksi tarkasteluun on sisällytetty Kaupunkiliikenne Oy:n 10-vuotisohjelman peruskorjaushankkeet, joita on tiedossa vuoteen 2032 saakka.

HSL-talouden suurin yksittäinen kustannuserä on bussien operointikustannukset, joihin liittyy erinäisiä herkkyyksiä esimerkiksi uusien raidehankkeiden avaamisen jälkeisen palvelutason ja linjastomuutosten suhteen. Skenaariossa uusien raidehankkeiden operointisäästöt bussien liikennöinnistä on arvioitu suhteellisen varovaisesti, eli tarkasteluun ei sisälly palvelutason heikennyksiä, vaan vain suorat bussiliikenteen säästöt joukkoliikenteen raiteille siirtymisestä.

Alun perin koko HSL:n tasolla toteutettu tarkastelu sisältää väistämättä runsaasti oletuksia, karkeuksia ja herkkyyksiä. Oletuksiin lukeutuu esimerkiksi hankkeita, niiden valmistumisajankohtia ja rakentamisen kestoa, valtion rahoitusosuuksia, suhteellisten kustannusten muuttumattomina pysymisen sekä laajassa katsannossa myös väestön, asumisen ja liikkumisen kehitystä. Hankkeiden kustannusarvioiden tarkkuus vaihtelee ja etenkin vielä suunnittelupöydällä oleviin hankkeisiin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Tietämyksen nykyisistä ja tulevista hankkeista sekä niiden todennäköisyyksistä odotetaan kehittyvän ajassa. Lisätietoa HSL-talouden pidemmän aikajänteen tilannekuvasta löytyy osoitteesta <https://www.hsl.fi/hsl/uutiset/uutinen/2023/02/hsln-joukkoliikenteen-rahoitustilanne-tulevana-vuosikymmenena-nayttaa-vakavalta--rahoituksen-tilannekuva-valmistunut>.

Kevään 2023 aikana HSL on tuottanut vastaavalta pohjalta myös alustavan näkymän HSL-talouden keskipitkään aikaväliin liittyvistä kuntaosuuslaskelmista vuosille 2030 ja 2035. Hankkeiden kustannustiedot ja joukkoliikennelippujen hinnat ovat syksyn 2022 mukaisia. Toisin sanoen, vielä tässä tarkastelussa tulevien hankkeiden nykyisellä rahoitusmallilla aiheuttamat lipunhintavaikutukset eivät heijastu joukkoliikenteen käyttöön.

HSL-taloudessa lähtökohtana on, että jäsenkunnille kohdistetaan tulo- ja menoeriä kotikuntalaisuustiedon perusteella. Keskipitkän aikavälin laskelmissa kotikuntalaisuustiedon katsotaan pääpiirteittäin mukailevan Helmet-liikennemallin estimoimaa aamuhuipputuntia (AHT), jonka aikana alkavien matkojen voidaan ajatella olevan enimmäkseen kotoperäisiä. Liikennemallin tarkasteluvuosille tuottamien aamuhuipputunnin matkustustietojen pohjalta voidaan näin ollen vähintään suuntaa-antavasti tarkastella HSL-talouden kehitystä jäsenkuntien näkökulmasta.

Kuntakohtaisessa tarkastelussa lipputulot jyvitetiin HSL-alueen kaikkien aamuhuipputunnin joukkoliikennenessuhteellisten jakaumien perusteella. Toinen tarkasteluun sisällytetty tulonlähde oli valtionavustukset, vuositasolla yhteensä 6 miljoonaa euroa, jotka jyvitetiin jäsenkunnille Tilastokeskuksen alueellisen väestöennustuksen suhteessa.

Lipputuloja arvioitiin siten, että tehdyn etätönn osuus tehdystä työstä säilyisi merkittävänä, mikä heijastuisi joukkoliikenteen lipputulojen pandemiaa edeltävää aikaa alhaisemmaksi tasoksi. Malliteknisessä mielessä etätönnäriossa on sopeutettu matkatuotoksia, mutta liikennemallin estimoidut parametrit on mahdollista päivittää vasta uuden liikkumistutkimuksen jälkeen.

Kustannusten osalta HSL-taloudessa infra- ja yleiskustannusten jakoperusteina toimivat nousut ja operointikustannusten tapauksessa matkustajakilometrit. Tarkastelussa infrakustannukset jyvitetiin siis kulkumuotoikohtaisesti AHT-nousujen suhteellisten jakaumien perusteella ja yleiskustannukset kaikkien AHT-nousujen suhteellisten jakaumien perusteella. Operointikustannukset taas jyvitetiin kulkumuotoikohtaisesti AHT-matkustajakilometrien suhteellisten jakaumien perusteella.

Monille pidemmän aikavälin kustannuksille ei vielä tässä vaiheessa ollut käytettävissä alueellista jakoa, minkä seurauksena laskelmassa jouduttiin soveltamaan melko karkeita pääeriä, eikä analyysissa lähtökohtaisesti ollut käytössä kuntakohtaista linjasto- ja infraerottelua. Esimerkiksi kaikkea HSL:n tiilaamaa bussi- ja junaliikennettä katsottiin keskiarvoisesti yhteenlaskettuina. Myöskään raitiotieitä ei lähtökohtaisesti eroteltu pikaraitiotieistä.

Kuitenkin erityisesti infrakustannusten kuntakohtaisen jaon näkökulmasta huomionarvoisena seikkana voidaan pitää jakoja infran vanhojen ja uusien osien välillä etenkin silloin, kun tarkasteltava infra jakautuu useamman kuin yhden kunnan alueelle. Näin on esimerkiksi metron tapauksessa, ovathan länsimetron rakentamisesta koituneet infrakustannukset huomattavan suuret.

Karkean keskimääräistämisen tuottamaa virhelähdettä on pyritty korjaamaan laskelmaan metroidnfrn osalta siten, että se on pilkottu vanhaan ja uusiin kuntakohtaisiin osiin ja länsimetron infrakustannusten jakoon on sovellettu nousujen nykytilan mukaisia jakaumia. Toimenpiteen seurauksena matkustamisen kehityksen muutokset eivät näy länsimetron infrakulujen jaossa, mutta kustannusten kuntakohtainen jako toteutuu silti tarkemmin. Vanhaan infraan ja sen peruskorjauksiin sovellettiin liikennemallin koko metrolinjalle tuottamia tarkasteluvuosien liikkumisjakaumia.

Myös Vantaan raitiotie käsiteltiin korostuneen erilaisen kuntalaisten matkustusprofiilinsa vuoksi omana erillisenä kokonaisuutenaan. Sen nousu- ja matkustajakilometriarvot ovat tarkasteltujen poikkileikkausvuosien mukaiset, mutta näin ollen myöskään sen infra ja sillä matkustaminen ei vielä tässä tarkastelussa ollut jaettavissa eri kuntien osiin.

Karkean keskimääräistämisen aiheuttamaa vinoumaa voi yleisestikin ottaen ilmetä myös muiden pääkustannuserien kohdentamisessa. Lisäksi tarkennettavaa jäi VR-lippuyhteistyön käsittelyyn ja junapalvelujen ja lipputuotteiden yhdistelmien moninaisuuden hallintaan. Vantaan lipputuloihinsa kehäradan infrasopimuksen perusteella saama 3 miljoonan euron erilliskorvaus kuitenkin huomioitiin tarkastelussa.

Taulukko 4: Keskipitkän aikavälin tarkastelujen alustavat päätulokset vuodelle 2030.

	HEL	ESP	VAN	KAU	KER	KIR	SIP	SIU	TUU	YHT
Tulot	260,7	89,6	71,9	2,8	7,5	8,2	4,0	0,4	5,9	450,9
Infra	130,1	88,4	29,9	0,9	1,8	3,0	1,0	0,1	1,0	256,3
Yleiset	47,3	16,2	12,3	0,5	1,3	1,5	0,7	0,1	1,0	81,0
Operointi	349,1	137,3	126,7	3,7	8,1	16,6	9,2	1,2	10,2	662,1
Kust. yht.	526,5	241,8	169,0	5,1	11,3	21,2	10,9	1,4	12,2	999,4
Rah.tarve	265,7	152,2	97,0	2,4	3,8	13,0	6,9	1,0	6,4	548,5
Subv.-%	50,5%	62,9%	55,7%	46,4%	33,5%	61,4%	63,2%	71,6%	52,0%	54,9%

Taulukko 5: Keskipitkän aikavälin tarkastelujen alustavat päätulokset vuodelle 2035.

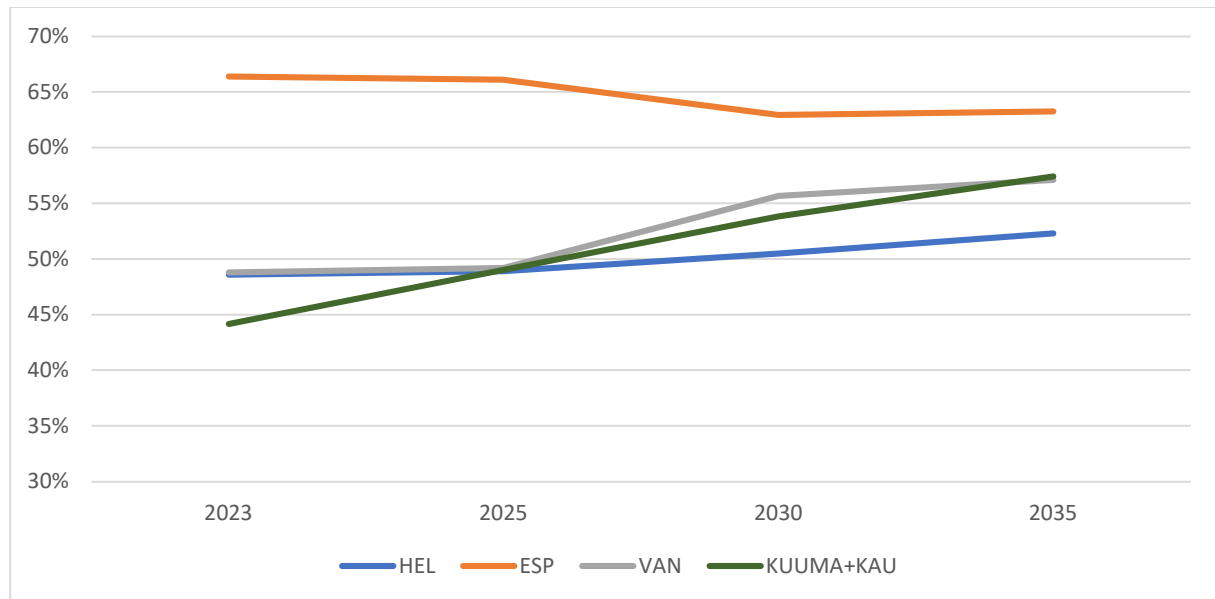
	HEL	ESP	VAN	KAU	KER	KIR	SIP	SIU	TUU	YHT
Tulot	279,2	93,4	77,5	2,9	7,8	8,4	4,4	0,4	6,0	480,1
Infra	150,2	86,2	31,5	1,0	1,8	3,1	1,2	0,1	1,1	276,1
Yleiset	49,4	16,4	13,0	0,5	1,4	1,5	0,8	0,1	1,0	84,0
Operointi	386,0	151,4	143,2	4,5	9,5	20,0	10,4	1,4	11,1	737,6
Kust. yht.	585,5	254,0	187,7	6,0	12,7	24,5	12,4	1,6	13,2	1097,8
Rah.tarve	306,3	160,7	110,2	3,1	4,9	16,1	8,0	1,2	7,2	617,7
Subv.-%	52,3%	63,3%	57,1%	51,7%	38,4%	65,6%	64,5%	75,7%	54,3%	56,3%

Tarkastelun suuntaa-antavat ja alustavat tulokset viittaavat kuitenkin siihen, kuinka Espoon muodostama poikkeusta lukuun ottamatta kuntien subventiotarpeet kasvavat kautta linjan, mikäli joukkoliikenteessä pyritään ylläpitämään edes nykyistä palvelutasoa.

Espoon tapauksessa uusien kunnan pääosin rahoittamien suurhankkeiden puute, maankäytön kehittyminen uusien raidehankkeiden varsille ja sitä seuraava lipputulojen kasvu sekä korkoerien pieneneminen etenkin länsimetron infrakulujen osana selittävät Espoon subventioasteen maltillista pienenemistä 2030-luvun alkuun. Kehityksen odotetaan kuitenkin pysähtyvän ainakin väliaikaisesti, kun 2030-luvun alkupuolella toteutetaan huomattavia junaliikenteen investointeja ja tihennetään vuorovälejä. Valtion puoleksi kustantaman Espoon kaupunkiradan lisäksi skenaarioon sisältyy kolme junavarikkoa, 35 junayksikköä ja kysynnän ennakoituun kehitykseen sopeutetut, valtion digiratahankkeen mahdollistamat vuorovälihiennykset.

Vuodesta 2025 eteenpäin subventioasteen odotetaan kasvavan erityisen paljon kehyskuntien ja Vantaan tapauksessa. Junaliikenteen kustannusten kasvun merkitys korostuu etenkin monen edellä mainitun tapauksessa. Vantaallekin niillä on merkityksensä, mutta myös kunnan omalla suurhankkeella, Vantaan ratikalla, on luonnollisesti huomattava vaikutus. Modernin raitiotien rakentaminen on huomattavasti metroa edullisempaa, mutta Vantaan kokoluokan joukkoliikennetaloudessa myös sellaiseen investoinnilla on ainakin lyhyemmällä aikavälillä huomattava merkitys, sillä kaupunkikehityshankkeen mahdollistama maankäytön tiivistyminen seuraa raitiotien käyttöönottoa paikoin huomattavallakin viiveellä.

Helsingin joukkoliikennetalous on kertaluokkaa Vantaata ja Espootakin suurempi, eivätkä skenaarion lukuisatkaan hankkeet muuta sen subventioastenäkymää dramaattisesti. Siitä huolimatta 50 %:n subventioasteen odotetaan nykyrallakin karkaavan. Lipputulot odotetaan kehittyvän vakaasti, mutta maankäytön tiivistymisestä huolimatta kuitenkin kustannuksia loivemmalla uralla. Käytännössä Helsingin lipputulot kasvun ei odoteta vuoden 2025 jälkeenkään riittävän kattamaan infrakulujen kasvusta kuin hieman yli kaksi kolmasosaa, operointikustannusten euromääräisesti lähes vastaavasta kasvusta puhumattakaan. Myös Helsingin rahoitustarpeet siis kasvavat huomattavasti, vaikka subventioasteen kasvu ei näyttäydykään erityisen nopeana.



Kuva 8: Alustava näkymä subventioasteiden kehityksestä keskipitkällä aikavälillä.

Lopuksi on syytä mainita, että tarkastelun tulokset ovat alustavia ja jatkossa menetelmää tullaan kehittämään. Tavoitteena on kehittää prosessi, joka tuottaa säännöllisesti ajantasaisen, pääkustannuserät, lipputulot ja subventioasteen (n. viiden vuoden välein sijoittuville poikkileikkausvuosille) sisältävän kuvan HSL-talouden keskipitkästä aikavälistä myös kuntatasolla. Vielä nyt erityisesti pienempien jäsenkuntien kohdalla epätarkkuudet voivat olla huomattavia, sillä pienetkin erot jakoperusteissa voivat aiheuttaa niille huomattavia vaikutuksia kuntakohtaisiin tulo- ja menoeriin ja siten myös subventioasteisiin. Kehitysvaiheessa olevassa pidemmän aikavälin tarkastelussa erityisesti kehyskuntia onkin mielekkäämpi tarkastella yhtenä kokonaisuutena, koska tällöin tarkastelun edellä kuvatut hienojakoisuuden puutteet eivät ole yksittäisen pienemmän jäsenkunnan tapauksessa yhtä korostuneita.

Jatkossa on myös tarkoitus hyödyntää kattavammin tarkastelujen dynaamisuutta ja tuottaa erilaisia skenaarioita esimerkiksi kustannus- ja tuloerien pidemmän aikavälin kehitykseen liittyen. Ylipäänsä vertailutiedon hyödyntäminen, kustannusindeksien soveltaminen ja visualisointiin liittyvät kehityskohdet ovat myös jatkuvan prosessin työlliställä. Jatkossa päivitetyt kustannustiedot on tarkoitus olla käytössä vuoden alussa. Liikennemallilla estimoitavien lipputuloarvioiden perusteet päivittyvät noin 3-4 vuoden välein.

LIITE 6:
Suoritteet ja tunnusluvut 2010-2026

51

Suorite seuranta 2010-2026 (yhteenveto)

Suoritteista ja muista tunnusluvuista on saatavilla lisätietoja HSL:stä.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 TA	OVK1/2023	OVK2/2023	2024 TA	2025 TS	2026 TS
Lipputulot M€	243,5	252,8	269,7	277,9	287,3	307,0	331,4	357,7	370,1	383,1	243,3	235,3	309,7	381,0	369,4	376,1	385,0	412,5	421,5
Kokonaiskustannukset M€	478,9	508,3	545,7	564,6	578,7	589,5	611,1	646,9	714,1	740,8	724,58	711,96	741,3	882,1	870,0	847,5	899,0	931,6	930,1
Operointikustannukset M€	383,9	407,5	437	450,1	464,5	470,5	476,8	501,3	499,9	515,4	507,4	499,76	526,4	596,4	587,7	571,3	610,5	629,9	628,0
Infrakustannukset M€	59,1	63,2	68,3	69,5	66,1	68,6	83,2	88,4	141,2	150,7	148,34	141,00	141,7	200,6	200,6	198,6	220,6	222,4	223,3
Muut kustannukset M€	35,9	37,5	40,4	45	48,1	50,4	51,1	57,2	72,9	74,6	68,85	71,20	73,2	85,0	81,6	79,1	68,0	79,3	78,9
Nousut (milj.)	327	336	345	351	353	359	367	375	387	397	252	238	304	349	350	351	375,0	380,0	390,0
Matkustajakilometrit (milj.)	2288	2319	2378	2450	2378	2436	2554	2602	2488	2632	1667	1567	2004,5	2306,2	2302,4	2310,9	2373,1	2424,8	2408,8
Kokonaiskustannukset pl. infra € / nousut	1,28 €	1,33 €	1,38 €	1,41 €	1,45 €	1,45 €	1,44 €	1,49 €	1,48 €	1,49 €	2,29 €	2,40 €	1,98 €	1,96 €	1,91 €	1,85 €	1,81 €	1,87 €	1,81 €
Kokonaiskustannukset pl. infra € / matk.km	0,18 €	0,19 €	0,20 €	0,20 €	0,22 €	0,21 €	0,21 €	0,21 €	0,23 €	0,22 €	0,35 €	0,36 €	0,30 €	0,30 €	0,29 €	0,28 €	0,29 €	0,29 €	0,29 €
Kokonaiskustannukset ml. infra € / matk.km	0,21 €	0,22 €	0,23 €	0,23 €	0,24 €	0,24 €	0,24 €	0,25 €	0,29 €	0,28 €	0,43 €	0,45 €	0,37 €	0,38 €	0,38 €	0,37 €	0,38 €	0,38 €	0,39 €
Operointikustannukset € / nousut	1,17 €	1,21 €	1,27 €	1,28 €	1,31 €	1,31 €	1,30 €	1,34 €	1,29 €	1,30 €	2,01 €	2,10 €	1,73 €	1,71 €	1,68 €	1,63 €	1,63 €	1,66 €	1,61 €
Keskimääräinen jäsenkuntien subventio-%	48 %	49 %	50 %	50 %	49 %	47 %	45 %	44 %	48 %	48 %	58 %	53 %	49 %	55 %	56 %	54 %	57 %	55 %	54 %

Huom. taulukossa 2024-2026 on esitetty taloussuunnitelman 2024-2026 mukaisilla luvuilla, eli laskennan tulos voi poiketa sivun12 tavoitteista.



5 §

Ennakkosuostumus Korson Pienteollisuustalo Oy:lle maanvuokrasopimuksen pidentämiselle

VD/6569/00.01.05.03/2023

PT/K-ML/RK-K/OL

Korson Pienteollisuustalo Oy on keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö, jonka osakkeista kaupunki omistaa 83,1 %. Muut osakkeenomistajat ovat yhtä lukuun ottamatta yksityishenkilöitä. Yhtiö omistaa vuonna 1965 valmistuneen pienteollisuusrakennuksen (3590 m²) kaupungin omistamalla vuokratontilla Korsossa osoitteessa Urpiaisentie 7. Kaupungin osakashallinnassa olevia tiloja käytetään mm. liikuntapalvelujen varastointitiloina sekä vuokrataan urheiluseuroille. Muiden osakkaiden tiloissa harjoitetaan autokorjaamotoimintaa.

Yhtiön hallitus on pyytänyt konsernijaoston ennakkosuostumusta tontin vuokrasopimusmuutoksen tekemiseen.

Yhtiön ja kaupungin välistä alkuperäistä vuokrasopimusta on aiemmin jatkettu siten, että se päättyy 31.12.2025. Vuokrasopimuksen ehtona on, että tontilla olevat rakennukset on purettava ja tontti saatettava alkuperäiseen kuntoon vuokrasopimuksen päättyessä. Yhtiö on varautunut rakennuksen purkamisesta ja tontin puhdistamisesta aiheutuviin kustannuksiin keräämällä vuodesta 2018 alkaen varoja purkurahastoon. Viimeisin arvio purkukustannuksista ja maaperän puhdistamisesta aiheutuvista kustannuksista on 500 000 euroa. Ylimääräisessä yhtiökokouksessa 9.8.2023 päätetty hoito- ja pääomavastiketaso on määritetty siten, että purkua varten kerättävät varat olisi kerätty kesäkuuhun 2025 mennessä. Yhtiö on tilaamassa uuden arvion purkukustannuksista syksyllä 2023.

Yhtiö on ilmoittanut kaupungille toiveensa vuokrasopimuksen jatkamiselle ja neuvotellut uudesta sopimuksesta kaupungin kanssa. Yhtiön omistamien rakennusten tilojen käyttäjät ovat toivoneet tilojen säilyvän käytössä pidempään kuin vuoteen 2025. Kiinteistöt ja tilat -palvelualue on esittänyt yhtiölle vuokrasopimuksen jatkamista 31.12.2028 asti. Muut ehdot, kuten vuokran määrä, pysyvät muutamaa vähäistä tarkennusta lukuun ottamatta samoina. Voimassa olevan maanvuokrasopimuksen mukainen vuosivuokra on vuonna 2022 ollut 18 924 euroa ja talousarviossa 2023 vuosivuokraksi on arvioitu 20 438 euroa.

Yhtiö tarvitsee konserniohjeen 6.2 kohdan mukaisen ennakkosuostumuksen vuokrasopimusmuutoksen tekemiseen, koska kyseessä on konserniohjeen tarkoittamalla tavalla periaatteellisesti laajakantoisen tai taloudellisesti merkittävän sopimuksen tekeminen.

Vuokra-ajan jatkamiselle ei ole kaupungin kannalta estettä, mutta purkukustannuksiin tarvittavien varojen keräämisen varmistamiseksi on tarkoituksenmukaista, että purkukustannukset kerätään etupainotteisesti voimassa olevan vuokrasopimuksen päättymiseen mennessä. Näin voidaan varmistua, että yhtiöllä on riittävät varat rakennuksen purkuun ja mahdollisiin maaperän puhdistuskuluihin, kun rakennusta ryhdytään purkamaan. Osakkailta kerättävät vastikkeet tulisi määrittää siten, että viimeisimmän purkukustannusarvion mukaiset varat on kerätty 31.12.2025 mennessä.

Ennakkosuostumuksen saatuaan yhtiön hallitus kutsuisi koolle ylimääräisen yhtiökokouksen päättämään vuokrasopimusmuutoksen tekemisestä.



Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohtien mukaan konsernijaosto päättää mm. jäsenten nimeämisestä yksityisoikeudellisten yhteisöjen toimitelmiin sekä edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta yhteisöjen yhtiökokouksiin.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan konsernijaosto päättää menettelyohjeiden antamisesta konserniyhtiöille.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaan konsernijaosto päättää kaupungin ennakosuostumusten antamisesta yhteisöille kaupungin omistajapolitiikan mukaisesti.

Konsernijaosto 20.11.2023 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Korson Pienteollisuustalo Oy:lle ennakosuostumus tehdä kaupungin kanssa selostusosassa tarkoitettu maanvuokrasopimuksen muutos, jolla vuokra-aikaa pidennetään 31.12.2028 asti;
- b) valtuuttaa konsernilakimies Otto Lehto tai toinen konserniohjaus ja -valvonta -yksikön lakimies edustamaan Vantaan kaupunkia Korson Pienteollisuustalo Oy:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka kutsutaan koolle päättämään vuokrasopimusmuutoksen tekemisestä; ja
- c) antaa yhtiökokousta varten menettelyohjeeksi, että vuokrasopimusmuutos voidaan hyväksyä; ja
- d) antaa yhtiön hallitukselle menettelyohjeena, että mikäli vuokra-aikaa jatketaan, tulevien vuosien yhtiökokouksille esitettävät talousarviot tulee laatia siten, että purkukustannuksiin ja maaperän puhdistamiseen tarvittavat varat on kerätty 31.12.2025 mennessä.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konsernilakimies Otto Lehto, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)



VD/5749/02.01.02.00/2023

PT/K-ML/RK-K/JN

Pääkaupunkiseudun suurten kuntayhtymien HSL:n ja HSY:n PKS-raporttia on lähdetty kehittämään tämän vuoden aikana yhteistyössä Helsingin ja Espoon kanssa. Oheinen raportti on toinen pilotointikauden raportti ja jatkoa tammi-kesäkuun PKS-raportille. Tammi-syyskuun 2023 raportti on kokousasian liitteenä.

Raportti sisältää pääkaupunkiseudun suurten kuntayhtymien HSL:n ja HSY:n raportoinnin tammi-syyskuun ajalta. PKS-raportointia on kehitetty yhdessä Helsingin ja Espoon kanssa niin, että raportissa seurataan HSL:n ja HSY:n taloutta ja toimintaa sekä yhteisesti asetettujen pääkaupunkiseudun omistajaohjaustavoitteiden toteumaa kvartaaleittain. Vuonna 2023 kaupungit pilotoivat yhteistä raportointia laatimisvastuun kiertäessä vuosittain kaupunkien kesken. Vuonna 2023 raportointivastuussa on Espoo ja vuonna 2024 raportointivastuu siirtyy Vantaalle.

PKS-raportissa esitetään kuntayhtymistä niiden toimittamien katsausten perusteella raportointikauden toiminnan ja talouden kehittymistä. Raportti koostuu yhtymäkohtaisista nostoista, omistajaohjaustavoitteiden toteutumisesta ja tuottavuusohjelman seurannasta. Lisäksi raportissa on kuntayhtymien toimittamia lisätietoja, kuten tunnuslukuja ja kustannuserittelyjä, toiminnan kannalta keskeisistä asioista.

Kuntayhtymille asetetuista omistajaohjaustavoitteista kaikkien arvioidaan toteutuvan ainakin osittain. HSL:lle asetetut omistajaohjaustavoitteet liittyvät tuottavuuden nousuun, subventio-osuuksiin ja joukkoliikenteen toiminnan parantamiseen sekä vastuullisuuteen. HSY:lle asetetut omistajaohjaustavoitteet liittyvät tuottavuuteen, ympäristövastuullisuuteen ja vesi- ja jätehuollon toimivuuteen. HSL:n osalta omistajaohjaustavoitteiden ja niille asetettujen mittareiden toteumat eivät ole muuttuneet merkittävästi tammi-kesäkuun raporttiin verrattuna. Nyt kuitenkin myös matkustajakilometrikustannus sekä infrakulujen kanssa että ilman ollaan HSL:n arvion mukaan saavuttamassa. Kuluvan vuoden keskimääräiseksi subventioksi on arvioitu 54 %, mutta Vantaalle ennustetaan 50 % subventiota.

HSY:n omistajaohjaustavoitteissa suurimmat muutokset ovat tapahtuneet ympäristövastuullisuuden lisäämisen tavoitteessa. HSY:n kasvihuonekaasupäästöjen määrä on ylittänyt tavoitteen, koska Viikinmäen puhdistamolla muodostui keväällä normaalia enemmän typpioksiduulipäästöjä prosessihäiriön takia. Tilanne on tasaantunut kesän aikana, ja vuodelle 2023 ennustetaan khk-päästöiksi 110 000t CO₂-ekv tavoitteen ollessa 102 000t CO₂-ekv. Tämä muutos näkyy vasta tässä raportissa, koska edellinen perustui HSY:n tammi-huhtikuun tietoihin ja tämä tammi-elokuun tietoihin. Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantamisen tavoitteeseen liittyvä asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastytyväisyys on raportointikaudella ollut tavoitetasolla ja kehittynyt aiemmilta raportointikausilta positiivisesti. Tämän perusteella HSY arvioi saavuttavansa tavoitteen.

Konsernijaosto 20.11.2023 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi pääkaupunkiseudun suurten kuntayhtymien HSL:n ja HSY:n tammi-syyskuun tilannetta käsittelevä PKS-raportti.



Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- PKS-raportti tammi-syyskuu 2023

Täytäntöönpano: Konserniohjaus- ja valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Suurten kuntayhtymien PKS-raportti



LIITE: Konsernijaosto 20.11.2023 / 6 §

tammi-syyskuu 2023

Sisällysluettelo

Yhteenveto toiminnasta ja taloudesta	3
--------------------------------------	---

HSL

• Olennaiset nostot raportointikaudelta	4
• PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta	5
• Tuottavuusohjelman seuranta	9
• HSL:n oman strategian eteneminen	11
• Talouden seuranta	12

HSY

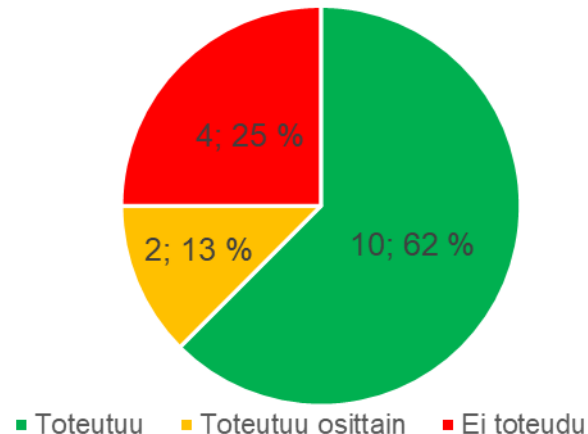
• Olennaiset nostot raportointikaudelta	16
• PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta	17
• Tuottavuusohjelman seuranta	20
• Talouden seuranta	22

Yhteenveto toiminnasta ja taloudesta tammi-syyskuussa 2023

Tällä Helsingin, Espoon ja Vantaan yhteisellä raportilla seurataan suurille kuntayhtymille yhteisesti asetettujen omistajaohjaustavoitteiden toteutumista sekä kuntayhtymien toimintaa ja taloutta. Raportointia pilotoidaan vuonna 2023.

Tammi-syyskuun 2023 tilanteen mukaan kuntayhtymille asetetuista tulostavoitteista **yksi** on toteutumassa täysin. **Viisi** tavoitetta ollaan saavuttamassa osittain ja yhdenkään ei ennusteta jäävän täysin toteutumatta.

Arvio PKS-omo-tavoitteiden toteumasta mittareittain, tammi-syyskuu 2023



PKS-omistajaohjaustavoite	Arvio toteutumisesta 2023 (mittareiden painotus: toteutuu = 1, toteutuu osittain = 0,5, ei toteudu = 0)		
	Q1	Q2	Q3
HSL 1. Tuottavuuden nousu koko tarkastelukaudella yhteensä vähintään 5 % vuosien 2015-2019 keskiarvoon verrattuna.	75 %	50 %	75 %
HSL 2. Kuntakohtaiset subventio-osuudet tarkastelukauden loppuun mennessä enintään 50 % kuntakohtaisista kokonaiskustannuksista.	67 %	67 %	67 %
HSL 3. Joukkoliikenteen toimivuuden parantaminen ja vastuullisuus.	100 %	100 %	100 %
HSY 1. Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %.	83 %	83 %	83 %
HSY 2. Ympäristövastuullisuuden lisääminen.	67 %	50 %	33 %
HSY 3. Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen	0 %	0 %	50 %

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Olennaiset nostot toiminnasta tammi-kesäkuussa 2023:

- Nousut tammi-syyskuulta ovat -12,6 % alle vuoden 2019 tason. Vuoden 2022 vastaavaan ajankohtaan verrattuna nousijamäärissä on kasvua +17,9 %. Nousijamäärä jää ennusteen mukaan 352 milj. nousuun, kun HSL:n tavoite on 362 milj. nousua.
- Lipunmyyntitulot ovat 0,3 % yli talousarviotavoitteen. Koko vuoden lipputulojen ennustetaan jäävän talousarviotavoitteesta 4,9 milj. eurolla (-1,3 %). Uuden sarjalipun myynti jatkuu tasaisena ja HSL jatkaa myynnin vaikutuksen arviointia suhteessa muihin lipputuotteisiin. HSL:n hallitus päättää lippujen hinnoista vuodelle 2024 lokakuussa 2023.
- Toimintamenot jäävät talousarviosta ennusteessa 32,7 milj. eurolla (-3,7 %). Merkittävin syy alitukselle on operointi- ja infra-kustannusten jääminen 27,9 milj. euroa alle talousarvion. Kustannustehokkuutta haastaa hintatason nousu ja inflaatio sekä matkustajamäärien odotettua hitaampi kehitys.
- Suurimpia riskitekijöitä ovat yleisesti herkkä taloudellinen tilanne ja mahdollinen taantuma. Bussiliikenteessä ja kaupunkiraide-liikenteessä kustannustaso on sidottu indekseihin. Sähkön ja polttoaineiden hintatason vaihtelu aiheuttaa kustannusriskin liikennöintikustannuksiin.

PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 1/3

Tavoite 1: tuottavuuden nousu koko tarkastelukaudella yhteensä vähintään 5 % vuosien 2015–2019 keskiarvoon verrattuna.

Mittarit	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q3	Kuvaus toteumasta
1. Tuottavuusohjelman laatiminen ja toimeenpano sisältäen tuottavuusmittarien päivittämisen sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi jäsenkuntien taloustilanteet huomioon ottaen.	Toteutuu	Toteutuu osittain	Toteutuu osittain	Strategiakauden loppuun katsova tuottavuusohjelma on valmistunut ja tuottavuusohjelman toimenpiteet on tuotu osaksi toiminnan suunnittelua sekä seurantaa. Talouden tasapainottamistoimia toteutetaan strategiakaudella suunnitellusti. Kustannustehokkuutta haastaa hintatason riskit ja inflaatio sekä matkustajamäärien odotettua hitaampi kehitys.
2. Matkustajakilometrikustannus (infrakulujen kanssa ja ilman).	Toteutuu osittain	Toteutuu osittain	Toteutuu	HSL:n tavoite matkustajakm-kustannukseksi kuluvalle vuodelle: - ilman infrakustannuksia 0,28 e/matk.km. (2022: 0,30 e/matk.km.) - infrakustannusten kanssa 0,38 e/matk.km. (2022: 0,37 e/matk.km.) Ennuste: - ilman infrakustannuksia 0,28 e/matk.km. - infrakustannusten kanssa 0,37 e/matk.km. Ennusteen toteutumisen riskinä kustannustason ja matkustajamäärien kehitys loppuvuoden aikana.

PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 2/3

Tavoite 2: kuntakohtaiset subventio-osuudet tarkastelukauden loppuun mennessä enintään 50 % kuntakohtaisista kokonaiskustannuksista.

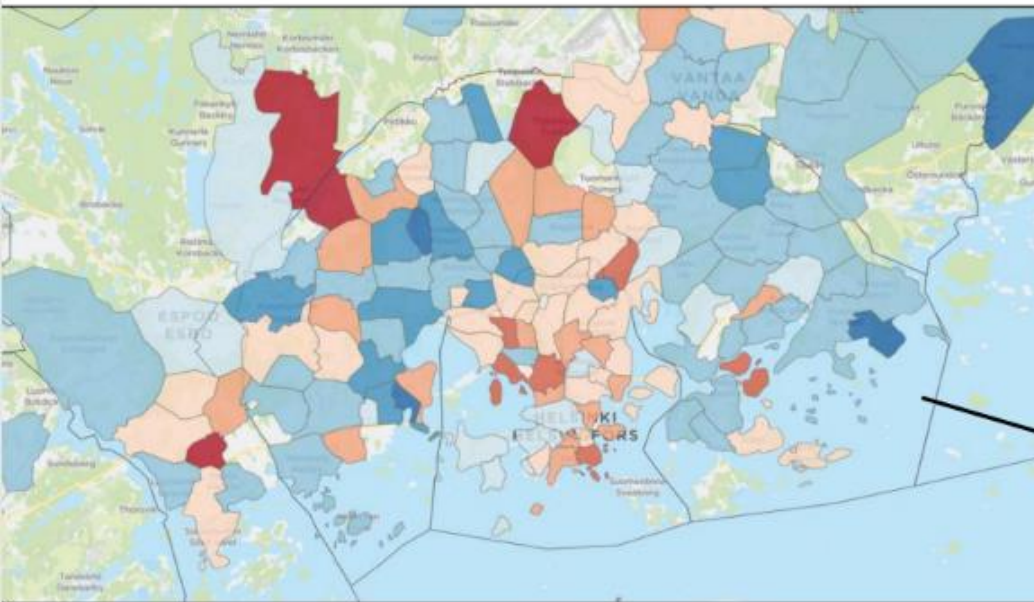
Mittarit	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q3	Kuvaus toteumasta
1. Suunnitelman laatiminen kuntakohtaisen subventio-osuuden saavuttamiseksi.	Ei toteudu lainkaan	Ei toteudu lainkaan	Ei toteudu lainkaan	Arvio kuluvan vuoden keskimääräiseksi subventioksi on 54 % (Helsinki 49,2 %, Espoo 68,5 %, Vantaa 50,0 %). Toimenpiteet liittyvät tuottavuusohjelman toimenpiteiden etenemiseen.
2. Kuntaosuuksien tarkastelu kuntakohtaisesti vuosittain ja keskipitkän aikavälin (5–7 vuotta) ennusteilla.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Kunnittaiset kuntaosuusarviot on sisällytetty alustavaan toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2024–26 poikkileikkausvuosille 2030 ja 2035 HSL:n rahoitusta ja tilannekuvaa arvioivan ohjausryhmän työn pohjalta.
3. Joukkoliikenteen infra- ja operointikustannusten kumulatiivisen kehityksen tarkastelu kuntakohtaisesti ja koko HSL-alueen osalta vähintään suurten infrahankkeiden suunnitteluvaiheessa päivitettävillä pitkän aikavälin ennusteilla, jotka tukevat jäsenkuntien hankekohtaista päätöksentekoa.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Tiedot päivitetään vuosittain kolmen vuoden toiminta- ja taloussuunnitelmajaksolle.

PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 3/3

Tavoite 3: Joukkoliikenteen toimivuuden parantaminen ja vastuullisuus.

Mittarit	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q3	Kuvaus toteumasta
1. Suunnitelman laatiminen pandemian liikkumiseen aiheuttamiin muutoksiin sopeutumiseksi.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Liikenteen suunnittelussa tarjonnan suuntaaminen ja tuottavuuden kehittäminen on osa jatkuvaa toimintaa. Liikenteen sopimusten joustovaroja käytetään jatkuvasti, uudelleen neuvottelulle ei vielä tunnistettu tarvetta.
2. Alueittainen asiakas- ja asukastyytyväisyys vuosittain.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Kesäkuun suositteluindeksi (NPS-luku) oli 9, mikä vastaa tyydyttävää tulosta. Suositteluhaluus laski Espoon C:tä lukuun ottamatta kaikilla vyöhykkeillä ja markkina-alueilla maaliskuun tutkimukseen verrattuna. Suositteluindeksi oli korkein D-vyöhykkeellä (26) ja matalin Helsingin A-vyöhykkeellä (-7). Suositteluindeksi laski eniten Vantaan C:llä. Markkina-alueiden kohdalla itä ja länsi (molempien NPS-luku 12) suoriutuivat etelän aluetta (-5) paremmin. Syksyn tulokset valmistuvat myöhemmin.
3. Joukkoliikenteen co2-päästöt vuoteen 2025 mennessä vähintään -90 % verrattuna vuoden 2010 tasoon.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Päästötavoite on saavutettavissa jakeluvelvoitteen kasvaessa sekä sähköbussien ajosuoritteen noustessa yli 50 % ajosuoritteista. Uutena hankittavien linja-autojen päästöttömyys sisältyy kalustovaatimukseen. Sähköbussuja on saatu kilpailutuksissa liikenteeseen tavoitteita nopeammin.

Suositteluindeksi (NPS) postinumberoalueilla



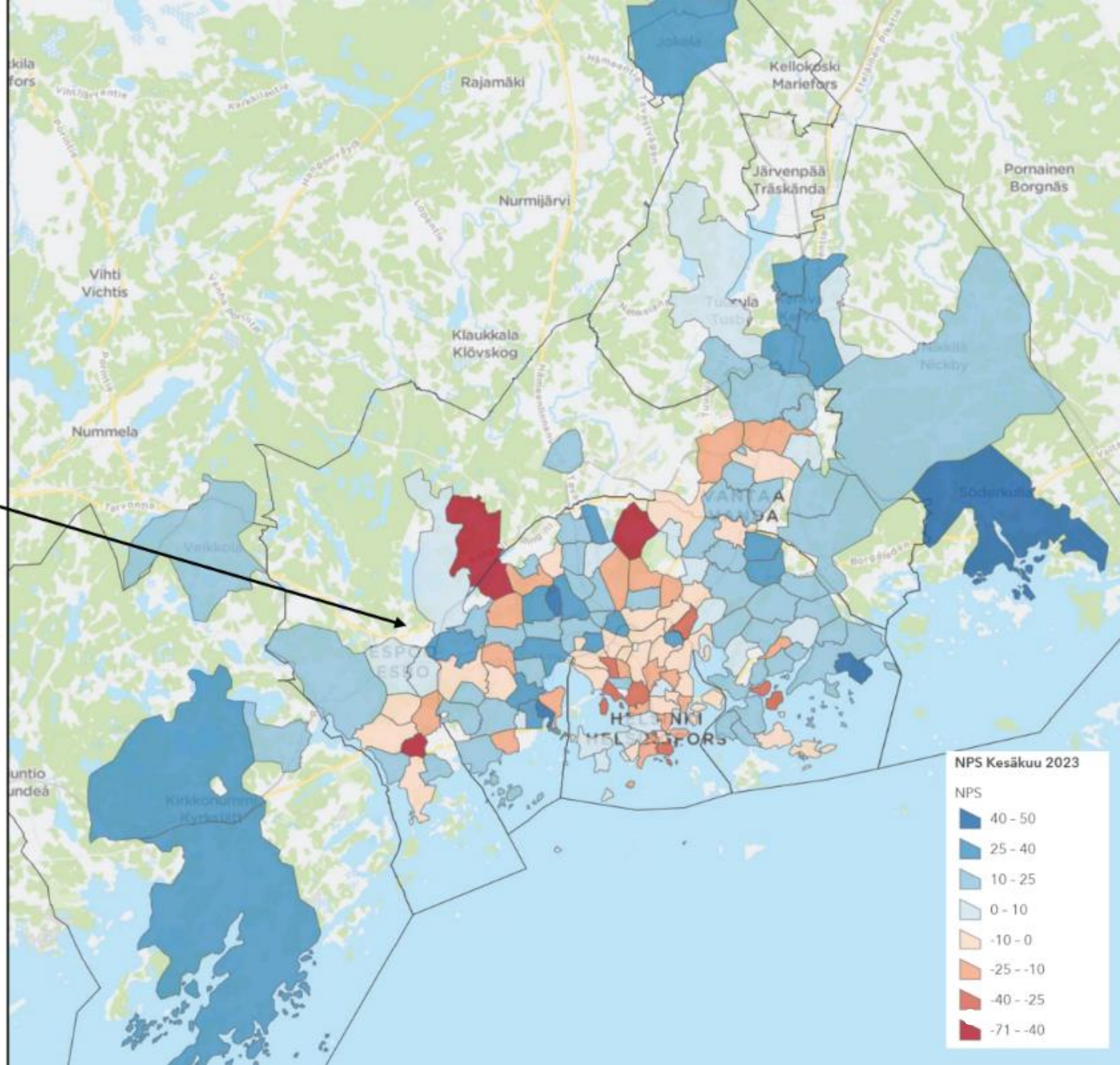
Kartalla esitetään
postinumberoalueet,
joilta on vähintään 10
vastausta

Taloustutkimuksen tulkintaohje:

- 40+ erinomainen
- 20-39 hyvä
- 0-19 tyydyttävä
- Alle 0 heikko tulos

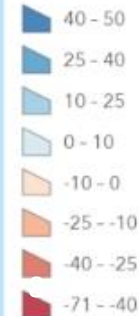
[Linkki
karttaan](#)

LIITE: Konsernijaosto 20.11.2023 / 6 §



NPS Kesäkuu 2023

NPS



Tuottavuusohjelman seuranta 1/2

Osa-alue	Toimenpiteiden arvioitu taloudellinen yhteisvaikutus 2023	Arvioitu kumulatiivinen taloudellinen vaikutus strategiakauden loppuun	Ennuste toteumasta 2023	Kuvaus toteumasta
LIPUT, HINNOITTELU JA MARKKINOINTI	21,2 milj. euroa	Lisätulo 38,1–130,9 milj. euroa	Toteutuu	Strategiakauden lisätuloarvion haarukkaan vaikuttavat hinnoittelu- ja tariffiratkaisut sekä matkustajamäärien kehitys. Vuoden 2023 hinnoittelumuu- tokset: keskim. hintojen korotus +8 %, aleryhmä1 alennuksen muutos 45 % --> 40 % sekä panostukset yritysmyyntin lisäämiseksi. Matkustajamäärät jäävät ennusteen mukaan tavoitteesta kuluvana vuonna ja vuonna 2024 tarvitaan lisäpanostusta kasvuun. HSL:n hallitus päättää vuoden 2024 hinnoista lokakuussa 2023.
OPEROINTI- KUSTANNUKSET JA LINJASTOSUUNNIT TELU	Kustannusindeksien muutokset hankaloittavat euromääräisen vaikutuksen arviointia.	Säästö 42,6–67,2 milj. euroa	Toteutuu	Liikennöintikauden 2023–24 aikataulujen suunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota linjojen eurot/nousu-mittariin ja pyritty parantamaan tätä aikataulusuunnittelun toimenpitein. Syysliikenteen 2023 bussiliikenteessä aikataulujen mukainen kalustomäärä on noin 3 % pienempi kuin vuoden 2022 syksyllä. Metroliikenteen osalta toteutetaan kysynnän ja tarjonnan kohdentamista ottamalla käyttöön eri vuorovälit ruuhka-ajan liikenteessä. Junaliikenteen osalta säästöjä ei synny sopimuksen ollessa jo minimitasolla.

Tuottavuusohjelman seuranta 2/2

Osa-alue	Toimenpiteiden arvioitu taloudellinen yhteisvaikutus 2023	Arvioitu kumulatiivinen taloudellinen vaikutus strategiakauden loppuun	Ennuste toteumasta 2023	Kuvaus toteumasta
IT-KUSTANNUKSET JA HANKINNAT	2 milj. euroa	Säästö 19,1 milj. euroa	Toteutuu osittain	Kehittäminen painottuu digitaalisten palveluiden kehittämiseen ja myynnin keskittämiseen digitaalisiin kanaviin. Lipputilihankkeen rakennusvaiheen aikana IT-kustannusten säästöpotentiaali realisoituu strategiakauden lopulla 2025.
MUU SISÄISEN TOIMINNAN TEHOSTAMINEN	Arvioidaan tilinpäätökseen	Säästö 8,4 M€ Lisätulo 0,6 M€	Toteutuu	Toimenpiteinä toimitilojen keskittäminen Itä-Pasilaan sekä palvelumaksujen käyttöönotto. Edellisvuoden organisaatiouudistuksen jälkeinen organisaatio- ja toimintamallin arviointi tehtiin 06/2023. Myös HSL:n prosessikartta ja keskeiset prosessit määriteltiin kesäkuuhun 2023 mennessä. Kriittisen osaamisen yksikkö- ja ryhmäkohtaiset kehittämissuunnitelmat ohjaavat kehittämistä.

HSL:n omien strategisten tavoitteiden toteuma-arvio

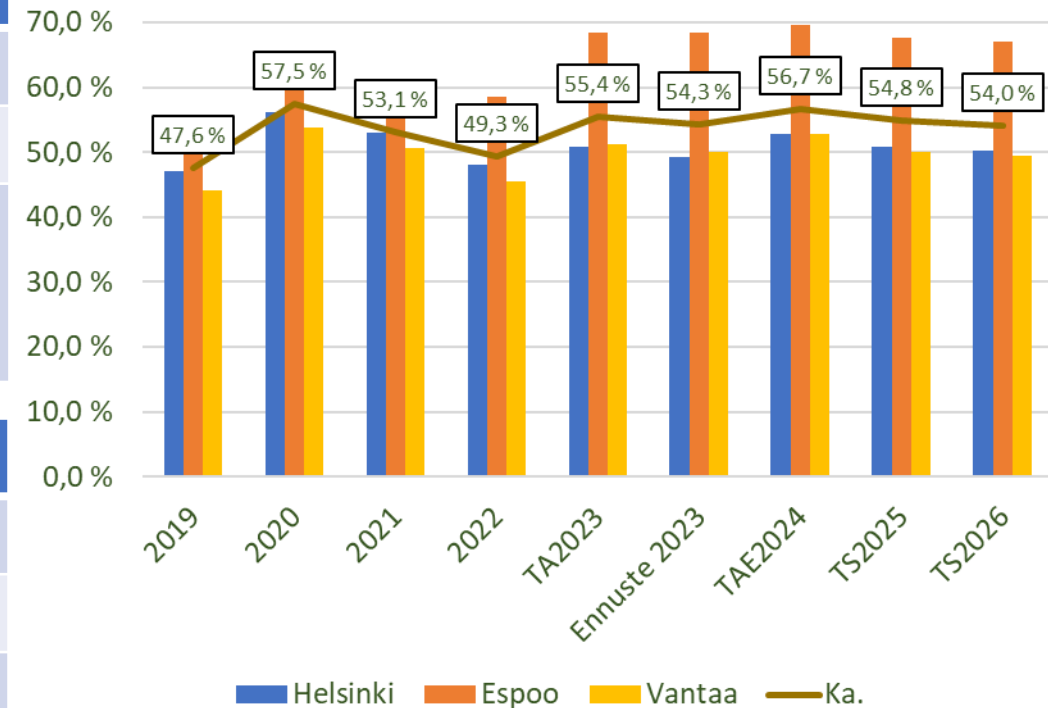
Strateginen tavoite	Mittari	Tilinpäätös 2022	Ennuste OVK 2-2023	Tavoite 2023	Alustava TTS 2024–2026 2025	Tavoite 2025
Kohti päästötöntä joukkoliikennettä	CO2-päästöt	-53 % vrt. 2010 taso	-63 % vrt. 2010 taso, ei toteudu	-69 % vrt. 2010 taso	-90 % vrt. 2010 taso, toteutuu	-90 % vrt. 2010 taso
Joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa	Nousut	304 milj.	352 milj., ei toteudu	362 milj.	400 milj., toteutuu	400 milj.
Kustannustehokas joukkoliikenne	Matkustajakilometri-kustannus pl. infra	0,30 €/km	0,23 euroa/km, toteutuu	0,28 €/km	0,27 euroa/km, ei toteudu	0,25 €/km
Tasapainoinen talous	Tulot yhteensä (ilman tukia ja kuntaosuuksia)	338 M€	398 milj. euroa, toteutuu	390 M€	428 milj. euroa, toteutuu	400 M€
Tasapainoinen talous	Kuntaosuus (ilman koronatukia)	56,0 %	54,3 %, toteutuu	55,0 %	54,8 %, toteutuu	50-55 %*

*Tavoite ei PKS-omistajaohjaustavoitteen mukainen.

Tunnusluvut tarkastelujaksolta

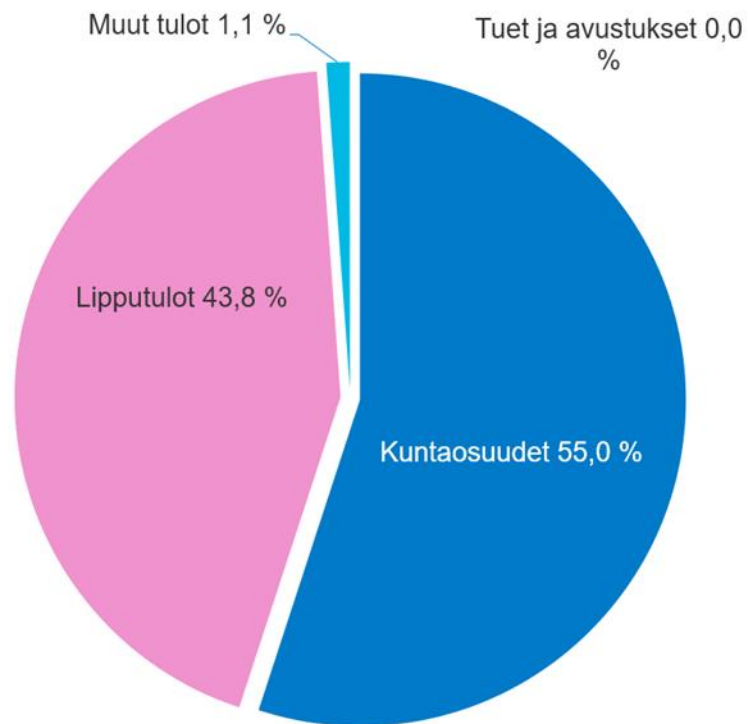
Sitovat erät	TA 2023, euroa	Toteuma 1-9/2023	Ennuste 2023
Toimintamenot	876 000 000	612 843 537	860 340 000
Investointimenot	23 387 000	14 304 469	22 862 900
Kuntaosuudet vähennysten jälkeen	467 307 000 (Helsinki 50,8 %, Espoo 68,4 %, Vantaa 51,3 %)	350 480 250	460 966 000 (Helsinki 49,2 %, Espoo 68,5 %, Vantaa 50,0 %)

Muut tunnusluvut	TA 2023, euroa	Toteuma 1-9/2023	Ennuste 2023
Toimintatuotot	869 927 000	636 848 230	842 938 960
Lipputulot	381 041 000	278 987 604	376 101 176
Operointikustannukset	596 041 000	411 790 576	570 248 875

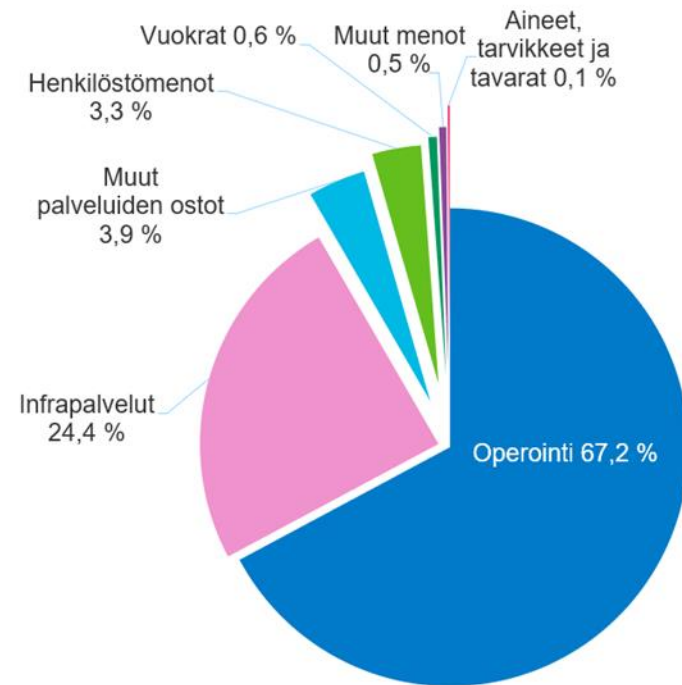


Toimintatuottojen ja -kulujen jakautuminen 1–9/2023

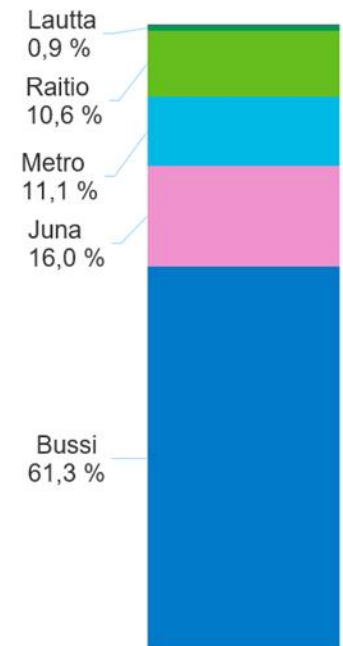
Toimintatulojen jakauma 1-9/2023



Toimintamenojen jakauma 1-9/2023



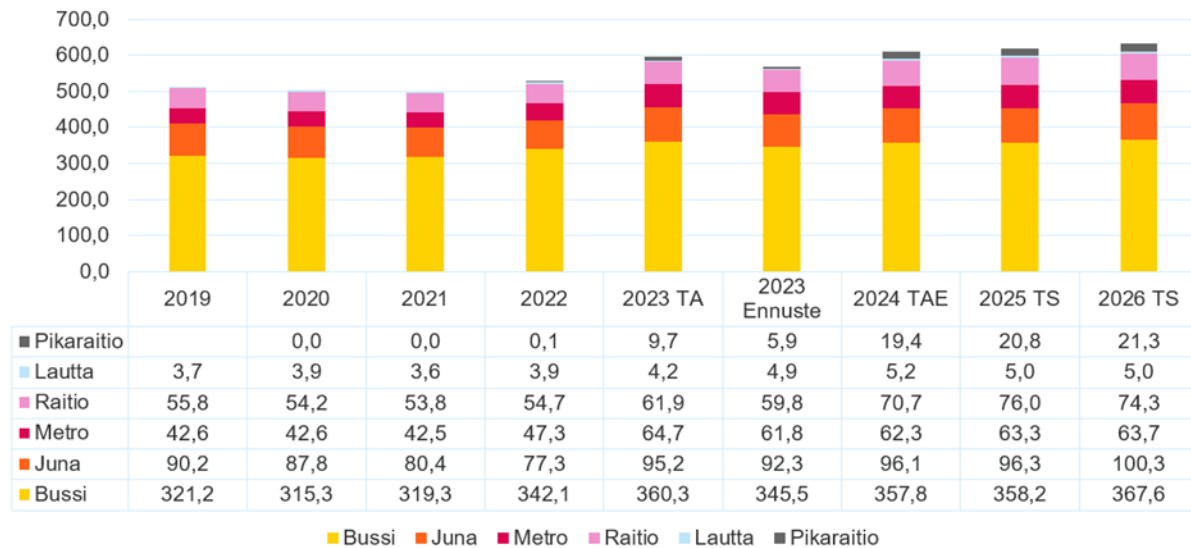
Operointikustannukset yhteensä 411,8 milj. euroa, joista



Operointi- ja infrakustannusten kehitys

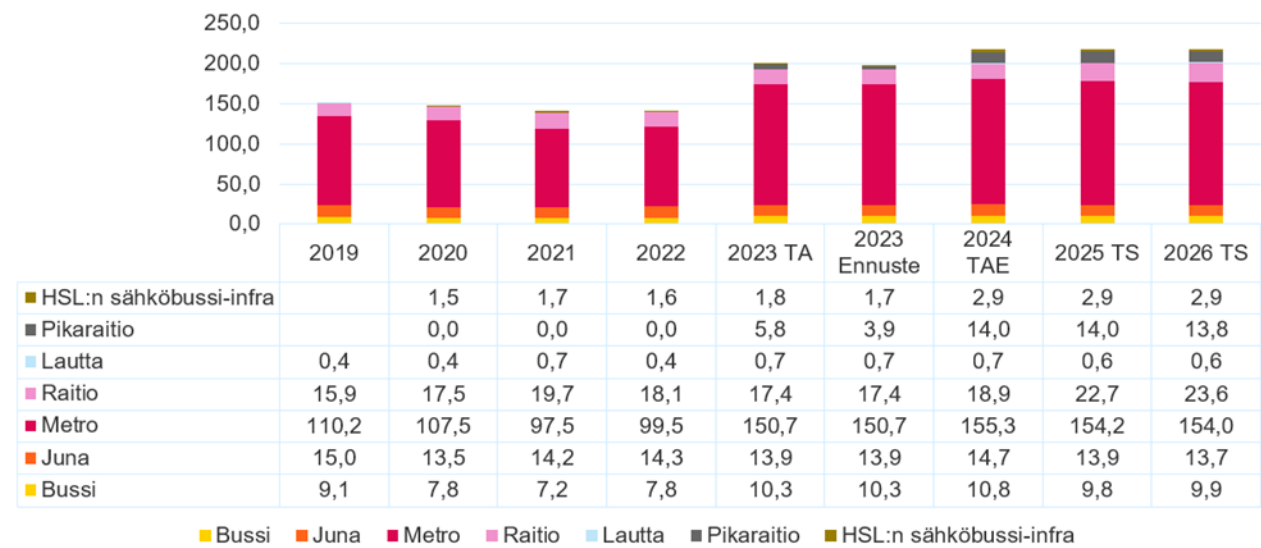
Operointikustannukset

Operointikustannukset vuonna 2023 ovat ennusteen mukaan yhteensä 570 M€ 68 % toimintamenoista



Infrakustannukset

Infran käyttökustannukset vuonna 2023 ovat yhteensä 199 M€ 24 % toimintamenoista. Ennustetta tarkennetaan syksyllä Pikaratikan aikataulun tarkentuessa.



Taseen tunnuslukujen kehitys

Tunnusluku	2022	2021	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	39,1 %	13,2 %	5,5 %	50,3 %
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	15,3 %	16,0 %	19,4 %	10,4 %
Velat ja vastuut, % käyttötuloista	8,3 %	7,6 %	10,2 %	7,5 %
Kertynyt yli-/alijäämä, M€	70 412	8 353	-5 833	65 223
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	51 €	6 €	-4 €	49 €
Lainakanta 31.12., M€	39 474	44 737	50 000	0 €

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)

Olennot nostot toiminnasta tammi-syyskuussa 2023:

- Asukaskohtainen vedenkulutus on laskussa, mutta kokonaiskulutuksen laskua kompensoi asukasmäärien nousu. Vesihuollon käyttömaksut ovat toteumassa alle talousarvion. Perusmaksut kompensoivat eroa hieman johtuen kasvaneista kerrosneliöistä. Liittymismaksujen toteuma jää alle talousarvion johtuen rakentamisen hiljentyemisestä.
- Kuljetuspalveluissa kerätyn jätemäärän kasvu on kääntynyt laskuun. Sekajätteen, biojätteen ja käsiteltyjen jätteiden määrät jäävät alle talousarvion. Sortti-asemien asiakasmäärä on kasvanut, mutta jätteitä on vastaanotettu vähemmän. Käsittelypalveluissa sähkön myyntihinnan laskua ja laskeneiden jätemäärien tuottojen menetystä kompensoi säästöt toimintakuluissa.
- TTS-kaudella 2024–2026 toimintaympäristö säilyy riskisenä ja kriittisen infrastruktuurin turvaaminen on keskeistä. Laskutetun vesimäärän arvioidaan kasvavan 0,5 % vuosittain. Vesihuollon käyttömaksut, perusmaksut ja liittymismaksut sekä kiinteistöjen jätemaksut nousevat. HSY:n tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä. HSY:n lisävelkaantuminen jatkuu koko suunnittelukauden ajan, ja lainojen hoitokulut kasvavat markkinakorkojen nousun myötä.

PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 1/3

Tavoite 1: Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %

Mittarit	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q3	Kuvaus toteumasta
1. Tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja mittareiden tarkentaminen.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Hankintojen kehittämisen kokonaisuus on käynnistetty tavoitteiden ja tarpeiden määrittelyllä sekä taloudellisella analyysillä. Kustannustietoisuutta parantava yhteisten palveluiden palvelukatalogin kokoaminen on käynnissä. Talouden ennustamista ja kustannustietoisuutta on parannettu kehittämällä tulosanalyysijä ja ennusteprosessia. Prosessijohtamisen projektissa kehitetään malli prosessien johtamiselle ja päivitetään prosessikartta.
2. Tuottavuusohjelman toimeenpano, toiminnan selkeä suuntaaminen perustehtävään ja investointiohjelman mitoitus sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi niin, että tarvetta vesihuollon tariffien reaalisille hinnankorotuksille pystytään hillitsemään.	Toteutuu osittain	Toteutuu osittain	Toteutuu osittain	HSY:n strategisena tavoitteena on nettovelanoton nollaaminen strategiakauden aikana. Tämänhetkisen ennusteen mukaan tähän tavoitteeseen päästään jos asiakasmaksujen kehitys, toiminnan käyttömenot ja investoinnit toteutuvat suunnitelman mukaan.
3. Toimintamenot e/asukas	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Ennustetaan toteutuvan tavoitteen mukaisesti: 146 euroa/asukas (tavoite 150 euroa/asukas).

PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 2/3

Tavoite 2: Ympäristövastuullisuuden lisääminen

Mittarit	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q3	Kuvaus toteumasta
1. Yhdyskunta- ja kotitalousjätteen kierrätysaste vuosittain, tavoitetaso 2023: vähintään 56 % (vuoden 2025 tavoitetaso 60 %)	Ei toteudu lainkaan	Ei toteudu lainkaan	Ei toteudu lainkaan	Biojätteen erilliskeräyksen laajeneminen valmistuu vuonna 2024. HSY kehittää lajitteluneuvontaa ja -viestintää sekä parantaa kohderyhmätuntemusta selvitystyön pohjalta. Biojätteen erilliskeräyksen laajeneminen vaikuttaa vuoden 2023 lopulla, ja todellinen lukema selviää syksyllä 2024. Sekajättemäärän ennustetaan vähenevän.
2. Kasvihuonekaasupäästöjen määrä HSY:n omassa toiminnassa ja ulkoisissa palveluissa. Tavoitetaso 2023: enintään 102 000 t CO ₂ -ekv	Toteutuu	Toteutuu	Ei toteudu lainkaan	Viikinmäen puhdistamolla muodostui keväällä normaalia enemmän typpioksiduulipäästöjä. Tilanne tasaantui kesän aikana, mutta poikkeama on huomioitu ennusteessa. Blominmäen suhteessa pienemmät päästöt Suomenojan mallinnukseen verrattuna näkyvät kokonaismäärissä paremmin vasta 2024.
3. Hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen hiilineutraalisuustavoitteeseen 2030 pääsemiseksi.	Toteutuu	Toteutuu osittain	Toteutuu	HSY toteuttaa aktiivisesti Hiilineutraali HSY -ohjelmaa vuosille 2022-2030. Vuodelle 2023 ohjelmalle asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutetaan. Vaikka 2023 kasvihuonekaasujen päästötavoite ei täyttyne, nykyisellä kehityksellä ohjelman v. 2025 tavoite tullaan kuitenkin saavuttamaan huomioiden suunnitellut ja käynnistetyt päästövähennystoimet ja projektit.

PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 3/3

Tavoite 3: Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen

Mittarit	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q3	Kuvaus toteumasta
1. Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain.	Ei toteudu lainkaan	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu	Q3-tulokset ovat tavoitetasolla ja ennustetta nostaa seutu- ja ympäristötiedon sidosryhmien asiakaspalautteet. Palvelutoiminnan ja asiakkuuksien johtamisen kehittämiseksi on käynnistetty asiakkuudenhallinnan hanke, jossa vuonna 2024 luodaan sähköinen asiointikanava OmaHSY. Sortti- asemien palveluiden monipuolistamista ja laajentamista suunnitellaan 2024.
2. Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä, tavoitetaso 2023: enintään 19 %.	Ei toteudu lainkaan	Ei toteudu lainkaan	Ei toteudu lainkaan	Talousvesiverkoston laskuttamattoman veden vähentämiseen tähtäävä ohjelma on valmistunut 2023 ja toteutus on käynnissä. Vesihuollon investointiohjelma sisältää tavoitteita, joiden myötä vesijohtoverkoston vuotoisuutta pystytään vähentämään. Verkostojen vuotavuutta hallitaan saneerausten lisäksi vesijohtoverkoston vuotavuuden vähenemiseen tähtäävien toimenpideohjelman avulla. Strategiakauden investointitasolla ei kuitenkaan pystytä taittamaan saneerausvelan kasvua. Ennuste 2023 toteumasta 20 %.

Tuottavuusohjelman seuranta

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2023	Toteuma 1-9/2023	Ennuste toteumasta 2023
Kestävä talous	Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Toimintamenot eur/as/v	150 eur/as	Ennuste 2023: 146 eur/as	Toteutuu
Kestävä talous	Tasapainoinen talous	Lisävelka eur/as/v	41 eur/as	Ennuste 2023: 41 eur/as	Toteutuu
Kestävä talous	Tasapainoinen talous	Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä	Enintään 19 %	Ennuste 2023: 20 %	Ei toteudu

Tuottavuusohjelman keskeisten vuoden 2023 toimenpiteiden eteneminen ja niiden taloudelliset vaikutukset

Toimenpide	Eteneminen	Taloudellinen vaikutus
Hankintatoimen kehittämien	HAKA-hanke etenee. Benchmarkkausten avulla rakennetaan yhteistä ymmärrystä tavoitetilasta.	HSY ei ole vielä tehnyt arviointia. Sisältää taloudellisen potentiaalin.
Prosessien kehittäminen	Prosessijohtamisen kehittämisen projekti on käynnistynyt. Kesään 2024 mennessä päivitetään HSY:n prosessikartta ja prosessien omistajuudet. Projektissa luodaan menetelmät prosessikehittämiseksi ja prosessipoikkeamien hallinnalle. Pilotoinnilla varmistetaan menetelmän toimivuus.	HSY ei ole vielä tehnyt arviointia. Suurin osa vaikutuksista liittyy toiminnan sujuvoittamiseen ja tehostumiseen.
Digitalisaation hyödyntäminen	Linjavastuisesti johdettu kokonaisuus.	HSY ei ole vielä tehnyt arviointia. Sisältää taloudellisen potentiaalin.
Kustannustietoisuudella johtaminen	Kustannustietoisuuden parantaminen on aloitettu kehittämällä toteuma- ja ennusteprosessia. Hallinnollisten roolien palvelukatalogia kootaan yhteisen keskustelun mahdollistamiseksi sisäisistä palveluista. Tuottavuusmittaroinnista on päätetty teettää opinnäytetyö.	Ei välitöntä taloudellista vaikutusta.

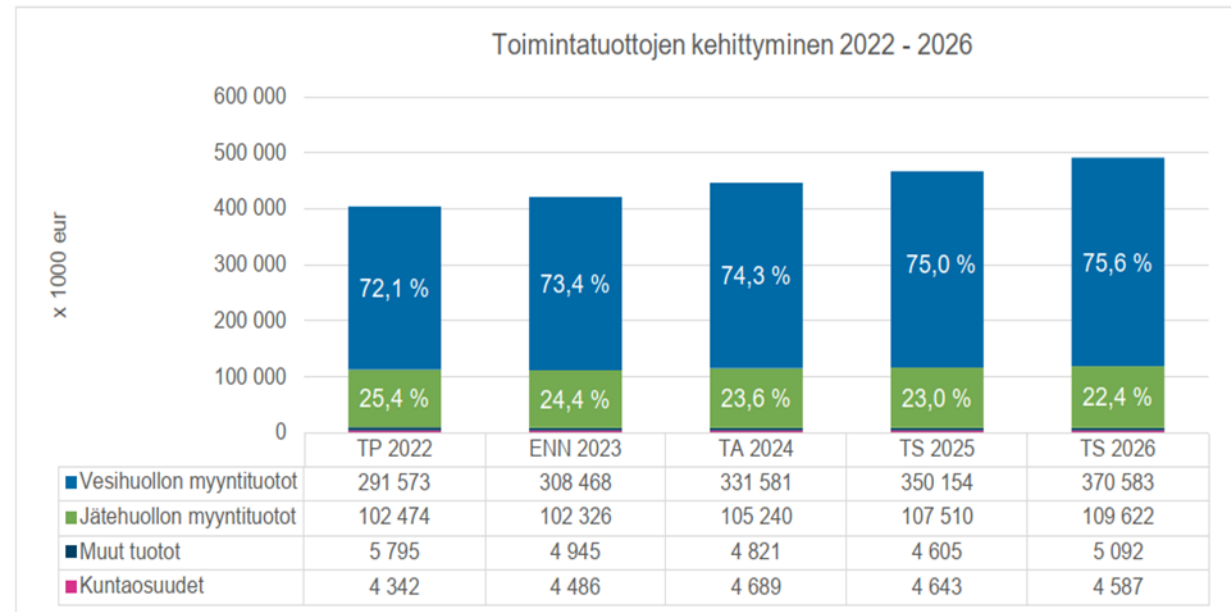
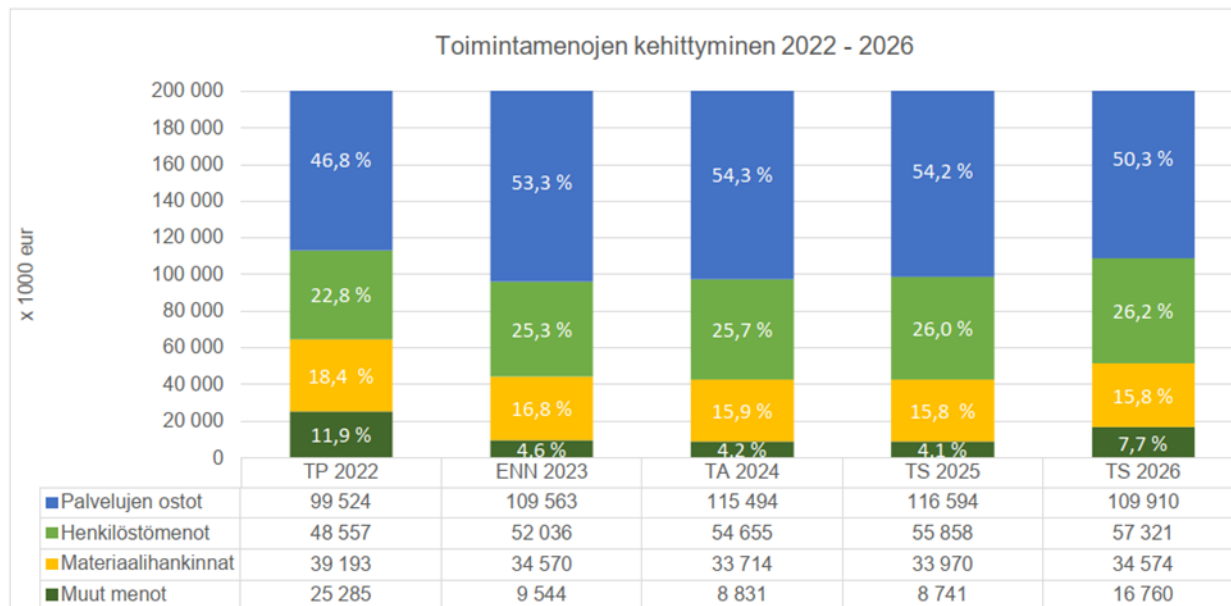
Tunnuslukujen seuranta

Sitovat erät	TA2023, euroa	Tot. 1–9/2023	Ennuste 2023
Jätehuollon investointimenot (netto)	24 270 000	13 744 000	23 528 000
Jätehuollon toimintamenot	87 400 000	54 131 000	85 211 000
Vesihuollon Investointimenot (netto)	177 000 000	84 578 000	177 000 000
Vesihuollon toimintamenot	124 380 000	74 542 000	118 947 000

Tuottavuuden kehittyminen



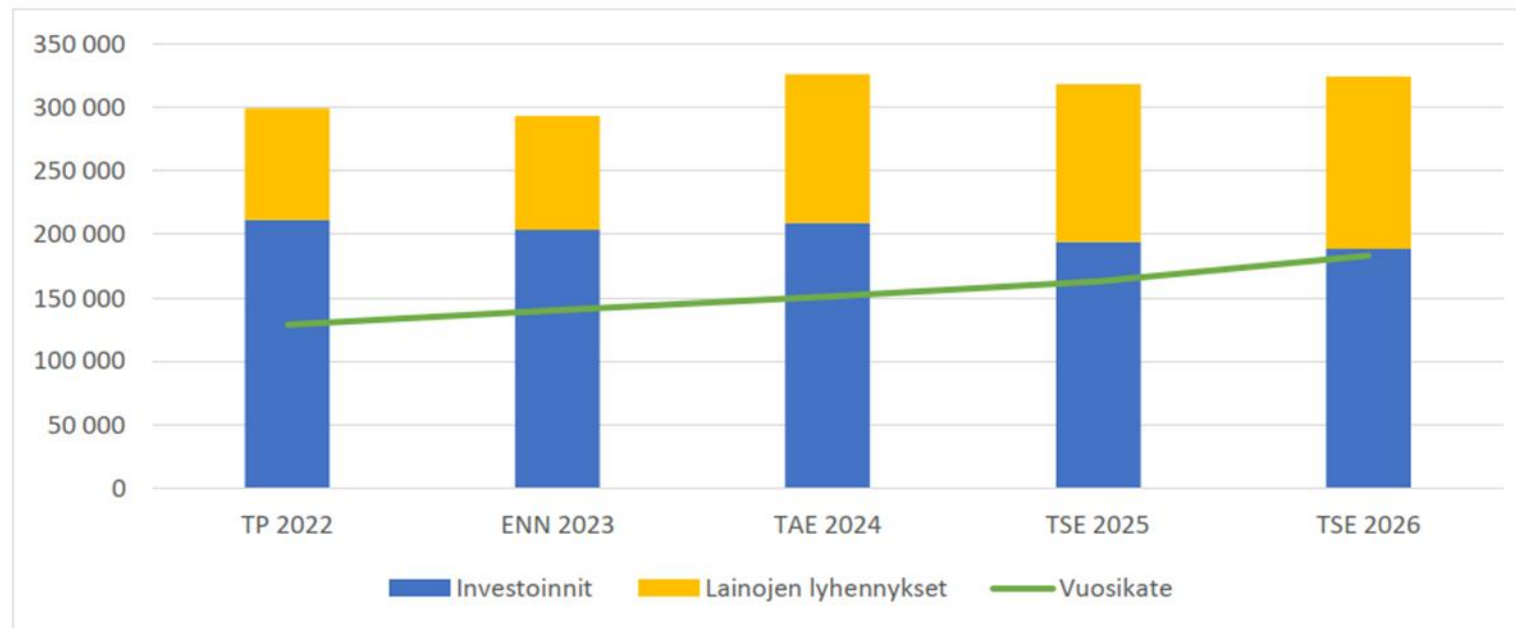
Toimintamenojen ja toimintatuottojen kehitys, ennuste 2023



Tulorahoituksen riittävyys

Tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys pääomamenojen maksamiseen

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2024 vuosikate on 150,9 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 325,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat 318,1 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 324,1 miljoonaa euroa. Erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi suunnitellulla tasolla joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 489 miljoonaa euroa.



Taseen tunnuslukujen kehitys

Taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 826 304	2 874 846	2 939 681	2 985 578	3 020 007
Oma pääoma	779 673	763 164	763 982	773 609	801 626
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 836 220	1 909 306	1 965 325	2 005 927	2 015 546
- lainat jäsenkunnilta	1 118 002	1 104 002	1 054 116	1 022 173	990 230
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	630 756	717 841	823 746	896 292	937 854
- liittymismaksut	87 462	87 462	87 462	87 462	87 462
Omavaraisuusaste (%)	27,0 %	25,9 %	25,3 %	25,2 %	25,9 %

Lisätietoja

PKS-raportoinnista vuonna 2023 vastaa Espoon kaupunki.

Yhteystiedot: konserniohjaus@espoo.fi



VD/6540/02.01.02.02/2023

PT/K-ML/RK-K/JN

Konserniohjaus kävi Kiinteistö Oy Tiedepuiston kanssa 12.10.2022 omistajaohjauskeskustelun, jonka tarkoituksena oli varmistaa omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Keskustelussa olivat läsnä konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi sekä yhtiön toimitusjohtaja Johannes Nieminen ja hallituksen puheenjohtaja Perttu Koistinen.

Yhtiö omistaa vuonna 1988 valmistuneen tiedekeskusrakennuksen piha-alueineen, joka on vuokrattu Tiedekeskussäätiölle. Kiinteistöllä toimii Tiedekeskus Heureka. Yhtiön maanvuokrasopimus on voimassa vuoden 2037 loppuun asti. Lisäksi yhtiö on vuokrannut piha-alueita erillisellä toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella.

Voimassa oleva yhtiön ja säätiön välinen vuokrasopimus on solmittu vuonna 2012. Vuokrasopimus on pääomavuokrasopimus ja sen mukaan vuokralainen vastaa kaikista kiinteistön huolto-, lämmitys-, vesi- ja sähkökustannuksista sekä piha- ja viheralueiden hoitokustannuksista. Vuokranantajan vastuulle kuuluvat peruskorjaukset.

Yhtiön liikevaihto muodostuu pääosin Tiedekeskussäätiön maksamasta vuokrasta ja kulut poistoista. Tilikaudella 2022 liikevaihto oli yhteensä 1,725 miljoonaa euroa ja yhtiön tilikauden tulos 186 000 euroa. Oma pääoma oli vuoden 2022 lopussa n. 11,7 miljoonaa euroa ja vieras pääoma noin 5,7 miljoonaa euroa. Yhtiön toteumaluvuissa 1–9 liikevaihto oli 1,487 miljoonaa euroa ja tulos 397 241 euroa. Vuoden 2023 budjetissa liikevaihto on 1,983 miljoonaa euroa ja tulos noin 400 000 euroa. Yhtiötä kehoitettiin selvittämään, onko yhtiön poistopohjaa hyödynnetty optimaalisesti tuloksen tasaamiseksi.

Yhtiölle oli asetettu vuoden 2023 tavoitteiksi, että yhtiön tulos ilman poistoja on positiivinen ja PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöön huomioiminen. PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttamisasteeksi on tavoitteessa määritelty 100 %. Näiden lisäksi vastuullisuustavoitteeksi asetettiin, että sähköautojen latausinfra käyttötarve kartoitetaan. Yhtiön ennusteen mukaan tavoitteet toteutuvat täysin.

Yhtiön näkemyksen mukaan omistajapoliittiset linjaukset on huomioitu yhtiön toiminnassa. Yhtiön näkemyksen mukaan omistajapoliittiset linjaukset ovat sopivia ja voisivat säilyä pitkälti nykyisen kaltaisina. Tavoitteena on turvata, että Tiedekeskus Heurekan toiminta säilyy Vantaalla kustannustehokkaalla tavalla huomioiden näyttelytoiminta ja sen edellyttämät tekniset ratkaisut.

Yhtiö on huomioinut toiminnassaan vastuullisuusnäkökulmia. Vuoden 2022 pääinvestointi, ilmanvaihdon peruskorjaus, pudotti omalta osaltaan laskennallista sen alueen ilmanvaihtoon liittyvää energiankulutusta noin 50 %. Yhtiö on lisäksi mahdollistanut aurinkopaneelien asentamisen rakennuksen uuden katon puolelle, mikä on lisännyt uusiutuvan energian käyttöä rakennuksessa. Lisäksi vesikattojen peruskorjauksen myötä on mahdollista kasvattaa aurinkopaneelien määrää, jolloin uusiutuvan energian osuus tiedekeskuksen käyttämästä energiasta kasvaa edelleen. Aurinkopaneelien hankinnasta vastaa Tiedekeskussäätiö.



Yhtiöllä on lähitulevaisuudessa merkittäviä rakennukseen liittyviä peruskorjauksia, joilla varmistetaan rakennuksen toimivuus ja energiatehokkuus. Näitä ovat muun muassa vesikattojen peruskorjaus, erilaiset sähköasennukset sekä hissien uusiminen. Yhtiö pyrkii toteuttamaan peruskorjaukset tulo-rahoituksella. Sen lisäksi yhtiöllä on käytössä luottolimiitti, jonka se voi tarvittaessa ottaa käyttöön investointien rahoittamiseen.

Yhtiö osallistui keväällä järjestettyyn hallitustyön arvioinnin ja kehittämisen kyselyyn. Kyselyyn vastasi yhteensä neljä henkilöä. Pääosin tulokset olivat hyvällä tasolla ja yleisesti tulokset aiempaa parempia. Vastausten perusteella hallitus toimii yhtiön edun mukaisesti ja hyödyntää omaa osaamistaan. Hallituksella on hyvä keskustelukulttuuri ja se on onnistunut budjetoinnissa. Kehityskohteena tunnistettiin tarve perehtyä talotekniikkaan ja aurinkosähkön mahdollisuuksiin. Yhtiön toimitusjohtaja on vaihtunut kesällä 2023 ja yhtiö hankkii nyt muiden kaupungin kiinteistöyhtiöiden tavoin isännöintipalvelut VTK-konsernilta.

Yhtiö on toimittanut Targetor-työvälineeseen riskienhallintasuunnitelman ja sisäisen valvonnan selonteon ja raportoi siitä kaupungille seuraavan kerran joulukuussa.

Yhtiö toi viime keskustelussa esiin huolensa Vantaanjoen jokirantaan suunnitellun sauna-ravintolarakennuksen aiheuttamista potentiaalisista haitoista kiinteistössä toimivan Tiedekeskus Heurekan toiminnalle. Yhtiö kannattaa Vantaanjoen jokirannan elinvoiman kehittämistä, kunhan suunnitelmat yhteensovitetään Tiedekeskuksen ja kiinteistöyhtiön toiminnan kanssa. Yhtiön tulee myös jatkossa käydä aktiivista vuoropuhelua kaupunkiympäristön toimialan kanssa jokirannan kehittämiseen liittyen.

Konsernijaosto 20.11.2023 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä pidetty omistajaohjauskeskustelu tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Yhtiön esitys / Kiinteistö Oy Tiedepuisto, 12.10.2023

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

Konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kiinteistö Oy Tiedepuisto

Omistajaohjauskeskustelu



Kuva: Heureka

Perttu Koistinen, puheenjohtaja
Johannes Nieminen, toimitusjohtaja
12.10.2023

Yhtiön yleisesittely

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Vantaan kaupungilta vuokratulla tontilla nro 1 korttelissa 61137, Vantaan kaupungin Tikkurilan kaupunginosassa, olevia ja rakennettavia rakennuksia, rakennelmia ja laitteita. Yhtiön omistama vuonna 1988 valmistunut tiedekeskusrakennus piha-alueineen on vuokrattu Tiedekeskussäätiölle ja kiinteistöllä toimii Tiedekeskus Heureka. Voimassa oleva yhtiön ja säätiön välinen vuokrasopimus on solmittu 12.4.2012 ja se on pääomavuokrasopimus siten, että vuokralainen vastaa kaikista kiinteistönhuolto-, lämmitys-, vesi- ja sähkökustannuksista sekä piha- ja viheralueiden hoitokustannuksista. Vuokranantaja vastaa peruskorjauksista. Vantaan kaupunki omistaa yhtiön koko osakekannan.

Hallitus: Perttu Koistinen (pj), Olavi Lehtonen (vpj), Marianne Träskman, Mila Kangasniemi, Markku Naumanen, Mirva Pajanne

Toimitusjohtaja: Johannes Nieminen alkaen 1.8.2023

Tulos	Tot 2022	Budj 2023	Tot 1-9/2023
Liikevaihto	1 725 875	1 983 362	1 487 522
Ylläpitokulut	- 9 233	0	-3 076
Kiinteät kulut	-144 651	-143 000	-153 788
Henkilöstökulut	-29 097	-31 725	-15 640
Poistot ja arvonalentumiset	-1 300 245	-1 352 000	-781 479
Liiketoiminnan muut kulut	-13 152	-23 650	-13 863
Rahoituserät	-9 359	-30 550	-103 591
Tulos ennen satunnaisia eriä	220 137	402 437	416 086
Tuloverot	-33 830	0	-18 845
TILIKAUDEN TULOS	186 307	402 437	397 241

Tase	Tot 2022	Tot 1-9/2023
Pysyvät vastaavat	16 889 763	16 382 870
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	519 791	211 935
VASTAAVAA YHTEENSÄ	17 409 554	16 594 806
Oma pääoma	11 692 474	12 080 091
Pitkäaikainen vieras pääoma	4 492 865	4 492 865
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 224 215	21 849
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	17 409 554	16 594 806

Tavoitteiden toteutuminen 2023

2022 1-9/2023

Kestävä ja vastuullinen taloudenpito: 186 307 € 397 241 **Toteutuu täysin**
Positiivinen tilikauden tulos

PTS:n mukaisten vuosittaisten 100 % 100 % **Toteutuu täysin**
toimenpiteiden toteuttaminen
hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla
sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen
PTS:ssä 100%

Sähköautojen latausinfraan käyttötarpeen - 100 % **Toteutuu täysin**
kartoitus

Käyttäjän kanssa on keskusteltu latausinfraa. Vuosittaiset suunnitellut toimenpiteiden 100 % riippuu vesikaton pienen osan peruskorjauksesta, joka voi siirtyä ensi vuodelle.

Kaupungin omistajapoliittiset linjaukset

- Linjausten heijastuminen yhtiön toimintaan ja niiden ajantasaisuus

Yhtiö vuokraa omistamaansa rakennusta pääomavuokramallilla Tiedekeskussäätiölle. Ylläpidosta vastaa Tiedekeskussäätiö. Omistuksen perusteena on turvata tiedekeskustoiminnan pysyminen Vantaalla kokonaistaloudellisesti kustannustehokkaalla tavalla.

Yhtiön on varmistettava rakennuksen arvon säilyminen ja turvattava edellytykset tiedekeskustoiminnalle ilman keskeytyksiä laajoilla aukioloajoilla. Kiinteistön pitkän tähtäimen suunnitelmaa suunnitellaan tarkoituksenmukaisesti ja korjaukset suoritetaan PTS:n mukaisesti. Kaupunki osallistuu joenrannan alueen kehittämiseen kiinteistön omistajana.

Yhtiön näkemyksen mukaan omistajapoliittisten linjaukset on huomioitu yhtiön toiminnassa.

- Vastuullisuusteemojen tunnistaminen yhtiön toiminnassa

Yhtiö huomioi kaikessa toiminnassaan yhteiskunnallisesti merkittävät tai omistajan erikseen asettamat tavoitteet kuten esim. investointien hiilineutraaliuden. Vuoden 2022 pääinvestointi pudotti omalta osaltaan laskennallista sen alueen ilmanvaihtoon liittyvää energiankulutusta noin 50 %.

Yhtiön rakennukseen on käyttäjän toimesta toteutettu aurinkopaneelit, jotka on otettu käyttöön tänä syksynä. Yhtiö mahdollisti aurinkopaneelien lisäämisen. Vesikattojen peruskorjauksen myötä aurinkopaneeleja pystytään tarvittaessa lisäämään.

Tavoitteet 2024-2027

Konsernijaostossa elokuussa käsiteltyjen tavoitteiden perusteella yhtiön vuosittaisina tavoitteina 2024-2027 ovat seuraavat:

- Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä
- PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöön huomioiminen PTS:ssä. PTS:n mukaisten toimenpiteiden toteuttamisaste 100 %.
- Sähköautojen latausinfran toteuttaminen

Hallitustyöskentelyn arviointi ja kehittäminen

Yhtiö osallistui hallitustyöskentelyn arviointiin. Vastaajien määrä neljä.

Yleisesti tulokset hyvällä tasolla ja keskimäärin paremmat verrattuna edelliseen kyselyyn. Osa kysymyksistä sellaisia, joita on vaikea arvioida kiinteistöyhtiössä.

Yhteistyö hallituksen ja toimitusjohtajan välillä todetaan onnistuneeksi. (Huom! Toimitusjohtaja on vaihtunut kyselyn jälkeen, joten arvioidaan aiemman toimitusjohtajan ja hallituksen välistä yhteistyötä.) Toimitusjohtajan työtä ja hallituksen puheenjohtajan toimintaa pidetään hyvänä.

Hallitus hyödyntää osaamiseensa ja kokemukseensa sisältyvät mahdollisuudet, ja ajaa yhtiön etua. Keskustelukulttuuri on hyvä. Hallituksen koetaan onnistuneen budjetoinnissa ja tekevän mitä pitääkin tehdä. Tätä myös pidetään tärkeänä. Kehittymiskohteena esille tulee perehtyminen talotekniikkaan ja aurinkosähkön mahdollisuuksiin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Yhtiö käsitteli sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyyn. Hallitus havaitsi vähäisiä kehittämistarpeita informaatiossa ja viestinnässä (Yhtiö viestii ulkoisten sidosryhmien kanssa asioista, jotka vaikuttavat sisäisen valvonnan toimivuuteen).



VD/6542/02.01.02.02/2023

PT/K-ML/RK-K/JN

Konserniohjaus kävi Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy:n kanssa 12.10.2023 omistajaohjauskeskustelun, jonka tarkoituksena oli varmistaa omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Keskustelussa olivat läsnä konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, konserniohjauksen erityisasiantuntija sekä yhtiön toimitusjohtaja Johannes Nieminen ja hallituksen puheenjohtaja Matti Lampo.

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Vantaan kaupungissa tonttia n:o 1 korttelissa 91203 sekä tonttia n:o 1 korttelissa 91205 ja omistaa sekä hallita korttelissa 91203 tontilla n:o 1 olevaa liikerakennusta. Toinen yhtiön tonteista toimii parkkialueena. Vantaan kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 52,4 %. Loput omistavat Lastentautien tutkimussäätiö (40,9 %) ja Vantaan seurakuntayhtymä (6,7 %). Kaupungin tiloissa toimii Länsimäen kirjasto sekä nuorisotila. Yhtiö on hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta kaupungin omistamien tilojen osalta.

Rakennus on valmistunut vuonna 1977. Yhtiö on tehnyt suunnitelmallisesti korjauksia rakennuksen kunnon ylläpitämiseksi. Yhtiön mukaan sen taloudellinen tilanne on vakaa.

Yhtiötä koskevien omistajapoliittisten linjausten mukaan yhtiö huomioi toiminnassaan kaupunkistrategiset päämäärät ja tavoitteet huolehtimalla rakennuksen arvon säilymisestä. Lisäksi yhtiö turvaa kiinteistön tilojen toimintakunnossa pysymisen ilman keskeytyksiä. Pitkän tähtäimen suunnitelmaa suunnitellaan tarkoituksenmukaisesti ja korjaukset suoritetaan PTS:n mukaisesti. Yhtiön näkemyksen mukaan omistajapoliittisten linjaukset on huomioitu yhtiön toiminnassa. Yhtiö on myös päivittänyt kuntoarvion. Yhtiö esittää huolen rakennuksen tekniikan ikääntymisen myötä. Yhtiön hallituksen näkemyksen mukaan tulevaisuuden suunnitelmat tulisi selkeyttää ja arvioida vaihtoehdot, joiden pohjalta kunnossapitoa suunnitellaan.

Länsimäen ja Vantaan ratikan kaavarungoilla tulee olemaan vaikutuksia yhtiön omaan toimintaan, koska yhtiön tonttien läheisyyteen suunnitellaan rakentamista ja ratikka kulkisi liikerakennuksen välittömässä läheisyydessä. Yhtiön rakennus toimintoiineen on kaavarungon selostuksen mukaan tarkoitus säilyttää sijainnissaan. Kaupunkiympäristön toimiala tulee selvittämään Länsimäen palveluverkkoa julkisten ja yksityisten palveluiden osalta.

Vuoden 2023 osalta yhtiölle on asetettu tavoitteeksi, että ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä, PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssa. Lisäksi tavoitteena on ollut sähköautojen latausinfraan käyttötarpeen kartoitus. Yhtiön ennusteen mukaan ylläpitokustannusten kehitystä koskeva tavoite ei toteudu. PTS:aa koskeva tavoite ja sähköautojen latausinfra selvitystä koskevat tavoitteet toteutuvat. Yhtiön pysäköintialue on ahdas, eikä nykyinen talotekniikka mahdollista latausinfraan toteuttamista. Yhtiö on siirtynyt käyttämään kokonaisuudessaan uusiolämpöä vuonna 2021.

Yhtiö tekee vuosittain korjauksia, joilla ylläpidetään kiinteistöä ja niissä huomioidaan turvallisuus ja viihtyisyys. Esimerkiksi vuonna 2023 ulkovalaistus on uusittu, asfalttipaikkauksia on tehty,



pysäköintiruudut on maalattu uudelleen ja piha-alueen uudistaminen on työn alla. Myöhemmin tehdään vielä putkiston kuntotutkimus. Kuntoarvion perusteella yhtiö on tunnistanut merkittäviä kunnostustarpeita, jotka liittyvät muun muassa kaukolämpökeskukseen, alakerran ilmanvaihtoon ja varautumiseen putkiston uusimiseen. Länsimäen palveluiden tulevaa sijaintia koskeva selvitys on olennainen yhtiön kannalta, jotta se voi harkita, minkälaisiin korjausinvestointeihin sen kannattaa tulevaisuudessa ryhtyä.

Yhtiö osallistui keväällä hallitustyöskentelyn arviointikyselyyn, jonka tavoitteena oli tunnistaa sekä hallituksen vahvuuksia että kehittämiskohteita. Kyselyyn vastasi kuitenkin vain osa hallituksen jäsenistä. Yhtiön hallitus on käsitellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyä kokouksessaan helmikuussa ja totesi, että yhtiön toimintakäytännöt ovat hyvällä tasolla. Yhtiö raportoi riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selonteon kaupungille seuraavan kerran joulukuussa 2023.

Konsernijaosto 20.11.2023 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä pidetty omistajaohjauskeskustelu tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Yhtiön esitys / Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy, 12.10.2023

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

Konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy

Omistajaohjauskeskustelu



Matti Lampo, puheenjohtaja
Johannes Nieminen, toimitusjohtaja
12.10.2023

Yhtiön yleisesittely

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Vantaan kaupungissa tonttia n:o 1 korttelissa 91203 sekä tonttia n:o 1 korttelissa 91205 ja omistaa sekä hallita korttelissa 91203 tontilla n:o 1 olevaa liikerakennusta osoitteessa Suunnistajankuja 2. Yhtiön omistama liikerakennus on valmistunut vuonna 1977 ja laajennus 2016 (63 m²). Rakennuksen huoneistojen yhteispinta-ala on 1 606 m² ja tilavuus 6 495 m³. Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 7.4.1977.

Omistus: Vantaan kaupunki 52,4 %, Lastentautien tutkimussäätiö (40,9 %) ja Vantaan seurakuntayhtymä (6,7 %). Yhtiö hakeutunut arvonlisäverolliseksi Vantaan kaupungin tiloista.

Hallitus: Matti Lampo (pj), Pasi Simola, Armi Vähä-Piikkiö, Taija Saarema, Timo Kraufvelin

Tulos	Tot 2022	Budj 2023	Tot 1-8/2023	Enn 2023
Liikevaihto	107 269	105 956	74 458	115 134
Henkilöstökulut	-6 010	-6 250	-2 500	-5 000
Poistot ja arvonalentumiset	-31 078	-7 070	0	-7 070
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-70 224	-92 365	-64 900	-95 059
Rahoitustuotot ja -kulut	43	-270	19 270	-1 073
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	0	0	26 328	7 407
Tuloverot	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	26 328	7 407

Tase	Tot 2022	Tot 1-8/2023
Pysyvät vastaavat	1 449 996,06	1 449 996,06
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	475,00	-1 966,35
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	48 390,27	58 977,76
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 498 861,33	1 507 007,47
Oma pääoma	1 386 038,52	1 412 366,98
Pitkäaikainen vieras pääoma	73 506,51	73 506,51
Lyhytaikainen vieras pääoma	39 316,30	21 133,98
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 498 861,33	1 507 007,47

LIITE: Konsernijaosto 20.11.2023 / 8 §

Tavoitteiden toteutuminen 2023

2022 1-8/2023

Ylläpitokustannusten kehitys 61 t€ 55 t€ Ei toteudu
ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä

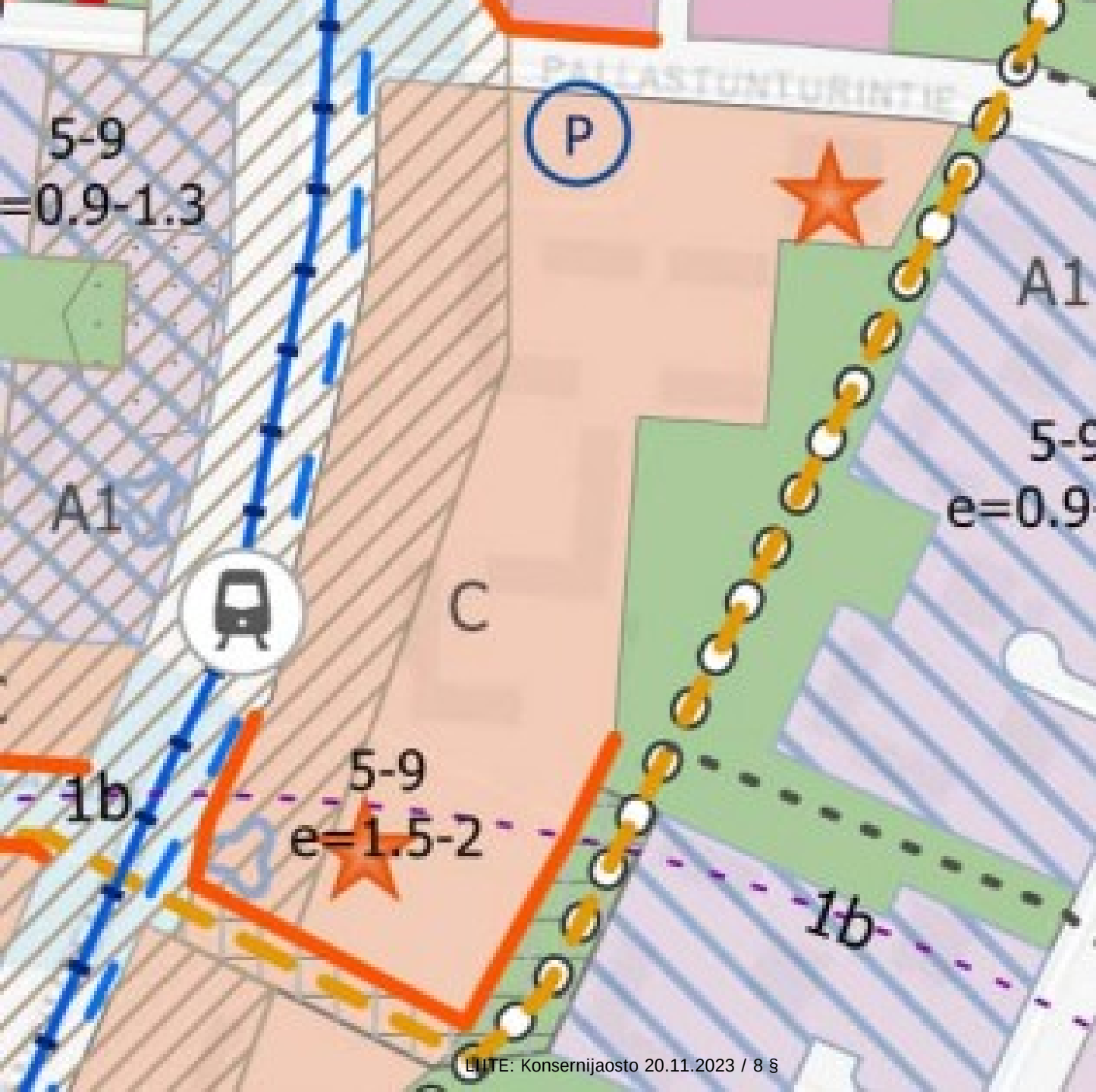
PTS:n mukaisten vuosittaisten 100 % 67 % Toteutuu osittain
toimenpiteiden toteuttaminen
hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla
sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen
PTS:ssä 100%

Sähköautojen latausinfran käyttötarpeen - 100% Toteutuu täysin
kartoitus

Yhtiön pysäköintialue rakennuksen edessä on ahdas eikä oikein mahdollista latauspisteitä. Rakennuksessa pistäydytään, jolloin hitaasti lataavat laitteet eivät ole tarkoituksen mukaisia. Pikalaturin kustannukset ovat suuret. Huomioitava myös tekniset haasteet.

Yhtiössä tehty 2023: ulkovalaistuksen uusiminen, asfalttipaikkauksia, pysäköintiruutujen maalaukset, piha-alueen kunnostus ja jätekatoksen pienennys on kesken. Yhtiössä on tehty kuntoarvio talvella 2023 ja tehdään vielä putkiston kuntotutkimus. Kuntoarviossa todetaan merkittävät kunnostustarpeet mm. kaukolämpökeskus, alakerran ilmanvaihto, rakennusautomaatio ja varautuminen putkiston uusimiseen.

Lainan lyhennykset rahastoidaan vuosittain SVOPpiin.



Tulevaisuus

Yhtiössä on pohdittu Länsimäen alueen kehittymistä huomioiden mm. tehdyn ratikkapäätöksen vaikutukset.

Kaupan palveluverkkoselvityksessä 2022 vaihtoehtoinen päivittäistavarakaupan sijainti on merkitty yhtiön tontin välittömään läheisyyteen. Myös ensisijainen sijainti on lähellä.

Viimevuotisessa Länsimäen kaavarungossa tarkastellaan alueen kehitystä vuoteen 2045 asti ja todetaan Länsimäen valtiksi sijainti kehittyvässä raidekaupungissa. Kaavarunko mahdollistaa runsaasti asuntorakentamista ja sitä kautta uusia palveluja.

Kaavarungon selostuksessa todetaan:

Keskustatoimintojen alueen pohjoispäädyssä Pallastunturintien varrella sijaitsee nykyään pienempi hybridirakennus, jossa sijaitsee kauppa ja kirjasto. Kyseiset toiminnot on ajateltu säilytettävän sijainnissaan. Kirjasto on peruskorjattu vähän aikaa sitten. Alueen tehostuessa pohdintaan voi kuitenkin tulla rakennuksen uusiminen.

Kaupungin omistajapoliittiset linjaukset

- Linjausten heijastuminen yhtiön toimintaan ja niiden ajantasaisuus

Yhtiö huomioi toiminnassaan kaupunkistrategiset päämäärät ja tavoitteet huolehtimalla rakennuksen arvon säilymisestä. Lisäksi yhtiö turvaa kiinteistön tilojen toimintakunnossa pysymisen ilman keskeytyksiä. Pitkän tähtäimen suunnitelmaa suunnitellaan tarkoituksenmukaisesti ja korjaukset suoritetaan PTS:n mukaisesti.

23.11.2022 pidetyssä omistajaohjauskeskustelussa todettiin: Rakennus on yhtiön mukaan ikäänsä nähden päälle päin hyvässä kunnossa, mutta tarkempi kuntoarvio olisi syytä päivittää. Kaupungin näkökulmasta korjaukset on syytä rahoittaa osakkaiden maksamin hankeosuuksin.

Yhtiön näkemyksen mukaan omistajapoliittisten linjaukset on huomioitu yhtiön toiminnassa.

Yhtiö on päivittänyt kuntoarvion.

Ajantasaisuus: Yhtiö kiinnittää huomioita rakennuksen tekniikan ikääntymiseen, joka aiheuttaa enemmän huolta tulevaisuudessa.

Yhtiön hallituksen näkemyksen mukaan tulevaisuuden suunnitelmat tulisi selkeyttää ja arvioida vaihtoehdot, joiden pohjalta kunnossapitoa suunnitellaan.

- Vastuullisuusteemojen tunnistaminen yhtiön toiminnassa

Yhtiö on toteuttaa perus- ja ylläpitokorjaustoimet hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla.

Yhtiö noudattaa hankintatoimessaan hankintalainsäädäntöä, Vantaan kaupungin hankintaohjeita ja osallistuu kaupungin järjestämiin kilpailutuksiin mahdollisimman laajasti. Hankinnoissa huomioidaan energiatehokkuus, vähäpäästöisyys, ympäristömerkki ja kierrä tettävyys. Kaikessa sopimustoiminnassa noudatetaan tilaajavastuulakia.

Yhtiö siirtyi syksyllä 2021 uusiolämmön käyttöön.

Tavoitteet 2024-2027

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Ennuste 2023	Tavoitetaso 2024	Tavoitetaso 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027
Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät tavoitteet							
Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi (vrt. edellisen tilikauden toteuma kuluvaan tilikauteen).	63 t€ -> kustannukset pienentyneet 22,6 %	83 t€	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin positiivinen muutos.	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin positiivinen muutos.	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin positiivinen muutos.	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin positiivinen muutos.
Toiminnallisuuteen liittyvät tavoitteet							
PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssä	Vuodelle asetettuien Toimenpidetavoitteiden toteuttamisaste %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Hiilineutraalisuuteen liittyvät tavoitteet							
Sähköautojen latausinfra käyttötarpeen kartoitus	Käyttötarve kartoitettu (kyllä /ei)	v. 2022 oli eri tavoite	Kyllä	Kartoituksen mukaiset toimenpiteet huomioiden toteutuksen mahdollisuus ja rakennuksen elinkaari.			

- Tavoitteet on päivitetty 1.6.2023.
Koja 28.8. Elinkaaren loppuvaiheessa olevien kiinteistöyhtiöiden vastuullisuustavoite:
- Kiertotalouden edistäminen kestävän purkamisen elementein: purkumateriaalien uudelleenkäyttö ja kierrättäminen.
 - Kiinteistön uuden käyttötarkoituksen toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden käynnistäminen esim. kaavoituksen kautta.
 - Rakennuksen elinkaaren loppuajan PTS:n toteuttaminen resurssiviisaalla tavalla

Yhtiön hallitus ei ole vielä käsitellyt konsernijaostossa olleita tavoitteita ja niiden soveltuvuutta yhtiölle. Rakennuksen elinkaari on epäselvä ja edellyttää tarkempia suunnitelmia. Mikäli elinkaari katsotaan pidemmäksi, yhtiön tulisi harkita muuta hiilineutraaliustavoitetta.

Investointi- ja rahoitussuunnitelma 2024-2027

Vuosi	Investointi	Kustannus
2024	Kaukolämmön uusinta	40 000
2025	Sähköpääkeskus/kiinteistökeskukset	45 000

Lainat	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	103 000	74 000	44 000	15 000	0	0

Investoinnit joko suoraan yhtiön budjettiin tai osakkaiden maksamina hankeosuuksina. Yhtiön tulee varautua isompiin korjauksiin. Yhtiössä selvitetään putkiston kunto ja myöhemmässä vaiheessa on selvítettävä ilmanvaihdon ja automaation uusimisen kustannukset.

Hallitustyöskentelyn arviointi ja kehittäminen

Yhtiö osallistui hallitustyöskentelyn arviointiin. Vastaajien määrä jäi vaatimattomaksi.

HALLITUKSEN VAHVUUDET

- Yrityksen strategia mahdollistaa sen menestyksen
- Koko hallitus sitoutuu yksimielisesti yhtiön strategiaan
- Hallitus ajaa aina yhtiön etua
- Hallituksen kokoonpano tukee hallituksen toimintaa yhtiön eduksi
- Kokousinformaatio on riittävää
- Hallituksen jäsenet ovat perehtyneet etukäteen riittävän hyvin esityslistan asioihin
- Hallitus pystyy määrätietoisesti viemään asioita eteenpäin
- Hallituksen käymä keskustelu on avointa, luottamuksellista ja vilpitöntä
- Hallituksen jäsenet ottavat toistensa mielipiteet huomioon
- Kaikki hallituksen jäsenet osallistuvat keskusteluun

HALLITUKSEN KEHITTÄMISKOHTEET

- Kaikki hallituksen jäsenet panostavat ja osallistuvat aktiivisesti hallitustyöhön
- Hallitus hyödyntää täysin osaamiseensa ja kokemukseensa sisältyvät mahdollisuudet
- Hallituksella on vuosikello/työjärjestys
- Hallitus keskustelee todella tärkeistä kysymyksistä
- Hallituksen jäsenet jakavat omaa tietoaan ja kokemustaan toimitusjohtajan ja yrityksen hyödyksi

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Yhtiö käsitteli sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyyn kokouksessaan 10.2.2023. Hallitus keskusteli kyselyssä olevista kohdista eikä havainnut puutteita tai kehittämiskohteita.



9 §

Omistajaohjauskeskustelut 2023 / Kiinteistö Oy Kehäsuora, 12.10.2023

VD/6545/02.01.02.02/2023

PT/K-ML/RK-K/JN

Konserniohjaus kävi Kiinteistö Oy Kehäsuoran kanssa 12.10.2023 omistajaohjauskeskustelun, jonka tarkoituksena oli varmistaa omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Keskustelussa olivat läsnä konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi sekä yhtiön hallituksen puheenjohtaja Tiina Ekholm ja toimitusjohtaja Jukka Antila.

Kiinteistö Oy Kehäsuora on Vantaan kaupungin kokonaan omistama kiinteistöosakeyhtiö, joka omistaa linja-autovarikot Tuupakassa sekä Ojangossa. Kiinteistö Oy Kehäsuora vuokraa pääomavuokrasopimuksella Ojangan varikkoa HSL:n kilpailutuksen voittaneelle liikennöitsijälle, Koiviston Auto Helsinki Oy:lle. Vuokrasopimuksen mukaan vuokralainen vastaa kaikesta ylläpidosta sekä ylläpitoon kuuluvista korjauksista ja yhtiö puolestaan peruskorjauksista, mikä on alalla yleinen käytäntö pääomavuokraohteissa. Sopimus on kahdeksan vuotinen 1.7.2023 alkaen.

Vantaan Tuupakassa sijaitsevalla kiinteistöllä on kaikkiaan kolme vuokralaista. Rakennus ja piha-alue on vuokrattu maaliskuun alusta 2020 alkaen Transminto Oy:lle kolmen vuoden määräaikaisella vuokrasopimuksella. Sopimus on jatkunut määräaikaisuuden jälkeen toistaiseksi voimassa olevana. Osa piha-alueesta on vuokrattu Janneniska Oy:lle sekä osa varikkorakennuksesta on aiemmin vuokrattu Vantaan kaupungille työllisyyspalvelujen (Koutsi) käyttöön. Koutsin toiminta ja myös vuokrasopimus on siirtynyt vuoden 2023 alussa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle.

Koy Kehäsuora sulautuu VTK-konserniin marraskuun aikana. Sulautuminen tukee konserniomistusten kokonaissuunnitelmaa, jossa tavoitteena on konsernirakenteen tiivistäminen. Yhtiön hallitus on päättänyt vuonna 2022 aloittaa selvityksen yhtiön sulauttamisesta VTK-konserniin. Järjestelylle on myönnetty ennakkosuostumus **konsernijaostossa** 20.3.2023 (§5). Sulautumissuunnitelma allekirjoitettiin 29.5.2023 ja merkittiin kaupparekisteriin 3.7.2023. Järjestelyssä Kiinteistö Oy Kehäsuoran toiminta siirretään VTK:n uuteen out house -yhtiö Vivamus kiinteistöt Oy:öön, joka toimii kilpailluilla markkinoilla. Yritysjärjestely toteutetaan kahdessa vaiheessa. Ensin Koy Kehäsuora yhdistyy VTK Kiinteistöt Oy:öön sulautumalla 30.11.2023. Tämän jälkeen sen toiminta siirretään uudelle tytäryhtiölle Vivamus Kiinteistöt Oy:lle muun VTK:n markkinoilla tapahtuvan toiminnan mukana liiketoimintasiirrolla vuoden 2023 ja 2024 vaihteessa.

Yhtiön taloudellinen tilanne on kehittynyt vakaasti. Yhtiö on saavuttamassa sille vuoden 2023 tavoitteet taloudellisesti ja toiminnallisesti. Yhtiö ennustaa saavuttavansa voitollisen tuloksen kuluvalta tilikaudelta. Sulautumisen yhteydessä Koy Kehäsuoran varat ja velat siirtyvät VTK:lle. Yhtiöllä on esimerkiksi merkittävä lainakanta. Yhtiön investoinnit ja lainakanta ovat mukana VTK-konsernin investointi- ja rahoitussuunnitelmassa vuodesta 2024 lukien.

Konsernijaosto 20.11.2023 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä pidetty omistajaohjauskeskustelu tiedoksi.



Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Yhtiön esitys / Kiinteistö Oy Kehäsuora, 12.10.2023

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

Konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Omistajaohjauskeskustelu Kiinteistö Oy Kehäsuora Jukka Antila 12.10.2023



Yhtiön toiminta

Kiinteistö Oy Kehäsuora on Vantaan kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö.

Yhtiö omistaa kaksi linja-autovarikkoa:

- Helsingin Bussiliikenne Oy (*Koiviston Auto Helsinki Oy* -niminen 4.8.2023 lukien) on operoinut 16.8.2021 alkaen Ojangosta ajettavia bussilinjoja ja vuokraa varikon toimintojaan varten. Maanvuokrasopimus kaupungin kanssa voimassa 30.9.2060 asti. Ojangon varikon investointikustannukset olivat 15,4 milj. euroa (alv 0 %).
- Vantaan Tuupakka, korttelin 41 106 tontti nro 1 rakennuksineen. Rakennus ja piha-alue on vuokrattu 1.3.2020 alkaen Transmito Oy:lle kolmen vuoden määräaikaisella vuokrasopimuksella, minkä jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana. Osa piha-alueesta on vuokrattu Janneniska Oy:lle. Varikkorakennuksesta on n. puolet vuokrattu Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle työllisyyspalveluiden (Koutsi) käyttöön.
- Yhtiö sulautuu VTK Kiinteistöt Oy:hyn 30.11.2023. Sulautumissuunnitelma allekirjoitettiin 29.5.2023 ja merkittiin kaupparekisteriin 3.7.2023. Lopputilityksen tilintarkastus sovittu alkavaksi 18.12.2023.
- Ojangon ja Tuupakan varikkotoiminta siirtyy 1.1.2024 osana VTK Kiinteistöt Oy:n liiketoimintasiirtoa Vivamus Kiinteistöt Oy:lle
- Sulautumiseen ja yritysjärjestelyyn liittyvät suostumuskirjeet toimittajille (mm. HSL:n sitoumus) ja tiedotteet vuokralaisille lähetään viimeistään 42.
- OP:n laina uudelleen rahoitetaan Vivamus Kiinteistöt Oy:ssä.

Vuokralaiset

Tuupakka

- Transmito Oy
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, Valmennustalo Koutsin
- Janneniska Oy

Ojanko

- HSL/ Vantaan kaupunki/ Kehäsuora, sitoumus vuokramaksusta 2048 asti/ Helsingin Bussiliikenne Oy (nykyinen Koiviston Auto Helsinki Oy) 1.7.2021 alkaen; sopimus 8 vuotta, lisäksi mahdollinen 1–3 vuoden optio



Tunnuslukuja

Taseen tunnusluvut 1000 euroa	Toteuma 1-9/2023	Toteuma 1-9/2022	Toteuma 2022	Ennuste 1-11/2023
Liikevaihto ja muut tuotot	1 387	1 318	1 763	1 699
Tilikauden tulos	-9	229	38	3
Keskeneräiset inv.	0	0	0	0
Kassavarat	485	468	598	685
Lainat	10 833	11 700	11 700	10 833
Oma pääoma	3 734	3 933	3 740	3 743
Purkuvaraus	0	0	0	0
Taseen loppusumma	14 666	15 818	15 676	14 393
Omavaraisuusaste %	25	25	24	26



Tavoitteet 2023

Kaikkien tavoitteiden ennustetaan toteutuvan







10 §

Omistajaohjauskeskustelut 2023/ Kiinteistö Oy Hakucenter, 12.10.2023

VD/6546/02.01.02.02/2023

PT/K-ML/RK-K/JN

Konserniohjaus kävi Kiinteistö Oy Hakucenterin kanssa 12.10.2023 omistajaohjauskeskustelun, jonka tarkoituksena oli varmistaa omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Mukana olivat konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi sekä yhtiön hallituksen puheenjohtaja Heini Korpela ja toimitusjohtaja Johannes Nieminen.

Kiinteistö Oy Hakucenter omistaa Hakunilassa sijaitsevan tontin 92–94-19-25 sekä sillä olevan, vuonna 1986 valmistuneen liikerakennuksen. Liikerakennus on osa Hakunilan vanhaa ostoskeskusta. Kaupungin hallitsemat tilat ovat sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan käytössä. Tiloissa toimii mm. Hakunilan neuvola. Yhtiöstä tuli keväällä 2020 Vantaan kaupungin konserniyhteisö, kun osakkeiden oston jälkeen kaupunkikonsernin omistusosuus kasvoi 53,4 %:iin (kaupunki 35,3 % ja VTK Kiinteistöt Oy 18,2 %). Muut osakkaat ovat Helsingin Osuuskauppa Elanto (13,6 %), Cibus Grocery Finland Oy (13,4 %), Res-Lar Oy (5,7 %), Pham KC Oy (5,3 %) sekä useita yksityishenkilöitä.

Yhtiötä koskevissa omistajapoliittisissa linjauksissa todetaan, että Hakunilan ostoskeskus sijaitsee Vantaan Ratikan linjauksen varrella. Hakunila on tärkeä täydennysrakentamisen alue Vantaalla tulevaisuudessa. Ostoskeskus muodostuu kahdesta yhtiöstä, Kiinteistö Oy Hakucenter Oy:stä ja Hakunilan Keskus Oy:stä. Kaupungilla on merkittävää omistusta molemmissa yhtiöissä. Yhtiöiden omistus liittyy Hakunilan kehittämissuunnitelmien edistämiseen, sillä ostoskeskuksen kehittäminen on avainasemassa aluekehityksen osalta. Yhtiö huomioi toiminnassaan kaupunkistrategiset tavoitteet ja sen, että yhtiö osaltaan myötävaikuttaa kaupungin aluekehittämisen tavoitteiden toteutumiseen Hakunilassa. Samoin yhtiö huolehtii rakennuksen arvon säilymisestä sekä turvaa kiinteistön toimintakunnossa pysymisen huomioiden rakennuksen elinkaari ja jäljellä oleva käyttöikä. Yhtiöllä tulee olla pitkän tähtäimen suunnitelma ja korjauksia suoritetaan PTS:n mukaisesti kuitenkin rakennuksen suunniteltu käyttöikä huomioiden.

Yhtiön näkemyksen mukaan omistajapoliittisten linjaukset on huomioitu yhtiön toiminnassa. Yhtiö on kuitenkin huolissaan rakennuksen elinkaaresta, joka on lähellä loppuaan. Rakennus on ikääntynyt ja vaatii yhä enemmän korjauksia. Rakennuksen putkisto on heikossa kunnossa ja rakennuksessa on sattunut useita putkirikkoja viimeisten vuosien aikana. Yhtiön toiveena on, että seuraavassa yhtiökohtaisessa omistajapoliittisessa linjauksessa otetaan huomioon nämä seikat sekä alueen ja kiinteistön kehittäminen.

Yhtiötä kehoitettiin käynnistämään yhteistyö Hakunilan Keskus Oy:n kanssa alueen kehittämismahdollisuuksien selvittämiseksi. Alueen kehittämiseksi on välttämätöntä, että yhtiöiden osakkeet keskittyvät muutaman kehittämistä edistävän suuren omistajan omistukseen. Kaupungin tulee suurena omistaja edistää tätä tavoitetta.

Yhtiö on saavuttamassa vuoden 2023 tavoitteensa. Vuoden 2023 osalta yhtiöllä on asetettu tavoitteiksi, että ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä, PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöä huomioiminen PTS:ssa ja sähköautojen latausinfraan käyttötarpeen kartoitus. Yhtiön



rakennuksen käyttöikä, tekniikka ja paloturvallisuus huomioiden ei ole järkevää toteuttaa sähköautojen latauspaikkoja.

Yhtiön ennuste tilikauden 2023 liikevaihdosta on n. 385 000 euroa ja tilikauden tulos on hieman positiivinen. Yhtiön kulut ovat kuitenkin nousseet yleisen kustannustason ja rakennuksen korjaustarpeen vuoksi. Yhtiö on joutunut perimään ylimääräisen yhtiövastikkeen vuoden 2022 lopussa ja korottamaan vastikkeita toukokuun lopulla järjestetyn yhtiökokouksen päätöksellä. Rakennuksessa on ollut vesivahinkoja ja ilkivaltaa, jotka ovat lisänneet korjauskuluja. Yhtiön oma pääoma on kehittynyt vakaasti, eikä yhtiöllä ole merkittäviä lainoja. Yhtiö ei ole tehnyt investointeja vuonna 2023.

Muina asioina yhtiö on käsitellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyn hallituksessa. Hallitus ei havainnut kehittämistoimenpiteitä. Yhtiö raportoi riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selonteon kaupungille seuraavan kerran joulukuussa. Yhtiö oli myös ensimmäistä kertaa mukana hallitustyöskentelyn arvioinnin ja kehittämisen kyselyssä. Vastausaktiivisuus ja vastaustulokset olivat hyvällä tasolla.

Konsernijaosto 20.11.2023 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä pidetty omistajaohjauskeskustelu tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Yhtiön esitys / Kiinteistö Oy Hakucenter, 12.10.2023

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

Konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kiinteistö Oy Hakucenter

Omistajaohjauskustelu

12.10.2023



Heini Korpela, puheenjohtaja

Johannes Nieminen, toimitusjohtaja

Yhtiön yleisesittely

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Vantaan kaupungin 94. kaupunginosan korttelissa 94019 sijaitsevaa tonttia nro 25 sekä sillä olevaa liikerakennusta. Rakennus on valmistunut 1986, laajuus 4 840 m². Kaupungin omistus 35,25 % ja VTK Kiinteistöt Oy:n omistus 18,2 %.

Hallitus: Heini Korpela (pj), Jari Mattila, Jukka Antila, Harri Martelius
Toimitusjohtaja Johannes Nieminen

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Toteuma 1-9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto yhteensä	369 161	385 474	281 325	385 474
Henkilöstökulut	-7 070	-5 050	-1 780	-4 090
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	0	0	0	0
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-369 209	-361 787	-274 582	-363 936
LIIKEVOITTO	-7 118	18 636	4 963	17 447
Rahoituserät yht.	509	350	-112	-112
TILIKAUDEN TULOS	-6 609	18 986	4 851	17 335
	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Toteuma 1-9/2023	Ennuste 2023
Vastaavaa				
Pysyvät vastaavat yhteensä	4 950 651	4 950 651	4 950 651	4 950 651
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	35 250	0	5 198	0
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	17 882	41 178	35 210	39 524
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	53 132	41 178	40 409	39 524
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 003 784	4 991 829	4 991 060	4 990 175
Vastattavaa				
Oma pääoma yhteensä	4 972 842	4 991 829	4 977 691	4 990 175
Lyhytaikainen vieras pääoma	30 941	0	13 369	0
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 003 784	4 991 829	4 991 060	4 990 175

Ei investointeja 2023

Korjaukset 2023: Vesivahinkokorjauksia, viemäröinnin korjausta/uusimista, ilkivaltakorjauksia.

Ennusteen hoitokulut voivat muuttua korjaus- ja energia kustannusten osalta. Kulujen kasvusta johtuen yhtiö laskutti vuoden 2022 joulukuussa yhden ylimääräisen vastikkeen.

Yhtiökokouksessa toukokuun lopulla päätettiin korottaa vastikkeitä. Rakennusten ikääntymisen vuoksi korjauskustannusten merkittävään kasvuun täytyy jatkossa varautua.

Tavoitteet 2023

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Tavoitetaso 2023	Tilanne 1-9/2023	Tila
Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät tavoitteet					
Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi (vrt. edellisen tilikauden toteuma kuluvaan tilikauteen)	Muunnettu nettokirjaukseen 337 t€	Ylläpitokustannusteen kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	247 t€	Toteutuu täysin
Toiminnallisuuteen liittyvät tavoitteet					
PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöön huomioiminen PTS:ssä	Vuodelle asetettujen toimenpidetavoitteiden toteuttamisaste %	100	100	100	Toteutuu täysin
Hiilineutraalisuuteen liittyvät tavoitteet					
Sähköautojen latausinfraan käyttötarpeen kartoitus	Käyttötarve kartoitettu (kyllä /ei)		Kyllä	Osittain	Toteutuu täysin

Yhtiön autopaikat sijaitsevat autohallissa 5 paikkaa ja rasitepaikkoina kauempana. Rakennusten käyttöikä, tekniikka ja paloturvallisuus huomioiden, ei ole mielekästä toteuttaa sähköautojen latauspaikkoja pieneen autohalliin, jossa sijaitsee myös jätehuolto.

Kaupungin omistajapoliittiset linjaukset

- **Linjausten heijastuminen yhtiön toimintaan ja niiden ajantasaisuus**

Hakunilan ostoskeskus sijaitsee Vantaan Ratikan linjauksen varrella. Hakunila on tärkeä täydennysrakentamisen alue Vantaalla tulevaisuudessa. Ostoskeskus muodostuu kahdesta yhtiöstä, Kiinteistö Oy Hakucenter Oy:stä ja Hakunilan Keskus Oy:stä. Kaupungilla on omistusta molemmissa yhtiöissä. Yhtiöiden omistus liittyy Hakunilan kehittämissuunnitelmien edistämiseen, sillä ostoskeskuksen kehittäminen on avainasemassa aluekehityksen osalta.

Kaupungin omistuksen perusteena on varmistaa kaupungin palveluiden alueellinen tuottaminen pitkällä aikavälillä kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Yhtiö huomioi toiminnassaan kaupunkistrategiset tavoitteet ja sen, että yhtiö osaltaan myötävaikuttaa kaupungin aluekehittämisen tavoitteiden toteutumiseen Hakunilassa. Samoin yhtiö huolehtii rakennuksen arvon säilymisestä sekä turvaa kiinteistön toimintakunnossa pysymisen huomioiden rakennuksen elinkaari ja jäljellä oleva käyttöikä. Yhtiöllä tulee olla pitkän tähtäimen suunnitelma ja korjauksia suoritetaan PTS:n mukaisesti kuitenkin rakennuksen suunniteltu käyttöikä huomioiden.

- Yhtiön näkemyksen mukaan omistajapoliittisten linjaukset on huomioitu yhtiön toiminnassa.
- Yhtiö kiinnittää huomiota siihen mikä on näköpiirissä oleva rakennuksen elinkaari, sillä ikääntymisestä johtuen tarve korjauksille kasvaa.

- **Vastuullisuusteemojen tunnistaminen yhtiön toiminnassa**

- Vastuullisuus on pyritty huomioimaan yhtiössä. Kuluvana vuonna hiilineuraalisuuteen liittyvänä tavoitteena oli sähköautojen latausinfraan käyttötarpeen kartoitus.

Yhtiön ehdotukset sille asetettavista tavoitteista seuraavalle kaupungin talousarvio- ja suunnitelmakaudelle 2024-2027

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Ennuste 2023	Tavoitetaso 2024	Tavoitetaso 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027
Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät tavoitteet							
Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi (vrt. edellisen tilikauden toteuma kuluvaan tilikauteen).	Muunnettu nettokirjaukseen 337 t€	332 t€	Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.
Toiminnallisuuteen liittyvät tavoitteet							
PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssä]	Vuodelle asetettuihin Toimenpidetavoitteiden toteuttamisaste %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100
Hiilineutraalisuuteen liittyvät tavoitteet							
Sähköautojen latausinfra käyttötarpeen kartoitus	Käyttötarve kartoitettu (kyllä /ei)	v. 2022 oli eri tavoite	Kyllä	Kartoituksen mukaiset toimenpiteet huomioiden rakennuksen elinkaari.			

Tavoitteet jätetty 30.5. Sen jälkeen Koja 28.8.: Elinkaaren loppuvaiheessa olevien kiinteistöyhtiöiden vastuullisuustavoite

5. Kiertotalouden edistäminen kestävän purkamisen elementin: purkumateriaalien uudelleenkäyttö ja kierrättäminen

6. Kiinteistön uuden käyttötarkoituksen toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden käynnistäminen esim. kaavoituksen kautta

7. Rakennuksen elinkaaren loppuajan PTS:n toteuttaminen resurssiviisaalla tavalla

Yhtiön hallitus ei ole vielä käsitellyt konsernijaostossa olleita tavoitteita ja niiden soveltuvuutta yhtiölle.

Investointi- ja rahoitussuunnitelma 2024-2027

- Ei merkittäviä investointeja
- Ei lainoja

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kehittämistoimenpiteet, jotka nousseet esiin sisäisen valvonnan kyselyssä

Yhtiö käsitteli sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyn hallituksessa. Hallitus ei havainnut kehittämistoimenpiteitä.

Hallitustyöskentelyn arviointi ja kehittäminen

Yhtiö oli ensimmäistä kertaa mukana hallitustyöskentelyn arvioinnin ja kehittämisen kyselyssä. Vastaajia 4/5. Vastausten tulosten mukaan työskentely on hyvällä tasolla. Eroavaisuus oikeastaan ainoastaan alla olevassa kysymyksessä, joka voidaan tulkita eri tavoin.



Yhdessä sovitut toimenpiteet

Edellisessä omistajaohjauskeskustelussa ei sovittu erityisiä toimenpiteitä. Keskustelussa tuotiin esille koko ostarin tulevaisuus ja siihen liittyviä kysymyksiä.



11 §

Green Net Finland ry:n syyskokous 22.11.2023

VD/3522/00.01.05.03/2023

PT/KM-L/RK-K/OS

Green Net Finland ry:n sääntömääräisessä syyskokouksessa 22.11.2023 käsitellään jäsenmaksujen suuruus vuodelle 2024, palkkiot, talousarvio sekä hallituksen ja tilintarkastajan valinta.

Yhdistyksen jäsenet	33 yritystä ja organisaatiota (2023) Yhdistyksen perustajajäseniä ovat Vantaan, Helsingin ja Espoon kaupungit, Uudenmaan liitto, sekä YTV (nyk. HSY ja HSL);
Toiminnan tarkoitus	Yhdistyksen tarkoitus on rakentaa vastuullisen ympäristöliiketoiminnan toimijoiden (yksityinen ja julkinen sektori sekä TKI) välistä verkostoyhteistyötä. Tarkoituksena on myös parantaa ja ylläpitää alan yleisiä ja yhteisiä toimintaedellytyksiä edistämällä toimijoiden osaamista ja uusien ratkaisujen käyttöönottoa. Yhdistys toimii ympäristötekniikan osaamiskeskuksena Uudellamaalla; Cleantech -alan verkosto, joka kokoaa yritykset, kunnat ja muut julkiset organisaatiot sekä tutkimus- ja kehitysorganisaatiot yhteen, luoden kehitystoimintaa älykkään ja energia- ja resurssitehokkaan vähähiilisen kaupunkiympäristön luomiseen. Edistää jäsenten liiketoimintaa ja kansainvälistymistä, cleantech -alan osaamisen kasvua, kaupallistamista jne.;
Henkilöstö	4;
Hallitus	Yhdistyksen hallitukseen kuuluu 8–12 jäsentä. Hallituksen toimikausi on kalenterivuosi ja se alkaa kalenterivuoden vaihtuessa. Hallituksen jäsenet valitaan kahdeksi toimikaudeksi kerrallaan ja he voivat toimia tehtävässään enintään 5 peräkkäistä toimikautta;
Hallitus 2023–2024	Nykyisessä hallituksessa on 8 jäsentä, joista Vantaan kaupunki on nimennyt yhden jäsenen;
Tilintarkastus	Tilintarkastaja ja varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö valitaan kulloinkin yhden vuoden toimikaudeksi;
Tilintarkastaja 2021	BDO Oy.

Toimintasuunnitelmassa yhdistyksen substanssiteemoina ovat rakentamisen kiertotalous, uusiutuva yhteisöenergia ja energiatehokkaat sekä älykkäät aluelämmitysratkaisut ja kiertotalous yleisesti. Kansainväliset markkinat ja yhteistyö kohdistuvat tällä hetkellä Itämeren alueen yhteistyöhön (pl. Venäjä) ja EU:hun.

Yhdistyksen hanketoiminta painopisteittäin vuonna 2024:

Painopistealueella *Älykäs asuminen ja rakentaminen*:

- BLOCKCC – energiakorttelit – alueelliset toimintamallit ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, hanke päättyy 30.6.2025.

Painopistealueella *Kiertotalous kaupunkiympäristössä*:

- DigiPurku – digitaaliset ratkaisut rakennusten purkamisessa, hanke päättyy 30.4.2025.



Painopistealueella *Uutta kansainvälistä liiketoimintaa*:

- GreenTech 2.0 – klusteritoiminnan kehittäminen yhdessä EU-partneriorganisaatioiden kanssa, hanke päättyy 31.1.2024.

Talousarvioehdotuksessa yhdistyksen vuoden 2024 toiminnan tuotot ovat yhteensä 337 240 euroa (2023: 225 277 euroa), josta projektitoiminnan ulkopuolinen rahoitus yht. 297 940 euroa (180 977 euroa). Jäsenmaksutuotot ovat yhteensä 24 300 euroa (24 300 euroa). Kulut ovat yhteensä 335 190 euroa (245 980 euroa), josta projektitoiminnan osuus on 314 640 euroa (215 380 euroa). Talousarvioehdotuksen tilikauden tulos on ylijäämäinen 2 050 (-20 703 euroa).

Jäsenmaksut ovat start-up-yrityksille 85 euroa, liikevaihdosta riippuen 198–2300 euroa ja julkisen sektorin 1 350 euroa/vuosi (2023: 1 350 euroa). **Elinvoiman palvelualue** ilmoitti, että varaus jäsenmaksua varten on sisällytetty kaupungin vuoden 2024 talousarvioon ja esittää, että yhdistyksen hallitukseen valitaan edelleen Panu Vuorimaa.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto päättää edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta kuntayhtymien, yhteisöjen ja muiden oikeushenkilöiden yhtiökokouksiin ja muihin kokouksiin, toimituksiin ja tilaisuuksiin, joissa kaupungin etua on valvottava, ellei toisin ole määrätty.

Konsernijaosto 20.11.2023 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valtuuttaa erityisasiantuntija Panu Vuorimaan edustamaan Vantaan kaupunkia Green Net Finland ry:n syyskokouksessa 22.11.2023; ja
- b) antaa kokousta varten menettelyohjeeksi, että yhdistyksen hallitukseen valitaan edelleen erityisasiantuntija Panu Vuorimaa.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)



12 § Konsernijaoston toiminnan itsearviointi 2023

VD/6953/00.01.02.06/2023

PT/K-ML/RK-K/OS

Kaupunginhallituksen 17.11.2014 (§ 9) hyväksymän kaupunginhallituksen toimintamallin mukaisesti kaupunginhallitukselle toteutetaan itsearviointikysely kahdesti valtuustokaudessa. Itsearvioinnissa luottamushenkilöt voivat arvioida toimielimen toimintaa, käytettyjä työskentelytapoja sekä toiminnan kehittämistarpeita. Konsernijaostolle on aiemmin toteutettu vastaava itsearviointi vuonna 2021.

Konsernijaoston itsearviointi vuodesta 2023 toteutetaan siten, että konsernijaoston jäsenille sekä konsernijaoston kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeutetuille lisäjäsenille, kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille sekä kaupunginhallituksen puheenjohtajalle toimitetaan linkki sähköiseen kyselylomakkeeseen. Kyselyn tulokset käydään läpi ja niistä keskustellaan konsernijaoston kokouksen lopuksi helmikuussa 2024.

Konsernijaosto 20.11.2023 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään toteuttaa konsernijaostolle liitteenä oleva itsearviointikysely vuodesta 2023 ja käsitellä vastaukset helmikuun konsernijaoston kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Konsernijaoston itsearviointikysely

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Hallintoasiantuntija Oona Säyriö,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)



Konsernijaoston toiminnan itsearviointi

Hyvät konsernijaoston jäsenet!

Konsernijaoston toiminnan kehittämiseksi on katsottu, että olisi aika taas tehdä konsernijaoston toiminnan itsearviointikysely. Vastaava arviointi on toteutettu aiemmin kaupunginhallitukselle sen toimintamallin mukaisesti kahdesti valtuustokaudessa.

Kyselyyn vastaaminen vie arviolta enintään 10 minuuttia.

Toivomme vastauksianne vuoden **2023 loppuun mennessä**. Vastaukset käsitellään nimettöminä ja tulokset esitetään siten, ettei yksittäistä vastaajaa voi tunnistaa. Kyselyn tulokset esitellään konsernijaoston *helmikuun* kokouksessa.

Lisätietoja kyselystä saat konsernijaoston sihteeriltä Oona Säyriö (etunimi.sukunimi@vantaa.fi).

Kiitos jo etukäteen vastauksistasi!

☐ Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Konsernijaoston työskentelytapojen arviointi

1. Asteikolla 1–4, miten arvioit konsernijaoston toimintaa vuoden 2023 alusta lukien? (1 = täysin eri mieltä, 2 = jokseenkin eri mieltä, 3 = jokseenkin samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä) *

	1	2	3	4
A. Toiminta on suunnitelmallista ja siinä noudatetaan vuosikelloa.	☐	☐	☐	☐
B. Toiminnassa kunnioitetaan muita ja sallitaan keskustelu.	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4
C. Saan riittävästi tietoa ja esityslistoissa tuodaan esille päätöksenteon kannalta olennaiset asiat ja vaihtoehdot.	☐	☐	☐	☐
D. Päätösesitykset ja päätökset ovat yksiselitteisiä.	☐	☐	☐	☐
E. Päätöksenteko on läpinäkyvää.	☐	☐	☐	☐
F. Päätöksenteon ja sitoutumisen tueksi tuotetaan riittävästi tietoa.	☐	☐	☐	☐
G. Konserniyhteisöjen toimintaa ja tavoitteita esitellään riittävästi.	☐	☐	☐	☐
H. Vantaan päätösten vaikuttavuus konserniyhteisöissä ja muissa osakkuusyhteisöissä sekä kuntayhtymissä on varmistettu aktiivisella omistajaohjauksella.	☐	☐	☐	☐

Konsernijaoston työskentelytapojen arviointi

2. Onko konsernijaoston työskentelytapoja mielestäsi tarvetta muuttaa? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

3. Mikäli vastasit kyllä, miten muuttaisit työskentelytapoja?

Luottamushenkilöiden työskentely konsernijaostossa

4. Asteikolla 1-4, mitä mieltä olet seuraavista konsernijaoston työskentelyysi liittyvistä väitteistä. (1 = täysin eri mieltä, 2 = jokseenkin eri mieltä, 3 = jokseenkin samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä) *

	1	2	3	4
--	---	---	---	---

	1	2	3	4
A. Aikani riittää konsernijaoston työskentelyyn hyvin.	☐	☐	☐	☐
B. Omat tiedolliset ja taidolliset valmiuteni ovat hyvät.	☐	☐	☐	☐

Konsernijaoston koulutukset ja seminaarit

5. Konsernijaoston jäsenille on järjestetty valtuustokauden aikana erilaista koulutusta (mm. konserniohjaukseen ja -ohjeistukseen liittyen). Koetko, että konsernijaostolle järjestetään riittävästi koulutusta? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

6. Mikäli vastasi ei, niin mistä aiheesta tai aiheista toivoisit konsernijaostolle koulutusta?

Konsernijaoston kokouksien käytänteiden arviointi

7. Asteikolla 1–4, mitä mieltä olet seuraavista konsernijaoston kokouksiin liittyvistä väitteistä.

(1 = täysin eri mieltä, 2 = jokseenkin eri mieltä, 3 = jokseenkin samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä) *

	1	2	3	4
A. Konsernijaoston kokouksia on riittävästi.	☐	☐	☐	☐
B. Konsernijaoston kokouksien pituus on sopiva.	☐	☐	☐	☐
C. Konsernijaoston kokouksien ajankohta on sopiva (pääsääntöisesti klo 13).	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4
D. Konsernijaoston esityslistojen asioihin on tarpeeksi aikaa perehtyä esityslistan julkaisuajankohdan jälkeen.	☐	☐	☐	☐
E. Kokouksissa on hyvä ja rakentava ilmapiiri.	☐	☐	☐	☐

8. Voit halutessasi vapaasti kommentoida tähän jättämiäsi vastauksia.



13 § Tiedoksi merkittävät asiat 2023/Konsernijaosto

14120/00.02.01.00/2022

PT/OS

Hallintosäännön 2 luvun 6 §:n kohdan 2 mukaan kaupunginjohtaja tai 3 luvun 3 §:n kohdan 1 mukaan henkilöstö- ja konsernijohtaja päättää kiireellisissä tapauksissa hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 2 momentin 3 ja 4-kohtien mukaisista asioista, joita ovat

- 3. jäsenten ja tilintarkastajien nimeäminen kuntayhtymien, yksityisoikeudellisiin yhteisöjen ja muiden oikeushenkilöiden johtaviin toimielimiin, kun kaupungilla on siihen oikeus, ellei toisin ole määrätty; ja
- 4. edustajien nimeäminen ja menettelyohjeiden antaminen kuntayhtymien, yhteisöjen ja muiden oikeushenkilöiden yhtiökokouksiin ja muihin kokouksiin, toimituksiin ja tilaisuuksiin, joissa kaupungin etua on valvottava, ellei toisin ole määrätty, samoin kuin osakkeenomistajalle tai muulle omistajalle kuuluvan päätösvalan käyttäminen, kun päätös tehdään yhtiökokousta tai muuta kokousta pitämättä.

Henkilöstö- ja konsernijohtaja on em. perusteella tehnyt seuraavat viranhaltijapäätökset:

- § 52, 31.10.2023, Samkommunen för Västra Nylands folkhögskola yhtymäkokous 31.10.2023
- § 53, 1.11.2023, Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:n valtuuskunnan kokous 30.10.2023

Konsernijaosto 20.11.2023 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi pidetyt kokoukset ja niitä koskevat viranhaltijapäätökset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- henkilöstö- ja konsernijohtajan viranhaltijapäätökset §:t 52, 53/2023

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Hallintoasiantuntija Oona Säyriö, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / Henkilöstö ja 31.10.2023
konsernipalvelut
Henkilöstö- ja konsernijohtaja Lievonen Kirsi-Marja

VD/3988/00.01.05.03/2023

Samkommunen för Västra Nylands folkhögskola yhtymäkokous 31.10.2023

Lisätietoja antaa konsernilakimies Otto Lehto, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Samkommunen för Västra Nylands folkhögskola -kuntayhtymän yhtymäkokouksessa 31.10.2023 käsitellään kuntayhtymän talousarviomuutokset vuodelle 2023, taloussuunnitelma vuosille 2024-2026 ja talousarvio 2024 sekä palkkiot, matkakorvaukset ja korvaukset vuodelle 2024.

Vantaan osuus kuntayhtymässä on 3,12 %. Muut jäsenkunnat ovat Raasepori, Kirkkonummi, Hanko, Inkoo, Espoo, Kauniainen ja Siuntio. Vantaan kaupungilla ei ole edustajaa kuntayhtymän hallituksessa eikä tarkastuslautakunnassa.

Kuntayhtymä on keskittynyt eri taiteenlajien, kielten ja yhteiskunnallisten aineiden opetukseen. Opisto toimii yhteistyössä usean kotimaisen yliopiston sekä ulkomaisten ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa. Opetuksen pääkielinä ovat ruotsi ja englanti. Kuntayhtymällä on tytäryhtiö, Fastighetsaktiebolaget Karis Elevbostäder, jonka neljässä asuinrakennuksessa on tilaa noin 150 opiskelijalle.

Kuntayhtymän perussopimuksen 17 §:n mukaan kuntayhtymä pyrkii rahoittamaan kansanopiston toiminnan valtionosuuksilla, opiskelijamaksuilla ja muilla tuloilla. Määrä, joka tarvitaan talousarvion mukaan valtionosuuksien, opiskelijamaksujen ja muiden tulojen lisäksi menojen kattamiseen, kerätään tilikauden aikana maksuosuuksina jäsenkunnasta olevien opiskelijoiden määrään nähden.

Talousarvion 2023 muutokset johtuvat muun muassa opiskelijamaksujen vähenemisen aiheuttamista vaikutuksista kuntayhtymän talouteen. Vuoden 2023 talousarviossa on arvioitu n 100 opiskelijaa opiskelevan pitkällä opintolinjoilla syksyllä 2023. Uusia opintolinjoja oli suunniteltu, mutta ne eivät saaneet tarpeeksi opiskelijoita aloittaakseen. Todellinen lukumäärä on reilut 60 opiskelijaa, minkä takia opiskelijoilta saadut maksutulot alenevat merkittävästi. Hakemus ylimääräisestä valtionavustuksesta on tekeillä. Kansanopistot ja Kesäyliopistot voivat hakea ylimääräistä avustusta tilapäisiin taloudellisiin vaikeuksiin. Alijäämä on vahvistetussa talousarviossa -104 000 euroa. Talousarvion muutosehdotuksessa alijäämä arvioidaan kasvavan 62 000 eurolla -166 000 euroon.

Talousarviossa 2024 kuntayhtymän kokonaismenot ovat 1 502 400 euroa (TA2023: 1 587 900 euroa) ja tulot 1 479 500 euroa (TA2023: 1 576 000), investoinnit 178 000 euroa (TA2023: 20 000 euroa). Valtionosuuksiksi on arvioitu yhteensä 710 000 euroa (2023: 782 000). Budjetin mukainen alijäämä on 115 000 euroa. Valtionosuuden on arvioitu kattavan 47,3 % menoista (2023: 49 %), opiskelijamaksujen 28,9 % (2023: 30 %) ja kuntien maksuosuuksien noin 6,7 % (2023: 5 %). Muiden tulojen, avustusten ja aikaisempien vuosien ylijäämän jäljelle jäävät käyttökustannukset.

Kuntayhtymän taloussuunnitelmassa todetaan mm., että valtion vähennettyä tasaisesti tukeaan kansanopistoille, koulu on ollut vuosia taloudellisesti haavoittuvassa asemassa. Koulutuksen ja toiminnan laadun ylläpitäminen myös tulevaisuudessa edellyttää omistajakunnilta valmiutta jossain määrin osallistumaan kustannuksiin.

Jäsenkunnilta perittävät ennakkomaksuosuudet ovat talousarvioesityksessä vuodelle 2024 yhteensä 100 000 euroa (2023: 80 000 euroa). Vantaan osuus perustuu 2 opiskelijaan vuodessa, maksuosuus 6 557,38 euroa (2023: 1 opiskelija, 2 580,65 euroa). Ennakkomaksuosuudet laskutetaan kahdessa erässä, 30.6.2024 ja 30.11.2024.

Vantaan kaupungin kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielinen jaosto on 21.9.2023 (§ 9) antanut lausunnon kuntayhtymän toiminnan kehittämisestä sekä ehdotuksen kuntayhtymän talousarvioon 2024 ja taloussuunnitelmaan 2025-2026. Jaosto ei esittänyt kehittämis ehdotuksia kuntayhtymän toimintaan suunnittelukaudelle 2025-2026. Lausunnossa edellytettiin kuntien maksuosuuksien pysymistä mahdollisimman alhaisella tasolla.

Kiinteistön peruskorjaus on suunniteltu vuodelle 2024 ja investointi on osa talousarviota. Peruskorjauksen toteuttamiseen opisto voi saada 50 % avustuksena Svenska Kulturfondenilta ja 50 % opiston tulee rahoittaa itse. Avustusta haetaan myös muilta rahastoilta, mutta pääomaa tarvitaan kuntayhtymän mukaan myös omistajakunnilta. Kuntayhtymä on anonut omistajakunnilta yhteensä 177 746,17 euron avustusta, josta Vantaan osuus on 5 545,68 euroa. **Kaupunginhallitus** on päättänyt 9.10.2023 (§ 10) jättää avustusanomusta koskevan

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / Henkilöstö ja 31.10.2023
konsernipalvelut
Henkilöstö- ja konsernijohtaja Lievonen Kirsi-Marja

VD/3988/00.01.05.03/2023

asian pöydälle seuraavaan kokoukseen. Kaupunginjohtaja on esittänyt, ettei avustusta kiinteistön perusparannuksiin myönnettäisi. Selostusosassa todetaan, että perusparannusten suunnittelun lähtökohtana pitäisi olla todellinen kunnostustarve eikä Svenska kulturfondenilta saatavan rahoituksen määrä, ja että Västra Nylands folkhögskolan tulisi hankkia omarahoitussuutensa muulla tavoin kuin jäsenkuntien pääomasijoituksilla. Muut jäsenkunnat Raaseporia lukuun ottamatta ovat päättäneet olla myöntämättä avustusta. Talousarviota ei voida edellä mainitun peruskorjaushankkeen osalta hyväksyä, koska hankkeen laajuus ja tarkempi kustannusarvio eikä myöskään hankkeen rahoitus ole vielä selvillä.

Hallintosäännön 3 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä päättää kiireellisissä tapauksissa hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 2 momentin 3 ja 4-kohdetien mukaisista asioista. Seuraava konsernijaoston kokous pidetään 20.11.2023.

Päätös / Henkilöstö- ja konsernijohtaja

Päätän

- a) valtuuttaa ruotsinkielisten palveluiden johtaja Anders Vikströmin edustamaan Vantaan kaupunkia Samkommunen för Västra Nylands folkhögskola -kuntayhtymän yhtymäkokouksessa 31.10.2023; ja
- b) antaa menettelyohjeeksi yhtymäkokoukseen
 - vastustaa talousarvion hyväksymistä peruskorjaushankkeen osalta;
 - hyväksyä talousarvio muilta osin; ja
 - hyväksyä muut esitykset esityslistan mukaisesti.

Vantaa 31.10.2023

Lievonen Kirsi-Marja
Henkilöstö- ja konsernijohtaja

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Täytäntöönpano Konserniohjaus ja -valvonta

Päätös on yleisesti nähtävänä

Aika 31.10.2023

Paikka Vantaan kaupungin internetsivulla paatokset.vantaa.fi

Tiedoksianto asianosaiselle

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / Henkilöstö ja 31.10.2023
konsernipalvelut
Henkilöstö- ja konsernijohtaja Lievonen Kirsi-Marja

VD/3988/00.01.05.03/2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena. Ilmoita siinä päätös, johon haet oikaisua, sekä mahdollinen diaarinumero. Kerro mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä myös ne mukaan oikaisuvaatimukseen. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupungin yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Aukioloajat: ma-ke 8.45-16.30, to 12.00-17.00 ja pe 7.45-15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta

<https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihte)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus>

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / Henkilöstö ja 1.11.2023
konsernipalvelut
Henkilöstö- ja konsernijohtaja Lievonen Kirsi-Marja

VD/2383/00.01.05.03/2023

Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:n valtuuskunnan kokous 30.10.2023

Lisätietoja antaa

Konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:n valtuuskunnan kokouksessa 30.10.2023 käsitellään yhdistyksen liittymismaksun, palvelumaksun ja investointimaksun sekä tukijäsenten maksun vahvistaminen vuodelle 2024, vuoden 2024 toimintasuunnitelma ja vuoden 2024 talousarvio.

Jäsenet	19 Uudenmaan kuntaa, 5 tukijäsentä, mm. Uudenmaan liitto;
Toiminnan tarkoitus	Yhdistyksen toiminnan päätavoitteena on tarjota jäsenkuntien asukkaille mahdollisuuksia ulkoiluun, luontoliikuntaan ja luonnossa virkistytymiseen. Tavoitteet toteuttamiseksi yhdistyksellä on hallinnassaan 39 virkistysaluetta sekä vesialueita, joiden palveluiden toteutuksesta ja hoidosta se huolehtii;
Henkilöstö	5, virkistysalueiden hoito ja ylläpito pääasiassa ostopalveluina paikallisilta yrittäjiltä;
Valtuuskunta	Valtuuskunnassa 36 kuntaedustajaa ja 5 tukijäsenjärjestöedustajaa;
Valtuuskunta 2021-2025	Vantaan nimeäminä kolme jäsentä ja heidän varajäsenensä;
Hallitus	Valtuuskunta valitsee hallituksen, jossa 16 varsinaista jäsentä sekä 2 asiantuntijajäsentä tukijärjestöistä;
Hallitus 2021-2025	Vantaan nimeäminä kaksi jäsentä, joista toinen puheenjohtaja sekä heidän varajäsenensä;
Tilintarkastus	Yksi tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja kulloinkin valtuuskunnan toimikauden (valtuustokausi) ensimmäisessä kokouksessa valtuuskunnan toimikaudeksi;
Tilintarkastaja	Tilintarkastusrengas Oy

Yhdistyksen toimintasuunnitelmasta 2024 todetaan mm., että vuodet 2020 ja 2021 olivat käyntimääriltään hyvin vilkkaita Uuvin alueilla. Vuoden 2023 käyntimäärät Uuvin alueilla näyttävät ennakkotietojen perusteella kasvavan hieman vuoden 2022 tasosta. Käyntimäärät jatkavat pitkän aikavälin trendinä tutuksi tulleella kasvu-uralla. Poikkeusajoista tasaantunut, nyt tasaisesti lisääntyvä kysyntä helpottaa käytön suunnittelua. Alueiden suunnittelussa jatketaan edellisvuosien tapaan käyttö- ja hoitosuunnitelmien päivittämistä. Suurimmat alueiden ja niiden palveluiden kehittämistoimet tehdään Kopparnäs-Störsvikissä sekä Helsingin edustan Kalliosaassa ja Pikku Leikosaassa.

Yhdistyksen valtuuskunta on kevätkokouksessa 2023 hyväksynyt vuosien 2024-2028 ohjeellisen taloussuunnitelman sekä antanut taloudelliset suuntaviivat vuoden 2024 talousarvion pohjaksi. Taloussuunnitelman mukaan kuntajäsenen palvelumaksu vuonna 2024 on 0,54 €/asukas ja investointimaksu 0,07€/asukas. Yhdistyksen hallitus esittää nyt valtuuskunnalle taloussuunnitelman mukaisten maksujen vahvistamista vuodelle 2024.

Talousarviossa tilikauden 2024 tulokseksi esitetään 0-tulosta (TP 2022: -97 906 euroa, TP 2021: -76 757 euroa). Vuoden 2024 talousarviossa tuotot toteutuvat n. -1,3% pienempänä taloussuunnitelmaan verrattuna. Erotusta syntyy palvelumaksutulossa sekä ennakoituissa hanketuotoissa.

	TA-esitys 2024	TA 2023	TP 2022
Tuotot, joista	1 000 000	1 005 750	938 330,53
Palvelumaksut kunnilta	900 000	907 000	838 538,49
Luonnonhoidon tuotot	11 000	28 000	30 360,13

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / Henkilöstö ja 1.11.2023
konsernipalvelut
Henkilöstö- ja konsernijohtaja Lievonen Kirsi-Marja

VD/2383/00.01.05.03/2023

Porkkalan yhteishoitoveloitus	45 000	46 000	38 372,35
Investointimaksut kunnilta	117 000	117 000	117 000
Toiminnan kulut yhteensä, joista	1 000 000	1 005 750	950 500
Hallinto	26 000	25 000	24 517,79
Toimisto	78 000	83 500	76 113,40
Henkilöstö	439 000	398 000	389 226,99
Virkistysalueet	464 000	504 250	471 500
Investoinnit	305 000	470 000	425 000

Hallintosäännön 3 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä päättää kiireellisissä tapauksissa hallintosäännön 9 luvun 4 §:n 2 momentin 3 ja 4-kohtien mukaisista asioista. Seuraava konsernijaoston kokous pidetään 20.11.2023.

Päätös / Henkilöstö- ja konsernijohtaja

Päätän

- a) merkittiin tiedoksi Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:n valtuuskunnan kokouksen, ja
b) todettiin, että kokousta varten ei ollut tarpeen antaa menettelyohjeita.

Vantaa 1.11.2023

Lievonen Kirsi-Marja
Henkilöstö- ja konsernijohtaja

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Täytäntöönpano Konserniohjaus ja -valvonta

Päätös on yleisesti nähtävänä

Aika 2.11.2023

Paikka Vantaan kaupungin internetsivulla paatokset.vantaa.fi

Tiedoksianto asianosaiselle

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / Henkilöstö ja 1.11.2023
konsernipalvelut
Henkilöstö- ja konsernijohtaja Lievonen Kirsi-Marja

VD/2383/00.01.05.03/2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena. Ilmoita siinä päätös, johon haet oikaisua, sekä mahdollinen diaarinumero. Kerro mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä myös ne mukaan oikaisuvaatimukseen. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupungin yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Aukioloajat: ma-ke 8.45-16.30, to 12.00-17.00 ja pe 7.45-15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta

<https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihte)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus>



Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaa kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Aukioloajat: ma–ke 8.45–16.30, to 12.00–17.00 ja pe 7.45–15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihte)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus>



Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankinto-oikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)